

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญ และแนวโน้ม ปี 2555

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
Office of Agricultural Economics

สถานการณ์สินค้าเกษตร ที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้วิเคราะห์สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญในปี 2554 ที่ผ่านมา และคาดการณ์แนวโน้มปี 2555 ด้านการผลิต การตลาด การส่งออก การนำเข้า และราคาเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการในการพัฒนาสินค้าเกษตร

การจัดทำสถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2555 สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น กรมศุลกากร กรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมการส่งออก สมาคมผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร เกษตรกร รวมทั้งสื่อสารสนเทศต่างๆ หากมีข้อผิดพลาดและคำแนะนำประการใด คณะผู้จัดทำยินดีน้อมรับเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินการครั้งต่อไป

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

มกราคม 2555

สารบัญ

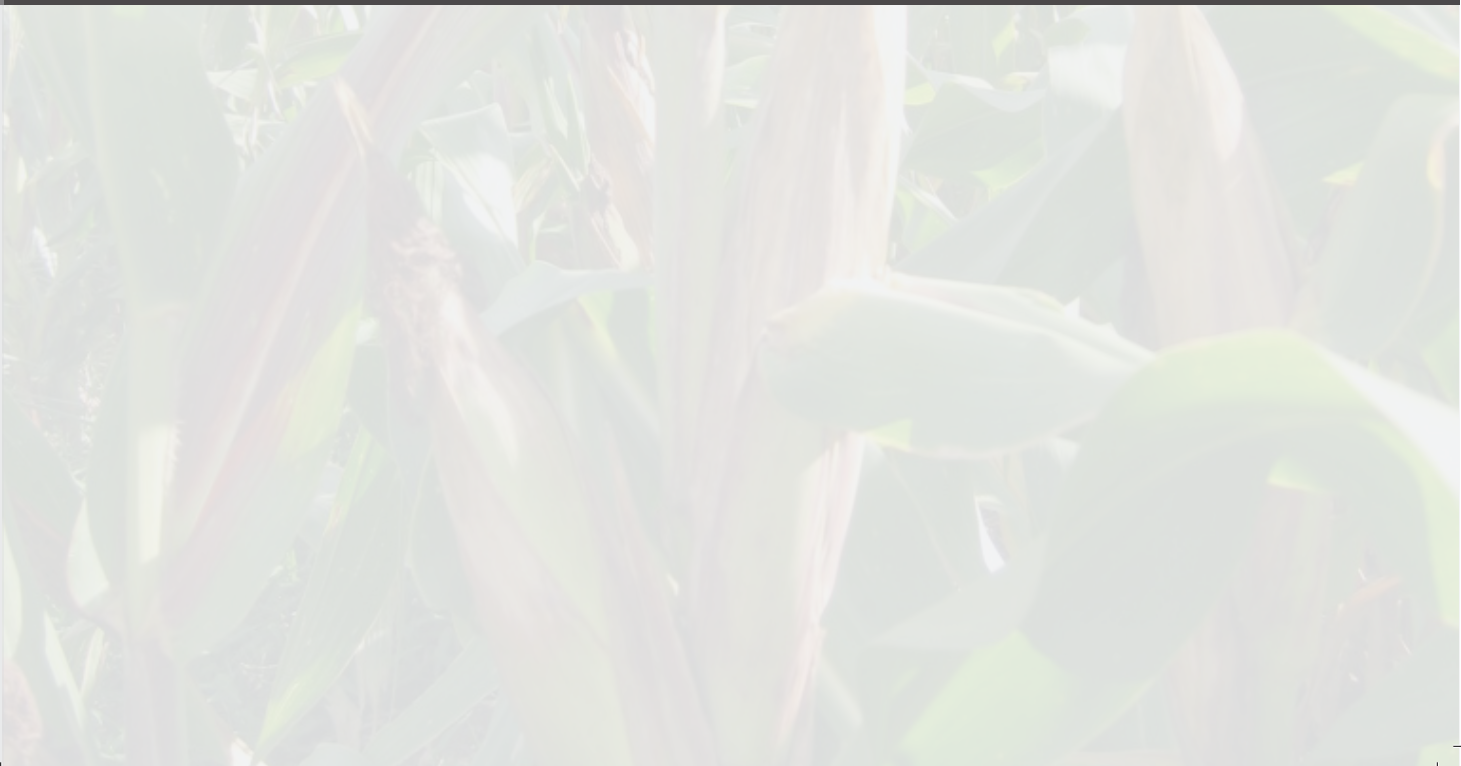
	หน้า
กลุ่มพืชไร่	
1. ข้าว	1
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	16
3. ถั่วเหลือง	24
กลุ่มพืชพลังงานทดแทน	
4. มันสำปะหลัง	33
5. อ้อยโรงงาน	39
6. ปาล์มน้ำมัน	45
กลุ่มพืชสวน	
7. ยางพารา	55
8. สับปะรด	67
9. ลำไย	77
10. ทูเรียน	83
11. มังคุด	89
12. กาแฟ	93
13. กัลยไม้	101
กลุ่มปศุสัตว์และประมง	
14. ไก่เนื้อ	109
15. ไก่ไข่	117
16. สุกร	123
17. โคเนื้อ	132
18. โคนม	141
19. กุ้ง	150
20. ปลาป่น	159

กลุ่มพืชไร่

1. ข้าว
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
3. ถั่วเหลือง

1. ข้าว

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตข้าวของโลกช่วงปี 2549/50 - 2553/54 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 419.99 ล้านตันข้าวสาร (626.20 ล้านตันข้าวเปลือก) เป็น 451.22 ล้านตันข้าวสาร (676.70 ล้านตันข้าวเปลือก) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.63 ต่อปี

ในปี 2553/54 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 983.13 ล้านไร่ ผลผลิต 451.22 ล้านตันข้าวสาร (676.70 ล้านตันข้าวเปลือก) ผลผลิตต่อไร่ 688 กิโลกรัม เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจาก 975.00 ล้านไร่ ผลผลิต 440.53 ล้านตันข้าวสาร (659.40 ล้านตันข้าวเปลือก) และผลผลิตต่อไร่ 672 กิโลกรัม ของปี 2552/53 ร้อยละ 0.83 ร้อยละ 2.43 และร้อยละ 2.38 ตามลำดับ เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยในหลายประเทศ และรัฐบาลบางประเทศสนับสนุนการปลูกข้าวเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร ทำให้เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตเพิ่มขึ้น เช่น บังคลาเทศ บราซิล เมียนมาร์ กัมพูชา จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นจาก 421.51 ล้านตันข้าวสาร เป็น 447.48 ล้านตันข้าวสาร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.45 ต่อปี

สำหรับในปี 2554 ความต้องการบริโภคมีปริมาณ 447.48 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 437.86 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2553 ร้อยละ 2.20 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร

(2) การค้าข้าวของโลก

ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นจาก 31.92 ล้านตันข้าวสาร เป็น 34.37 ล้านตันข้าวสาร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.10 ต่อปี เนื่องจากความต้องการข้าวโลกยังคงอยู่ในระดับสูง

(2.1) การส่งออก

ในปี 2554 การส่งออกข้าวโลกมีปริมาณ 34.37 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 31.61 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2553 ร้อยละ 8.73 โดยประเทศที่ส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล เมียนมาร์ สหภาพยุโรป อินเดีย อูรุกวัย เวียดนาม และไทย ส่วนประเทศที่ส่งออกลดลง เช่น จีน อียิปต์ ปากีสถาน และสหรัฐอเมริกา

ไทยส่งออกข้าวเป็นอันดับ 1 ของโลก และคาดว่าไทยจะส่งออกข้าวได้ประมาณ 10.55 ล้านตันข้าวสาร เนื่องจากไทยมีศักยภาพในการส่งออก และผู้ส่งออกหลายประเทศประสบภัยธรรมชาติ โดยไทยมีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 30.70 ของการส่งออกข้าวโลก ประเทศที่มีส่วนแบ่งการตลาดรองลงมาได้แก่ เวียดนาม ปริมาณ 7.00 ล้านตันข้าวสาร มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 20.37 อินเดีย ปริมาณ 3.80 ล้านตันข้าวสาร มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 11.06

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สหรัฐอเมริกา ปริมาณ 3.25 ล้านตันข้าวสาร มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 9.46 และปากีสถาน ปริมาณ 2.80 ล้านตันข้าวสาร มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 8.15 ตามลำดับ

ทั้งนี้ในปี 2554 รัฐบาลอินเดียได้อนุญาตให้เอกชนส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบาสมชาติ (ข้าวขาวและข้าวหนึ่ง) จำนวน 2.5 ล้านตัน ระหว่างเดือนตุลาคม 2554 - มีนาคม 2555 ทำให้อินเดียกลับมาเป็นผู้ส่งออกอันดับ 3 ของโลกอีกครั้งรองจากไทยและเวียดนาม

(2.2) การนำเข้า

ในปี 2554 การนำเข้าข้าวโลกมีปริมาณ 34.37 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 31.61 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2553 ร้อยละ 8.73 โดยประเทศที่นำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น บังคลาเทศ จีน โกตดิวัวร์ คิวบา ฮองกง อินโดนีเซีย อิหร่าน อิรัก ญี่ปุ่น มาเลเซีย ไนจีเรีย เซเนกัล แอฟริกาใต้ และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่นำเข้าลดลง เช่น บราซิล แคนาดา สหภาพยุโรป และฟิลิปปินส์

ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด ได้แก่ อินโดนีเซียและไนจีเรีย คาดว่าจะนำเข้าข้าวประมาณ 2.20 ล้านตันข้าวสาร คิดเป็นร้อยละ 6.40 ของการนำเข้าข้าวโลก รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ปริมาณ 1.50 ล้านตันข้าวสาร อิหร่านและบังคลาเทศ ปริมาณ 1.40 ล้านตันข้าวสาร อิรักและสหภาพยุโรป ปริมาณ 1.15 ล้านตันข้าวสาร และซาอุดีอาระเบีย ปริมาณ 1.10 ล้านตันข้าวสาร ตามลำดับ สาเหตุที่อินโดนีเซียนำเข้าข้าวมากที่สุดในปีนี้ หลังจากมีนโยบายเพิ่มผลผลิตในประเทศเพื่อลดการนำเข้าข้าวและเหลือเพื่อส่งออก หลังเกิดวิกฤตอาหารโลกในปี 2551 เป็นต้นมา เนื่องจากอินโดนีเซียประสบภัยแล้งและน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและสต็อกลดลง จึงต้องนำเข้าข้าวเพื่อเพิ่มสต็อกในประเทศ

(3) สต็อกข้าวปลายปีของโลก

ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นจาก 75.10 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2550 เป็น 97.94 ล้านตันข้าวสาร ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.20 ต่อปี โดยประเทศที่มีสต็อกคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ จีน รองลงมาได้แก่ อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

ในปี 2554 สต็อกข้าวโลกมีปริมาณ 97.94 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจาก 94.20 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2553 ร้อยละ 3.97 สต็อกข้าวเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มขึ้นของผลผลิตข้าวโลก โดยประเทศที่มีสต็อกข้าวคงเหลือเพิ่มขึ้นได้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เวียดนาม และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่มีสต็อกคงเหลือลดลงได้แก่ ฟิลิปปินส์

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

(1) ข้าวนาปี

ปี 2549/50 - 2553/54 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเนื้อที่เพาะปลูก 57.54 ล้านไร่ และผลผลิต 22.80 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2549/50 เป็นเนื้อที่เพาะปลูก 61.78 ล้านไร่ และผลผลิต 24.34 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.45 และร้อยละ 1.29 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากภาครัฐดำเนินโครงการประกันรายได้ระหว่างปี 2552/53 - 2553/54

ทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจในเรื่องผลตอบแทนและรายได้ที่จะได้รับการขายข้าวเปลือก
 จูงใจให้ขยายเนื้อที่เพาะปลูก ส่วนผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดลงจากไร่ละ 397 กิโลกรัม ในปี 2549/50
 เป็นไร่ละ 394 กิโลกรัม ในปี 2553/54 หรือลดลงร้อยละ 0.20 ต่อปี เนื่องจากในปี 2552/53 มีเพลี้ยกระโดด
 สีน้ำตาลระบาด และในปี 2553/54 เกิดภัยแล้งค่อนข้างรุนแรงและน้ำท่วมในภาคเหนือและ
 ภาคกลาง

ผลการสำรวจ ในปี 2553/54 มีเนื้อที่เพาะปลูก 61.78 ล้านไร่ ผลผลิต 24.34
 ล้านตันข้าวเปลือก ทั้งเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 57.50 ล้านไร่ ผลผลิต 23.25 ล้านตัน
 ข้าวเปลือก ของปี 2552/53 ร้อยละ 7.44 และร้อยละ 4.69 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น
 เนื่องจากโครงการประกันรายได้เกษตรกรจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก ส่วนผลผลิตต่อไร่
 ลดลงจาก 404 กิโลกรัม ของปี 2552/53 เหลือ 394 กิโลกรัม ในปี 2553/54 เนื่องจากกระทบแล้ง
 ในช่วงต้นฤดูเพาะปลูก การระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และจากอุทกภัยที่ค่อนข้างรุนแรง
 ในทั่วประเทศของประเทศในช่วงเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2553 ซึ่งข้าวอยู่ในช่วงออกดอก
 และตั้งท้อง ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหาย

(2) ข้าวนาปรัง

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเนื้อที่เพาะปลูก
 10.07 ล้านไร่ และผลผลิต 6.80 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2550 เป็นเนื้อที่เพาะปลูก 16.10 ล้านไร่
 ผลผลิต 10.14 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.75 และร้อยละ 8.40 ต่อปี
 ตามลำดับ เนื่องจากโครงการประกันรายได้เกษตรกรจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก
 ส่วนผลผลิตต่อไร่มีแนวโน้มลดลงจากไร่ละ 675 กิโลกรัม ในปี 2550 เหลือไร่ละ 630 กิโลกรัม
 ในปี 2554 หรือลดลงในอัตราร้อยละ 2.99 ต่อปี เนื่องจากกระทบภัยแล้ง น้ำในเขื่อนไม่เพียงพอ
 ประกอบกับการระบาดของรุนแรงของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในปี 2553

ผลการสำรวจเบื้องต้น ในปี 2554 มีเนื้อที่เพาะปลูก 16.102 ล้านไร่ ผลผลิต
 10.14 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 630 กิโลกรัม ทั้งเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่
 เพิ่มขึ้นจาก 15.22 ล้านไร่ ผลผลิต 8.86 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิตต่อไร่ 582 กิโลกรัม ของปี 2553
 ร้อยละ 5.78 ร้อยละ 14.45 และร้อยละ 8.25 ตามลำดับ เนื่องจากในฤดูแล้งปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ
 และน้ำตามธรรมชาติมีมากกว่าปี 2553 และบางพื้นที่กรมชลประทานปล่อยน้ำให้เพาะปลูกข้าว
 นาปรังเพื่อชดเชยข้าวนาปีที่เสียหายจากน้ำท่วม สำหรับผลผลิตต่อไร่และผลผลิตรวมของข้าวนาปรัง
 เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูก ถึงแม้จะมีการระบาดของแมลงบัว ในภาคเหนือ
 ตอนล่าง เช่น จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และนครสวรรค์ เป็นต้น แต่ผลผลิตได้รับความเสียหาย
 เพียงเล็กน้อย

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2550 - 2554 ความต้องการใช้ภายในประเทศเพื่อการบริโภค ทำเมล็ดพันธุ์
 อาหารสัตว์ และอุตสาหกรรมแปรรูปอื่นๆ เพิ่มขึ้นจาก 16.26 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2550

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เป็น 18.31 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.31 ต่อปี เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในประเทศ จำนวนสัตว์ และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาหารอื่นๆ

ในปี 2554 การใช้ในประเทศมีปริมาณ 18.31 ล้านตันข้าวเปลือก ลดลงจาก 18.36 ล้านตันข้าวเปลือก ในปี 2553 หรือลดลงร้อยละ 0.27

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 9.19 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 119,215 ล้านบาท ในปี 2550 เป็น 10.55 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 198,000 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.43 และ 8.61 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2554 คาดว่าส่งออกได้ 10.55 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 198,000 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2553 ที่ส่งออกได้ 8.94 ล้านตันข้าวสาร มูลค่า 168,193 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 18.01 และร้อยละ 17.72 ตามลำดับ ซึ่งไทยสามารถส่งออกข้าวได้มากเป็นประวัติการณ์ เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกและผู้นำเข้าข้าวบางประเทศประสบปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ บางประเทศยังใช้มาตรการห้ามส่งออกข้าว ประกอบกับบางประเทศผู้นำเข้าต้องนำเข้าข้าวเพื่อสำรองข้าวในสต็อกที่ลดลง ส่งผลให้สั่งซื้อข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

- ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2550 - 2554 ราคาข้าวเปลือกนาปีเกษตรกรขายได้สำหรับข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเจ้า 5% และข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว ของปี 2550 เฉลี่ยตันละ 8,875 6,587 และ 10,710 บาท ตามลำดับ เพิ่มขึ้นเป็นตันละ 15,000 10,300 และ 13,500 บาท ตามลำดับ ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.62 7.59 และ 14.26 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการของตลาดโลกยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง

ปี 2554 คาดว่าราคาเกษตรกรขายได้สำหรับข้าวเปลือกหอมมะลิ และข้าวเปลือกเจ้า 5% เฉลี่ยตันละ 15,000 และ 10,300 บาท สูงขึ้นจากตันละ 13,171 และ 8,369 บาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 13.89 ร้อยละ 23.07 ตามลำดับ ส่วนข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว เฉลี่ยตันละ 13,500 บาท ลดลงจากตันละ 15,109 บาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 10.65 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ส่วนใหญ่ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากนโยบายแทรกแซงราคาของรัฐบาลที่จะยกระดับราคาข้าวเปลือกในประเทศให้สูงขึ้น ด้วยการกำหนดราคารับจำนำสูงนำราคาตลาด สำหรับราคาข้าวเหนียวลดลงเนื่องจากความต้องการของตลาดต่างประเทศในช่วงครึ่งปีหลังลดลง

- ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวหอมมะลิ ข้าว 5% และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10% ในปี 2550 เฉลี่ยตันละ 561 ดอลลาร์สหรัฐฯ (19,267 บาท/ตัน) 327 ดอลลาร์สหรัฐฯ (11,242 บาท/ตัน) และ 673 ดอลลาร์สหรัฐฯ (23,097 บาท/ตัน) เพิ่มขึ้นเป็นตันละ 1,051 ดอลลาร์สหรัฐฯ (33,730 บาท/ตัน) 553 ดอลลาร์สหรัฐฯ (16,711 บาท/ตัน) และ 1,002 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31,757 บาท/ตัน) ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.71 7.44 และ 13.06 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2554 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ข้าวหอมมะลิ ข้าว 5% และข้าวเหนียว เมล็ดยาว 10% เฉลี่ยตันละ 1,051 ดอลลาร์สหรัฐฯ (31,757 บาท/ตัน) 553 ดอลลาร์สหรัฐฯ (16,711 บาท/ตัน) และ 1,002 ดอลลาร์สหรัฐฯ (30,272 บาท/ตัน) สูงขึ้นจากตันละ 1,023 ดอลลาร์สหรัฐฯ (32,149 บาท/ตัน) 493 ดอลลาร์สหรัฐฯ (15,505 บาท/ตัน) และ 901 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28,253 บาท/ตัน) คิดเป็นร้อยละ 2.74 ร้อยละ 12.17 และร้อยละ 11.21 ตามลำดับ ราคาส่งออกปรับตัวสูงขึ้นตามต้นทุนการรับซื้อข้าวเปลือกที่เพิ่มขึ้น

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯอเมริกา คาดว่าจะมีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,003.75 ล้านไร่ ได้ผลผลิตข้าว 460.95 ล้านตันข้าวสาร (690.40 ล้านตันข้าวเปลือก) และผลผลิตต่อไร่ 688 กิโลกรัม ทั้งเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 2.10 และร้อยละ 2.16 ตามลำดับ เนื่องจากคาดว่าหลายประเทศจะเพิ่มการผลิตข้าว เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคในประเทศเพื่อลดการนำเข้า เช่น บังคลาเทศ จีน อียิปต์ อินเดีย อินโดนีเซีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าจะมีปริมาณ 458.33 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 2.42 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร

(2) การค้าข้าวของโลก

ปี 2555 คาดว่าจะมีปริมาณ 32.92 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก 34.37 ล้านตันข้าวสาร ของปี 2554 ร้อยละ 4.22 เนื่องจากผลผลิตและสต็อกข้าวคงเหลือโลกเพิ่มขึ้น

(2.1) การส่งออก

ประเทศที่คาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย จีน สหภาพยุโรป อินเดีย และปากีสถาน ส่วนประเทศที่คาดว่าจะส่งออกลดลง เช่น บราซิล เมียนมาร์ กัมพูชา ญี่ปุ่น เวียดนาม และไทย

(2.2) การนำเข้า

ประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น โกตดิวัวร์ ฮังการี อิหร่าน เกาหลีใต้ มาเลเซีย เม็กซิโก ฟิลิปปินส์ ซาอุดีอาระเบีย และสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าลดลง ได้แก่ บังคลาเทศ จีน คิวบา สหภาพยุโรป อินโดนีเซีย โมซัมบิก เซเนกัล และแอฟริกาใต้

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) **ข้าวนาปี ปี 2554/55** สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประมาณการ ณ เดือนตุลาคม 2554 ว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 61.946 ล้านไร่ ผลผลิต 20.250 ล้านตันข้าวเปลือก ผลผลิต

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ต่อไร่ 326 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2553/54 เนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.26 แต่ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลงร้อยละ 16.82 และร้อยละ 17.26 ตามลำดับ โดยเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเนื่องจากต้นทุนฤดูเพาะปลูกฝนตกสม่ำเสมอและกระจายตัวดี ประกอบกับโครงการภาครัฐจูงใจให้เกษตรกรปลูกเพิ่มขึ้น สำหรับภาพรวมของผลผลิตลดลง เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกข้าวส่วนใหญ่ประสบอุทกภัย ทั้งภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง โดยเฉพาะลุ่มน้ำเจ้าพระยาในภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง ตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม 2554 จากอิทธิพลมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ร่องความกดอากาศ และพายุ

ทั้งนี้ เกษตรกรจะเก็บเกี่ยวผลผลิต ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2554 และเก็บเกี่ยวมากในเดือนพฤศจิกายน 2554 ประมาณ 9.815 ล้านตันข้าวเปลือก และเดือนธันวาคม 2554 ประมาณ 4.631 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 48.47 และร้อยละ 22.87 ของผลผลิตข้าวนาปีทั้งหมด

(2) ข้าวนาปรัง ปี 2555 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรประมาณการ ณ เดือนธันวาคม 2554 ว่ามีเนื้อที่เพาะปลูก 16.692 ล้านไร่ ผลผลิต 10.798 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 647 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2554 เนื้อที่ปลูก ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.66 ร้อยละ 6.48 และร้อยละ 2.70 ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญและน้ำตามธรรมชาติมีปริมาณมากเพียงพอต่อการเพาะปลูก ประกอบกับข้าวนาบางส่วนปลูกชดเชยข้าวนาปีที่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม

ทั้งนี้ คาดว่าจะเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2555 และจะเก็บเกี่ยวมากในเดือนเมษายน 2555 ประมาณ 2.84 ล้านตันข้าวเปลือก และเดือนพฤษภาคม 2555 ประมาณ 3.51 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็นร้อยละ 26.34 และร้อยละ 32.47 ของผลผลิตข้าวนาปรังทั้งหมด

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

การใช้ในประเทศ ประกอบด้วยการบริโภค การใช้ทำพันธุ์ และใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์และอื่นๆ โดยปี 2555 คาดว่าจะมีการใช้ในประเทศ 19.97 ล้านตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจาก 18.31 ล้านตันข้าวเปลือกของปี 2554 คิดเป็นร้อยละ 9.04

(2) การส่งออก

แม้ว่าผลผลิตข้าวนาปี ปี 2554/55 จะได้รับความเสียหายจากอุทกภัย แต่คาดว่าจะไม่กระทบการส่งออก เนื่องจากคาดว่าผลผลิตข้าวนาปรัง ปี 2555 จะเพิ่มขึ้น รวมทั้งภาครัฐและเอกชนยังมีสต็อกข้าวคงเหลือ อย่างไรก็ตาม ปี 2555 คาดว่าไทยจะส่งออกเพียง 8.50 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจาก ปี 2554 ร้อยละ 19.43 เนื่องจากอินเดียหันมาส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบัสมาตี (ข้าวขาวและข้าวหนึ่ง) อีกครั้ง โดยรัฐอนุญาตให้ส่งออกได้จำนวน 2.50 ล้านตันข้าวสาร ในช่วงเดือนตุลาคม 2554 - มีนาคม 2555 และมีราคาสูงกว่าราคาข้าวไทยและเวียดนาม นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกายังคงคาดการณ์ว่าปี 2555 อินเดียจะส่งออกข้าวเพิ่มขึ้นเป็น 4.50 ล้านตันข้าวสาร ดังนั้นคู่ค้าข้าวขาว และข้าวหนึ่งของอินเดียที่มาซื้อข้าวไทยในช่วงที่อินเดียงดการส่งออกจะหันกลับไปนำเข้าข้าวจากอินเดียตามเดิม ทำให้คาดว่าไทยจะเสียลูกค้าดังกล่าวไป

(3) ราคา

แนวโน้มราคาปี 2555 คาดว่าจะสูงขึ้นจากปี 2554 เนื่องจากความต้องการข้าวของโลกยังคงมีมาก ผู้ส่งออกหลายประเทศประสบภัยธรรมชาติ และผู้นำเข้าบางประเทศต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้น ประกอบกับนโยบายรับจํานําของภาครัฐ ที่กำหนดราคารับจํานําในราคาสูงนำตลาด

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการส่งออกข้าวในปี 2555

(1) ราคาข้าวไทย ราคาข้าวขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าและนโยบายการค้าของประเทศคู่แข่ง เช่น เวียดนาม อินเดีย และจีน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยในประเทศ เช่น ผลผลิตภายในประเทศมีมาก-น้อยเพียงใด และนโยบายของภาครัฐ ซึ่งคาดว่าราคาข้าวในประเทศในปี 2555 จะปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากอุปทานข้าวลดลงจากผลกระทบจากอุทกภัย และผลมาจากโครงการรับจํานําที่กำหนดราคารับจํานําสูงนำตลาด โดยข้าวขาวราคาตันละ 15,000 บาท และข้าวหอมมะลิ ที่ราคาตันละ 20,000 บาท ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันของไทยในการส่งออกข้าวไปยังตลาดโลก เนื่องจากราคาข้าวในประเทศจะดึงให้ราคาส่งออกจะปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย โดยในช่วงมกราคม - กันยายน 2554 ราคาส่งออก F.O.B ข้าว 5% เฉลี่ยตันละ 529 ดอลลาร์สหรัฐฯ (15,891 บาท/ตัน) และปรับตัวสูงขึ้นเป็นตันละ 601 ดอลลาร์สหรัฐฯ (18,516 บาท/ตัน) ในเดือนตุลาคม 2554 และ 639 ดอลลาร์สหรัฐฯ (19,638 บาท/ตัน) ในเดือนพฤศจิกายน 2554

(2) คู่แข่งข้าวไทย ประเทศอินเดียผู้ผลิตข้าวรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก เริ่มส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบัสมาติ (ข้าวขาวและข้าวหนึ่ง) ตั้งแต่ตุลาคม 2554 - มีนาคม 2555 หลังจากรัฐบาลประกาศห้ามส่งออกข้าวที่ไม่ใช่ข้าวบัสมาติ (ข้าวขาวและข้าวหนึ่ง) ตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา และกำหนดราคาส่งออกต่ำกว่าไทย ประมาณ 170 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตัน ทำให้ลูกค้าเดิมและลูกค้าใหม่ส่วนหนึ่งหันไปซื้อข้าวจากอินเดียแทน

(3) ผลกระทบจากอุทกภัยในประเทศผู้ผลิตข้าวที่สำคัญในอาเซียน ได้แก่ เมียนมาร์ กัมพูชา เวียดนาม และไทย ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย โดยกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดคะเน ณ เดือนพฤศจิกายน 2554 ว่าผลผลิตข้าวปี 2555 ของเมียนมาร์ กัมพูชา และเวียดนาม จะลดลงเหลือ 10.50 4.80 และ 25.43 ล้านตันข้าวสาร เมื่อเทียบกับปี 2554 ที่ผลิตได้ 10.75 5.20 และ 26.06 ล้านตันข้าวสาร หรือลดลงร้อยละ 2.33 ร้อยละ 7.69 และร้อยละ 2.41 ซึ่งผลกระทบจากอุทกภัยครั้งนี้ทำให้รัฐบาลเมียนมาร์อยู่ระหว่างการพิจารณาที่จะระงับการส่งออกข้าวจำนวน 50,000 ตัน เป็นการชั่วคราวจนถึงฤดูกาลผลิตหน้า เพื่อให้มีข้าวเพียงพอต่อการบริโภคในประเทศ

สำหรับอุทกภัยในประเทศไทย ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าว แม้ว่าผลผลิตแม้ว่าผลผลิตข้าวนาปี ปี 2554/55 ได้รับความเสียหายประมาณ 4.89 ล้านตัน แต่เนื่องจากคาดว่าผลผลิตข้าวนาปรังจะเพิ่มขึ้น ประกอบกับภาครัฐและเอกชนยังมีสต็อกคงเหลืออยู่ประมาณ 4 - 5 ล้านตันข้าวสาร ซึ่งเมื่อรวมกับผลผลิตที่เหลือจากการใช้ในประเทศจำนวน 7.32 ล้านตันข้าวสาร (ผลผลิต - การใช้ในประเทศ = 20.49 ล้านตันข้าวสาร - 13.17 ล้านตันข้าวสาร) ไทยจะมีผลผลิตเหลือเพื่อการส่งออกประมาณ 11 - 12 ล้านตันข้าวสาร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 ผลผลิตข้าวโลก

หน่วย : ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2554/55 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
บังคลาเทศ	29.000	28.800	31.000	31.000	32.900	3.31	33.000	0.30
บราซิล	7.695	8.199	8.570	7.929	9.257	3.42	8.840	-4.50
พม่า	10.600	10.730	10.150	10.550	10.750	0.11	10.500	-2.33
กัมพูชา	3.946	4.238	4.520	4.780	5.200	6.95	4.800	-7.69
จีน	127.200	130.224	134.330	136.570	137.000	1.98	141.000	2.92
อียิปต์	4.383	4.385	4.402	4.300	3.100	-6.87	4.700	51.61
อินเดีย	93.350	96.690	99.180	89.090	95.300	-0.40	100.000	4.93
อินโดนีเซีย	35.300	37.000	38.310	36.370	37.060	0.80	37.300	0.65
ญี่ปุ่น	7.786	7.930	8.029	7.711	7.720	-0.45	7.680	-0.52
เกาหลีใต้	4.680	4.408	4.843	4.916	4.295	-0.62	4.240	-1.28
ปากีสถาน	5.450	5.700	6.900	6.800	4.700	-1.19	6.650	41.49
ฟิลิปปินส์	9.775	10.479	10.755	9.772	10.539	0.81	10.650	1.05
ศรีลังกา	18.250	2.200	2.227	2.650	2.400	-32.10	2.900	20.83
เวียดนาม	22.922	24.375	24.393	24.993	26.057	2.85	25.430	-2.41
สหรัฐฯ	6.267	6.288	6.546	7.133	7.593	5.23	6.035	-20.52
ไทย*	19.564	21.185	20.889	21.196	22.760	3.08	21.835	-4.06
อื่นๆ	13.824	29.823	32.454	34.765	34.585	21.99	35.394	2.34
รวม	419.992	432.654	447.498	440.525	451.216	1.63	460.954	2.16

หมายเหตุ : * ข้อมูลผลผลิตข้าวไทย จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนพฤศจิกายน 2554

ตารางที่ 2 บัญชีสมดุลข้าวของโลก

หน่วย : ล้านตันข้าวสาร

รายการ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2554/55 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
สต็อกต้นปี	76.600	75.098	79.966	91.533	94.200	6.31	97.938	3.97
ผลผลิต	419.992	432.654	447.498	440.525	451.216	1.63	460.954	2.16
นำเข้า	31.917	29.763	29.335	31.607	34.369	2.10	32.920	-4.22
ใช้ในประเทศ	421.508	427.402	435.931	437.858	447.478	1.45	458.326	2.42
ส่งออก	31.917	29.763	29.335	31.607	34.369	2.10	32.920	-4.22
สต็อกปลายปี	75.098	79.966	91.533	94.200	97.938	7.20	100.566	2.68

ที่มา : World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนพฤศจิกายน 2554

ตารางที่ 3 การบริโภคข้าวของโลก

หน่วย : ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2554/55 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
จีน	127.200	127.450	133.000	134.320	135.000	1.73	139.000	2.96
อินเดีย	86.700	90.466	91.090	85.690	90.000	0.20	94.000	4.44
อินโดนีเซีย	35.900	36.350	37.100	38.000	39.000	2.12	39.550	1.41
บังกลาเทศ	29.764	30.747	31.000	31.600	33.800	2.86	34.200	1.18
เวียดนาม	18.775	19.400	19.000	19.150	19.300	0.42	19.550	1.30
ฟิลิปปินส์	12.000	13.499	13.100	13.125	13.150	1.56	13.175	0.19
ไทย*	10.732	11.098	11.267	12.120	12.084	3.31	13.177	9.05
เมียนมาร์	10.670	10.249	9.648	9.850	9.850	-1.98	9.900	0.51
บราซิล	8.400	8.350	8.400	8.477	8.400	0.15	8.500	1.19
ญี่ปุ่น	8.250	8.162	8.326	8.200	8.125	-0.26	8.250	1.54
อื่นๆ	73.117	71.631	74.000	77.326	78.769	2.28	80.101	1.69
รวม	421.508	427.402	435.931	437.858	447.478	1.45	458.326	2.42

ที่มา : World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนพฤศจิกายน 2554

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกข้าวของโลก

หน่วย : ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2554/55 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
ไทย*	9.193	10.210	8.620	8.940	10.550	1.44	8.500	-19.43
เวียดนาม	4.522	4.649	5.950	6.734	7.000	13.25	6.700	-4.29
อินเดีย	6.301	3.383	2.123	2.052	3.800	-14.03	4.500	18.42
ปากีสถาน	2.696	3.050	3.187	4.000	2.800	3.53	3.750	33.93
สหรัฐฯ	3.025	3.267	3.017	3.868	3.250	3.17	3.050	-6.15
บราซิล	0.201	0.511	0.591	0.430	1.000	35.48	0.900	-10.00
อุรุกวัย	0.734	0.742	0.926	0.808	0.975	6.75	0.850	-12.82
กัมพูชา	0.450	0.500	0.800	1.000	1.000	25.74	0.800	-20.00
เมียนมาร์	0.031	0.541	1.052	0.445	0.900	92.35	0.750	-16.67
อาร์เจนตินา	0.436	0.408	0.594	0.468	0.600	8.07	0.650	8.33
อื่นๆ	4.328	2.502	2.475	2.862	2.494	-9.23	2.470	-0.96
รวม	31.917	29.763	29.335	31.607	34.369	2.10	32.920	-4.22

หมายเหตุ : * ข้อมูลการส่งออกข้าวไทย จากกรมศุลกากร

ที่มา : World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนพฤศจิกายน 2554

ตารางที่ 5 ส่วนแบ่งการตลาดข้าวในตลาดโลก

ปริมาณ : ล้านตันข้าวสาร
 ส่วนแบ่งการตลาด : ร้อยละ

ประเทศ	ปี 2552/53		ปี 2553/54		ปี 2554/55	
	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง การตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง การตลาด	ปริมาณ	ส่วนแบ่ง การตลาด
ไทย	8.940	28.28	10.550	30.70	8.500	25.82
เวียดนาม	6.734	21.31	7.000	20.37	6.700	20.35
อินเดีย	2.052	6.49	3.800	11.06	4.500	13.67
ปากีสถาน	4.000	12.66	2.800	8.15	3.750	11.39
สหรัฐฯ	3.868	12.24	3.250	9.46	3.050	9.26
บราซิล	0.430	1.36	1.000	2.91	0.900	2.73
อุรุกวัย	0.808	2.56	0.975	2.84	0.850	2.58
กัมพูชา	1.000	3.16	1.000	2.91	0.800	2.43
เมียนมาร์	0.445	1.41	0.900	2.62	0.750	2.28
อาร์เจนตินา	0.468	1.48	0.600	1.75	0.650	1.97
อื่นๆ	2.862	9.05	2.494	7.26	2.470	7.50
รวม	31.607	100.00	34.369	100.00	32.920	100.00

ที่มา : World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนพฤศจิกายน 2554

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าข้าวของโลก

หน่วย : ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2554/55 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
ไนจีเรีย	1.550	1.800	2.000	2.000	2.200	8.39	2.200	0.00
ฟิลิปปินส์	1.900	2.500	2.000	2.400	1.500	-5.01	2.200	46.67
อิหร่าน	1.460	1.430	1.470	1.000	1.400	-4.32	1.500	7.14
อินโดนีเซีย	2.000	0.350	0.250	1.150	2.200	14.80	1.400	-36.36
อิรัก	0.773	0.975	1.089	1.140	1.150	9.97	1.200	4.35
ซาอุดีอาระเบีย	0.961	1.166	1.072	1.069	1.100	1.85	1.150	4.55
มาเลเซีย	0.799	1.039	1.086	0.907	1.040	3.99	1.130	8.65
สหภาพยุโรป	1.342	1.520	1.383	1.216	1.150	-5.18	1.070	-6.96
โกตดิวัวร์	0.980	0.800	0.800	0.840	0.900	-1.21	0.950	5.56
บังกลาเทศ	1.570	1.658	0.150	0.660	1.400	-10.87	0.750	-46.43
อื่นๆ	18.582	16.525	18.035	19.225	20.329	3.37	19.370	-4.72
รวม	31.917	29.763	29.335	31.607	34.369	2.10	32.920	-4.22

ที่มา : World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนพฤศจิกายน 2554

ตารางที่ 7 สต็อกข้าวของโลก

หน่วย : ล้านตันข้าวสาร

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2554/55 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
จีน	35.915	37.762	38.546	40.534	42.572	4.19	44.447	4.40
อินเดีย	11.430	13.000	19.000	20.500	23.000	20.37	24.500	6.52
อินโดนีเซีย	4.607	5.607	7.057	6.577	6.837	9.96	5.987	-12.43
ญี่ปุ่น	2.406	2.556	2.715	2.693	2.788	3.53	2.768	-0.72
ฟิลิปปินส์	4.868	4.418	4.673	3.520	2.409	-15.08	2.084	-13.49
เวียดนาม	1.392	2.018	1.961	1.470	1.727	1.15	1.407	-18.53
สหรัฐฯ	1.266	0.935	0.977	1.184	1.514	6.12	1.205	-20.41
อื่นๆ	13.214	13.670	16.604	17.722	17.091	8.05	18.168	6.30
รวม	75.098	79.966	91.533	94.200	97.938	7.20	100.566	2.68

ที่มา : World Grain Situation and Outlook, USDA เดือนพฤศจิกายน 2554

ตารางที่ 8 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของข้าวนาปี และนาปรัง

รายการ	ปี 2550 (ปี2549/50)	ปี 2551 (ปี2550/51)	ปี 2552 (ปี2551/52)	ปี 2553 (ปี2552/53)	ปี 2554 (ปี2553/54)* (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2555 (ปี2554/55)* (1)	ผลต่าง ร้อยละ (1) และ (2)
ข้าวนาปี								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	57.542	57.386	57.422	57.497	61.784	1.45	61.946	0.26
- ผลผลิต (ล้านตัน)	22.804	23.308	23.235	23.253	24.344	1.29	20.250	-16.82
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	397	406	405	404	394	-0.20	326	-17.26
ข้าวนาปรัง								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	10.074	12.801	12.402	15.223	16.102	11.75	16.692	3.66
- ผลผลิต (ล้านตัน)	6.802	8.791	8.415	8.863	10.141	8.40	10.798	6.48
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	675	687	679	582	630	-2.99	647	2.70
ข้าวรวม								
- เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	67.616	70.187	69.824	72.720	77.886	3.23	78.638	0.97
- ผลผลิต (ล้านตัน)	29.642	32.099	31.650	32.116	34.485	3.08	31.048	-9.97
- ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	438	457	453	442	443	-0.11	395	-10.84

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 9 อุปสงค์และอุปทานข้าวของไทย

หน่วย : ล้านตันข้าวเปลือก

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 (2)	อัตราเพิ่ม ร้อยละ	ปี 2555 (1)	ผลต่างร้อยละ (1) และ (2)
ผลผลิต	29.642	32.099	31.650	32.116	34.485	3.08	31.048	9.97
ความต้องการใช้	16.261	16.815	17.071	18.364	18.309	3.31	19.965	9.04
การส่งออก	13.929	15.479	13.061	13.545	15.985	1.43	12.879	-19.43
	(9.193)	(10.216)	(8.620)	(8.940)	(10.550)		(8.500)	

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ เดือนธันวาคม 2554, () หน่วยล้านตันข้าวสาร,

อัตราแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร 1 : 0.66

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 10 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกข้าวของไทย

ปี	ปริมาณ (ล้านตันข้าวสาร)	มูลค่า (ล้านบาท)
2550	9.193	119,215
2551	10.216	203,219
2552	8.620	172,208
2553	8.940	168,193
2554*	10.550	198,000
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.43	8.61
2555*	8.500	160,000

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 11 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี	ข้าวหอมมะลิ			ข้าว 5%			ข้าวเหนียวเมล็ดยาว 10%		
	เกษตรกร (บาท/ตัน)	ส่งออก F.O.B*		เกษตรกร (บาท/ตัน)	ส่งออก F.O.B		เกษตรกร (บาท/ตัน)	ส่งออก F.O.B	
		(บาท/ตัน)	(\$/ตัน)		(บาท/ตัน)	(\$/ตัน)		(บาท/ตัน)	(\$/ตัน)
2550	8,875	19,267	561	6,587	11,242	327	10,710	23,097	673
2551	12,536	30,083	910	9,848	22,767	688	6,327	19,289	585
2552	13,819	31,884	937	9,257	18,912	554	9,363	17,818	524
2553	13,171	32,149	1,123	8,369	15,505	493	15,109	28,235	901
2554**	15,000	31,757	1,051	10,300	16,711	553	13,500	30,272	1,002
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	11.62	11.25	14.71	7.59	4.17	7.44	14.26	9.66	13.06

หมายเหตุ : * ราคาส่งออกข้าว F.O.B หอมมะลิชั้น 2 (ใหม่), ** ประมาณการ ณ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี ปี 2554/55 รายเดือน

หน่วย : ต้นข้าวเปลือก

รายการ	ปริมาณและร้อยละผลผลิตข้าวนาปี ปี 2554/55 รายเดือน									รวม
	ส.ค. 54	ก.ย. 54	ต.ค. 54	พ.ย. 54	ธ.ค. 54	ม.ค. 55	ก.พ. 55	มี.ค. 55	เม.ย. 55	
ปริมาณ	1,107,675	2,101,950	1,915,650	9,815,175	4,631,175	321,975	147,825	119,475	89,100	20,250,000
ร้อยละ	5.47	10.38	9.46	48.47	22.87	1.59	0.73	0.59	0.44	100.00

หมายเหตุ : พยากรณ์ ณ เดือนตุลาคม 2554

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13 ปริมาณและร้อยละการเก็บเกี่ยวข้าวนาปรัง ปี 2555 รายเดือน

หน่วย : ต้นข้าวเปลือก

รายการ	ปริมาณและร้อยละผลผลิตข้าวนาปรัง ปี 2555 รายเดือน									รวม
	ก.พ. 55	มี.ค. 55	เม.ย. 55	พ.ค. 55	มี.ย. 55	ก.ค. 55	ส.ค. 55	ก.ย. 55	ต.ค. 55	
ปริมาณ	123,706	878,451	2,844,577	3,506,726	1,997,024	827,957	511,439	92,387	15,433	10,797,700
ร้อยละ	1.15	8.14	26.34	32.47	18.49	7.67	4.74	0.86	0.14	100.00

หมายเหตุ : พยากรณ์ ณ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบราคาส่งออก F.O.B ข้าวของไทยกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญ

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อดัน

รายการ	ราคา ณ 21 พฤศจิกายน 2554				ราคา ณ 9 ธันวาคม 2554			
	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน	ไทย	เวียดนาม	อินเดีย	ปากีสถาน
ข้าวขาว ชนิด 5%	610	550	460	450	630	520	460	450
ไทยสูงกว่า		60	150	160		110	170	180
เวียดนามสูงกว่า			90	100			60	70
อินเดียสูงกว่า				10				10
ข้าวเหนียว	600		480	475	615		480	475
ไทยสูงกว่า			120	125			135	140
อินเดียสูงกว่า				5				5

ที่มา : www.riceonline.com

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

การผลิตปี 2549/50 - 2553/54 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 714.03 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 828.69 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.34 ต่อปี โดยสหรัฐอเมริกา เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกผลิตได้เพิ่มขึ้นจาก 267.50 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 316.17 ล้านตัน ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.44 ต่อปี นอกจากนี้ประเทศผู้ผลิตสำคัญผลิตได้เพิ่มขึ้น เช่น อาร์เจนตินา บราซิล แคนาดา จีน สหภาพยุโรป อินเดีย ไนจีเรีย ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ ยูเครน และเวียดนาม

ผลผลิตของโลกปี 2553/54 มี 828.69 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 819.61 ล้านตัน ในปี 2552/53 ร้อยละ 1.11 แม้ว่าสหรัฐอเมริกาผลิตได้ลดลงจากปี 2552/53 ร้อยละ 4.93 แต่หลายประเทศ เช่น จีน อินเดีย เม็กซิโก ไนจีเรีย แคนาดา ฟิลิปปินส์ ยูเครน และเวียดนาม ผลิตได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตของโลกเพิ่มขึ้นไม่มากนัก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมเอทานอล และเมล็ดพันธุ์ ปี 2549/50 - 2553/54 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 728.67 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 843.70 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.61 ต่อปี โดยสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นจาก 230.67 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 284.99 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.09 ต่อปี นอกจากนี้ อาร์เจนตินา บราซิล จีน ยูเครน อินเดีย อียิปต์ ฟิลิปปินส์ ไนจีเรีย แอฟริกาใต้ และอินโดนีเซีย มีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

สำหรับความต้องการใช้ ปี 2553/54 มี 34.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 822.76 ล้านตัน ในปี 2552/53 ร้อยละ 2.55 เนื่องจากความต้องการใช้ของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นจากปี 2552/53 ร้อยละ 1.21 โดยนำไปใช้ผลิตเอทานอลร้อยละ 40.34 ของผลผลิต ขณะที่ อาร์เจนตินา บราซิล จีน สหภาพยุโรป อินเดีย อียิปต์ ฟิลิปปินส์ ยูเครน แอฟริกาใต้ ไนจีเรีย และอินโดนีเซีย มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นด้วย

(2) การส่งออก/นำเข้า

การค้าของโลก (ส่งออก/นำเข้า) ปี 2549/50 - 2553/54 มีแนวโน้มลดลงจาก 91.49 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 91.22 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือลดลงร้อยละ 0.62 ต่อปี โดยสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกส่งออกได้ลดลงในร้อยละ 5.45 ต่อปี และ อาร์เจนตินา ปารากวัย ส่งออกลดลงด้วย แต่ยูเครน บราซิล อินเดีย และแอฟริกาใต้ ส่งออกได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การส่งออกในภาพรวมลดลงไม่มากนัก

ในปี 2553/54 ปริมาณการค้าของโลกมี 91.22 ล้านตัน ลดลงจาก 92.95 ล้านตันของปี 2552/53 ร้อยละ 1.86 เนื่องจาก สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา สหภาพยุโรป ปารากวัย และยูเครน ส่งออกลดลง นอกจากนี้ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย ไต้หวัน และเวียดนาม มีการนำเข้าลดลง

(3) ราคา

ปี 2549/50 – 2553/54 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สหรัฐอเมริกา ชั้น 2 ตลาดชิคาโก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากตันละ 4,674 บาท (129.68 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน) ในปี 2549/50 เป็นต้นละ 5,768 บาท (187.21 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน) ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.88 ต่อปี ทั้งนี้ เนื่องจากความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ขยายตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าการผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกาใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.79 ต่อปี

สำหรับปี 2553/54 ราคาตลาดชิคาโกตันละ 5,768 บาท เพิ่มขึ้นจากตันละ 4,701 บาท (141.27 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน) ของปี 2552/53 ร้อยละ 18.50 เนื่องจากความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีมากกว่าการผลิต ประกอบกับปริมาณผลผลิตของธัญพืช เช่น ข้าวสาลี ในแหล่งปลูกที่สำคัญประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตลดลงจึงมีการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนข้าวสาลี

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูกระหว่างปี 2549/50 – 2553/54 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 6.40 ล้านไร่ ในปี 2549/50 เป็น 7.25 ล้านไร่ ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.66 ต่อปี เนื่องจากราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ในเกณฑ์ดีจึงให้เกษตรกรขยายการเพาะปลูก และมีการปลูกทดแทนมันสำปะหลังในเนื้อที่ที่เกิดเพลี้ยแป้งระบาด ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 612 กิโลกรัมในปี 2549/50 เป็น 646 กิโลกรัมในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.71 ต่อปี เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศเอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจาก 3.92 ล้านตันในปี 2549/50 เป็น 4.68 ล้านตันในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.40 ต่อปี

ปี 2553/54 เนื้อที่เพาะปลูก 7.25 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 7.10 ล้านไร่ ในปี 2552/53 ร้อยละ 2.11 เนื่องจากนโยบายประกันรายได้เกษตรกร และราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ในเกณฑ์ดีจึงให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูกในที่ว่างเชิงเขา และปลูกทดแทนเนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลังที่มีเพลี้ยแป้งระบาด สำหรับผลผลิตต่อไร่ 646 กิโลกรัม ลดลงจากร้อยละ 650 กิโลกรัมในปี 2552/53 ร้อยละ 0.62 เนื่องจากฝนทิ้งช่วงต้นฤดูปลูก และบางเนื้อที่ประสบอุทกภัย ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายบางส่วน สำหรับผลผลิตรวม 4.68 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.62 ล้านตันในปี 2552/53 ร้อยละ 1.30 เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2549/50 – 2553/54 ความต้องการใช้ในประเทศ ปี 2549/50 มี 3.85 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น 4.28 ล้านตันในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.77 ต่อปี เนื่องจากการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มขึ้นจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการส่งออกจากไก่สดเป็นไก่แปรรูปจึงไม่มี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การปนเปื้อนของเชื้อโซ่หัวตึก ทำให้ตลาดต่างประเทศมีความมั่นใจคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารของไทย ส่งผลให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น สำหรับปี 2553/54 ไทยได้โควตาส่งออกไก่แปรรูปจากสหภาพยุโรป และโรงงานอาหารสัตว์ที่ใช้มันสำปะหลังในสูตรอาหารสัตว์ปรับเปลี่ยนมาใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เช่นเดิม ส่งผลให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 4.28 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 4.21 ล้านตันในปี 2552/53 ร้อยละ 1.66

(2) การส่งออก

ปี 2549/50 - 2553/54 การส่งออกขยายเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.39 ต่อปี โดยการส่งออกปี 2549/50 มี 0.22 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น 1.00 ล้านตันในปี 2552/53 เนื่องจากการส่งออกบางส่วนเป็นการระบายสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามโครงการรับจำนำ ปี 2551/52 ของรัฐบาล และเป็นการส่งออกปกติที่เคยส่งออกได้ ปี 2553/54 มีการส่งออก 0.21 ล้านตัน

สำหรับ ปี 2553/54 การส่งออก 0.21 ล้านตัน และมูลค่า 1,725 ล้านบาท ลดลงจาก 1.00 ล้านตัน และมูลค่า 6,490 ล้านบาท ในปี 2552/53 ซึ่งปริมาณลดลงถึง 5 เท่า และมูลค่าลดลง 4 เท่า

(3) การนำเข้า

ปี 2549/50 - 2553/54 ขยายเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.33 ต่อปี โดยการนำเข้าปี 2549/50 มี 0.09 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น 0.24 ล้านตันในปี 2552/53 เนื่องจากความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลกที่เพิ่มขึ้นทำให้มีการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีราคาถูกกว่ามาเพื่อส่งออก

สำหรับปี 2553/54 การนำเข้า 0.39 ล้านตัน และมูลค่า 1,474 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 0.24 ล้านตัน มูลค่า 815 ล้านบาท ในปี 2552/53 โดยปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 62.50 และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 80.86

(4) ราคา

ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ระหว่าง ปี 2549/50 - 2553/54 มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกตลาด ตามการเคลื่อนไหวของราคาตลาดโลกและราคาน้ำมันดิบที่เพิ่มสูงขึ้น โดยราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทุกระดับตลาดมีความเคลื่อนไหว ดังนี้

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** (ความชื้นไม่เกิน 14.5%) ปี 2549/50 กิโลกรัมละ 6.14 บาท เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 8.30 บาทในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.12 ต่อปี

2) **ราคาขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ** ปี 2549/50 โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อ กิโลกรัมละ 7.01 บาท และเพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 9.07 บาท ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.38 ต่อปี ส่วนราคาที่ไซโลรับซื้อ ปี 2549/50 กิโลกรัมละ 6.53 บาท เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 8.30 บาท ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.96 ต่อปี

3) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี** ปี 2549/50 ตันละ 7,311 บาท (204.26 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน) เพิ่มขึ้นเป็นตันละ 9,450 บาท (309.33 ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน) ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33 ต่อปี

ปี 2553/54 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เคลื่อนไหวอยู่ในเกณฑ์ดี และเพิ่มขึ้นจากปี 2552/53 ทุกระดับตลาด เนื่องจากความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลกมีมากกว่าการผลิต ทำให้ราคาในตลาดโลกเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อราคาในประเทศไทยปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับไทยมีความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้นด้วย

2. แนวโน้ม ปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ในปี 2554/55 คาดว่าผลผลิตของโลกมี 858.99 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 828.69 ล้านตันของปี 2553/54 ร้อยละ 3.66 อย่างไรก็ตามสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก คาดว่าจะผลิตได้ลดลงจากปี 2553/54 ร้อยละ 1.10 ขณะที่อาร์เจนตินา บราซิล จีน สหภาพยุโรป อินโดนีเซีย รัสเซีย แอฟริกาใต้ ยูเครน และเวียดนาม สามารถผลิตได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่าความต้องการใช้ปี 2554/55 มี 866.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 843.70 ล้านตัน ในปี 2553/54 ร้อยละ 2.70 โดยความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของสหรัฐอเมริกาคาดว่าจะลดลงจาก 284.99 ล้านตัน ในปี 2553/54 เหลือ 279.67 ล้านตันในปี 2554/55 หรือลดลงร้อยละ 1.87 ขณะที่ประเทศอื่นๆ เช่น อาร์เจนตินา บราซิล จีน สหภาพยุโรป อินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เม็กซิโก ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ และยูเครน มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้ในภาพรวมเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก/นำเข้า

ในปี 2554/55 คาดว่าปริมาณการค้าของโลกมี 94.35 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 91.22 ล้านตันในปี 2553/54 ร้อยละ 3.43 โดยสหรัฐอเมริกาคาดว่าจะส่งออกลดลง ขณะที่ประเทศผู้ผลิตอื่น เช่น อาร์เจนตินา สหภาพยุโรป ปารากวัย และยูเครน ส่งออกได้เพิ่มขึ้น สำหรับประเทศผู้นำเข้า ได้แก่ ญี่ปุ่น เม็กซิโก ซาอุดีอาระเบีย ไต้หวัน และเวียดนาม จะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2554/55 คาดว่าราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะเคลื่อนไหวอยู่ในเกณฑ์ดีระหว่าง 7,000 - 7,500 บาท/ตัน เนื่องจากความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อผลิตเอทานอล และผลิตอาหารสัตว์ยังคงมีมากกว่าการผลิต อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านภัยธรรมชาติ ปริมาณผลผลิตธัญพืชที่ใช้ทดแทน และราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกจะเป็นปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อราคาเปลี่ยนแปลงราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เช่นกัน

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูก ปี 2554/55 คาดว่ามี 7.03 ล้านไร่ ลดลงจากปี 2553/54 ร้อยละ 3.03 เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า เช่น มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สำหรับผลผลิตต่อไร่ 656 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากไร่ละ 646 กิโลกรัมในปี 2553/54 ร้อยละ 1.55 เนื่องจากปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อย่างไรก็ตามจากวิกฤตการณ์น้ำท่วมภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง ส่งผลให้เนื้อที่เพาะปลูกบางส่วนเสียหายและส่งผลให้ผลผลิตมี 4.61 ล้านตัน ลดลงจาก 4.68 ล้านตันในปี 2553/54 หรือลดลงร้อยละ 1.50

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2554/55 ความต้องการใช้ในประเทศคาดว่าจะมี 4.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2553/54 ร้อยละ 2.10 เนื่องจากความต้องการเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์

(2) การส่งออก/นำเข้า

ปี 2554/55 คาดว่าการส่งออกจะอยู่ระดับปกติที่ส่งออกได้ประมาณ 2 - 3 แสนตัน เนื่องจากความต้องการใช้ภายในประเทศ ส่งผลทำให้ผลผลิตเหลือส่งออกไม่มากนัก อย่างไรก็ตามคาดว่าจะมีการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้านมาใช้เพื่อลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ประมาณ 3 - 4 แสนตัน เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลง ขณะที่ความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์เพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2554/55 คาดว่าอยู่ในเกณฑ์ดีเช่นเดียวกับตามราคาตลาดโลก เนื่องจากการขยายตัวของการส่งออกไก่เนื้อและผลิตภัณฑ์ไปตลาดต่างประเทศ ส่งผลให้ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศเพิ่มขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด และการส่งออกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทย ปี 2555

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิต การตลาด

1) ความแปรปรวนของสภาพดินฟ้าอากาศ เช่น ภาวะแห้งแล้ง และภาวะน้ำท่วม จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตไม่มากนัก เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน อย่างไรก็ตามข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้องแข่งขันกับพืชอื่น เช่น มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ดังนั้น หากราคาสินค้าทั้ง 2 ชนิดสูงขึ้น จะส่งผลให้เนื้อที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลดลง

2) การนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน แม้ว่าปริมาณนำเข้าไม่มากนักเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศ แต่การนำเข้าอาจส่งผลกระทบต่อราคาภายในประเทศ เนื่องจากราคานำเข้าต่ำกว่าราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศ จึงทำให้ราคาในประเทศอ่อนตัวลง ผู้เลี้ยงปศุสัตว์และผู้ส่งออกจะได้รับประโยชน์ ขณะที่เกษตรกรไม่ได้รับประโยชน์

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทยที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ใช้ภายในประเทศ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ จึงไม่มีผลต่อการส่งออก ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก คือ ปริมาณผลผลิต ความต้องการใช้ และราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ รวมทั้งราคาอ้อยพืชทดแทน และปริมาณการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ปี	สต็อก ต้นปี	ผลผลิต	ปริมาณการค้า		การใช้	สต็อก ปลายปี
			นำเข้า	ส่งออก		
2549/50	124.90	714.00	91.50	91.50	728.67	110.20
2550/51	110.20	794.86	98.29	98.29	773.54	131.53
2551/52	131.53	799.35	83.96	83.96	783.68	147.20
2552/53	147.20	819.61	92.95	92.95	822.76	144.05
2553/54* ^{1/}	144.05	828.69	91.22	91.22	843.70	129.04
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.92	3.34	-0.62	-0.62	3.61	4.15
2554/55* ^{2/}	129.04	858.99	94.35	94.35	866.46	121.57
ผลต่าง ^{1/ 2/} %	-10.42	3.66	3.43	3.43	2.70	-5.79

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ ประมาณการเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2554

ตารางที่ 2 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของสหรัฐอเมริกา

ปี	พื้นที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2549/50	178.69 (28.59 m.ha.)	267.50	1,497 (9.36 ton/ha.)
2550/51	218.81 (35.01 m.ha.)	331.18	1,514 (9.46 ton/ha.)
2551/52	198.75 (31.80 m.ha.)	307.14	1,545 (9.66 ton/ha.)
2552/53	201.06 (32.17 m.ha.)	332.55	1,654 (10.34 ton/ha.)
2553/54* ^{1/}	206.00 (32.96 m.ha.)	316.17	1,535 (10.34 ton/ha.)
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.02	3.44	1.40
2554/55* ^{2/}	212.31 (33.97 m.ha.)	312.69	1,473 (9.69 ton/ha.)
ผลต่าง ^{1/ 2/} %	3.06	-1.10	-4.04

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ton/ha. หมายถึง หน่วยตันต่อเฮกแตร์

m.ha. หมายถึง หน่วยล้านเฮกแตร์

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ ประมาณการเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2554

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย

ปี	พื้นที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2549/50	6.40	3.92	612
2550/51	6.36	3.89	611
2551/52	6.69	4.25	635
2552/53	7.10	4.62	650
2553/54* ^{1/}	7.25	4.68	646
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.66	5.40	1.71
2554/55* ^{2/}	7.03	4.61	656
ผลต่าง ^{1/ 2/} %	-3.03	-1.50	1.55

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2554

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 การใช้ในประเทศ ปริมาณ และมูลค่าการส่งออกของไทย

ปี	การใช้ในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	การส่งออก ^{2/}		การนำเข้า ^{2/}	
		ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2549/50	3.85	0.22	1,394.05	0.09	250.66
2550/51	3.96	0.17	575.43	0.25	828.22
2551/52	3.89	0.46	3,925.06	0.51	1,826.64
2552/53	4.21	1.00	6,489.55	0.24	815.49
2553/54	4.28	0.211	1,725.03	0.387	1,474.39
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2.77	18.39	32.96	33.33	42.31
2554/55*	4.37	0.20 - 0.30		0.30 - 0.40	

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 5 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ส่งออก เอฟ.โอ.บี ราคาตลาด
ชิคาโก

ปี	เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ		ส่งออก เอฟ.โอ.บี (บาท/ตัน)	ตลาด ชิคาโก (บาท/ตัน)
		โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อ (บาท/กก.)	ไซโลรับซื้อ (บาท/กก.)		
2549/50	6.14	7.01	6.53	7,311	4,674
2550/51	7.43	8.41	7.99	8,695	5,942
2551/52	7.04	8.07	7.23	8,314	5,837
2552/53	6.09	7.71	6.62	7,954	4,701
2553/54	8.30	9.07	8.30	9,450	5,768
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.12	4.38	2.96	4.33	1.88

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร และสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3. ถั่วเหลือง

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2549/50 - 2553/2554 ผลผลิตถั่วเหลืองของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.00 ต่อปี โดยปี 2553/54 มีผลผลิตรวม 264.18 ล้านตัน ประเทศผู้ผลิตสำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และอาร์เจนตินา ผลิตได้ 209.89 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 80.97 ของผลผลิตโลก เนื่องจากบราซิลและอินเดียผลิตได้มากขึ้น

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2549/50 - 2553/54 ความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.93 ต่อปี ในปี 2553/54 ใช้สกัดน้ำมัน 220.61 ล้านตัน เทียบกับ 209.49 ล้านตัน ในปี 2552/53 เพิ่มขึ้น 11.12 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.31 โดยจีนและอาร์เจนตินาใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันมากขึ้น ขณะที่สต็อกโลกเพิ่มขึ้นเป็น 68.43 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2549/50 - 2553/54 การส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.17 ต่อปี ในปี 2553/54 มีการส่งออก 92.42 ล้านตัน ประเทศส่งออกสำคัญอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือและใต้ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล อาร์เจนตินา และปารากวัย ปริมาณส่งออกรวม 86.40 ล้านตัน หรือมีส่วนแบ่งตลาดโลกร้อยละ 93.49

(3) การนำเข้า

ปี 2549/50 - 2553/54 การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.18 ต่อปี ในปี 2553/54 มีปริมาณการนำเข้า 88.50 ล้านตัน เทียบกับ 86.79 ล้านตัน ของปี 2552/53 เพิ่มขึ้น 1.71 หรือร้อยละ 1.97 ประเทศผู้จีนนำเข้ามากที่สุด 52.34 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 59.14 ของปริมาณนำเข้าโลก เนื่องจากผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการใช้สกัดน้ำมันภายในประเทศ

(4) ราคา

ราคาเมล็ดถั่วเหลืองตลาดสำคัญของโลก ปี 2553/54 ปรับตัวเพิ่มจากช่วง 2 ปีที่ผ่านมาอย่างชัดเจน เนื่องจากความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองของโลกที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจจีน และการปรับลดพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าของสหรัฐอเมริกา โดยราคาในตลาดสำคัญของโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2552/53 ระหว่างร้อยละ 27 - 35

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 9.28 ต่อปี และร้อยละ 7.04 ต่อปี ตามลำดับ ในปี 2550 มีเนื้อที่เพาะปลูก 0.87 ล้านไร่ ผลผลิต

0.21 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 244 กิโลกรัม สำหรับปี 2554 เนื้อที่เพาะปลูก 0.57 ล้านไร่ ผลผลิต 0.15 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 263 กิโลกรัม การลดลงของเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตมีสาเหตุสำคัญ คือ การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี และผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขัน

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2550 - 2554 ความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองภายในประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.54 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 1.75 ล้านตัน ในปี 2550 เป็น 2.04 ล้านตัน ในปี 2554 การใช้ประโยชน์มีหลายวัตถุประสงค์ ได้แก่ สกัดน้ำมัน อาหารสัตว์ แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 64.23 11.31 2.07 และ 22.39 ของความต้องการใช้ทั้งหมด ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ส่วนใหญ่เป็นเมล็ดถั่วเหลืองสายพันธุ์ธรรมชาติ (non-GMOs) ที่ผลิตได้ภายในประเทศ ตลาดส่งออกอยู่ในทวีปเอเชีย ปี 2550 - 2554 ปริมาณส่งออกระหว่าง 1,200 - 2,750 ตันต่อปี

(3) การนำเข้า

ไทยพึ่งพาการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองประมาณร้อยละ 90 ของความต้องการใช้ทั้งหมด ปี 2550 - 2554 มีปริมาณการนำเข้าระหว่าง 1.54 - 1.89 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.77 ต่อปี แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ บราซิล อาร์เจนตินา สหรัฐอเมริกา และประเทศเพื่อนบ้าน

(4) ราคา

ราคาเมล็ดและน้ำมันถั่วเหลืองภายในประเทศ เคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกับราคาตลาดโลก ช่วงปี 2550 - 2554 ราคามีการเคลื่อนไหว ดังนี้

- ราคาเมล็ดถั่วเหลืองคละเกรดที่เกษตรกรขายได้ ปี 2554 กิโลกรัมละ 14.98 บาท สูงขึ้นจาก 13.98 บาท ของปี 2553 ร้อยละ 7.15
- ราคานำเข้าเมล็ดถั่วเหลือง ปี 2554 กิโลกรัมละ 17.15 บาท สูงขึ้นจาก 14.18 บาท ของปี 2553 ร้อยละ 20.94
- ราคาขายส่งน้ำมันถั่วเหลืองบริสุทธิ์ ปี 2554 กิโลกรัมละ 49.24 บาท สูงขึ้นจาก 42.17 บาท ของปี 2553 ร้อยละ 16.77

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2554/55 คาดว่าโลกผลิตเมล็ดถั่วเหลืองได้ 259.22 ล้านตัน ลดลงจาก 264.18 ล้านตัน ของปี 2553/54 ร้อยละ 1.88 สาเหตุเนื่องจากการลดปริมาณผลผลิตของสหรัฐอเมริกาและจีน โดยเกษตรกรสหรัฐอเมริการับลดเนื้อที่เพาะปลูกถั่วเหลืองไปปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ส่วนจีนเกิดจากปัญหาโรคถั่วเหลืองและราคาผลผลิตไม่จูงใจให้เพาะปลูก คาดว่าสหรัฐอเมริกาและจีนผลิตถั่วเหลืองได้ 82.89 ล้านตัน และ 13.50 ล้านตัน ลดลงจากปี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2553/54 ปริมาณ 7.72 ล้านตัน และ 1.62 ล้านตัน หรือลดลงร้อยละ 8.52 และ 10.60 ตามลำดับ

2.1.2 ความต้องการใช้

ปี 2554/55 คาดว่าความต้องการใช้เมล็ดถั่วเหลืองเพื่อสกัดน้ำมันมีปริมาณ 229.29 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 220.61 ล้านตัน ของปี 2553/54 ร้อยละ 3.93 เนื่องจากความต้องการใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคของโลกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจีนที่มีนโยบายส่งเสริมให้ใช้เมล็ดถั่วเหลืองสกัดน้ำมันภายในประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าในรูปของผลผลิตกากและน้ำมันสนองตอบความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

2.1.3 การส่งออก

ปี 2554/55 คาดว่า สหรัฐอเมริกาผู้ส่งออกเมล็ดถั่วเหลืองมากอันดับ 2 ของโลก มีปริมาณส่งออก 35.38 ล้านตัน ลดลงจาก 40.86 ล้านตัน ของปี 2553/54 ร้อยละ 13.41 เนื่องจากการลดลงของผลผลิตและความต้องการใช้น้ำมันถั่วเหลืองภายในประเทศมีมากขึ้น ขณะที่บราซิลและอาร์เจนตินาผู้ส่งออกอันดับ 1 และ 3 ของโลก ส่งออกได้มากขึ้นตามความต้องการซื้อจากจีน โดยมีปริมาณส่งออก 38.50 ล้านตัน และ 10.80 ล้านตัน ตามลำดับ เพิ่มขึ้นจาก 29.95 และ 9.21 ล้านตัน ของปี 2553/54 ร้อยละ 28.55 และ 17.26 ปัจจัยบวกดังกล่าว ส่งผลให้ภาพรวมการส่งออกของโลกเพิ่มขึ้นจาก 92.42 ล้านตัน ในปี 2553/54 เป็น 96.99 ล้านตัน ในปี 2554/55 และสต็อกถั่วเหลืองของโลกลดลงเหลือ 64.54 ล้านตัน

2.1.4 การนำเข้า

ปี 2554/55 คาดว่าการนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองโลกมีปริมาณ 93.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 88.50 ล้านตัน ของปี 2553/54 ร้อยละ 6.17 โดยจีนนำเข้ามากที่สุด 56.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 52.50 ล้านตัน ของปี 2553/54 คิดเป็นร้อยละ 60.13 ของปริมาณการนำเข้าโลก

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตถั่วเหลืองลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้มีสาเหตุจากการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี และให้ผลตอบแทนต่ำกว่าพืชแข่งขันอื่นๆ อาทิ ข้าวนาปรัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ คาดว่าปี 2555 เนื้อที่เพาะปลูก 0.58 ล้านไร่ ผลผลิต 0.15 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 264 กิโลกรัม

2.2.2 ความต้องการใช้

คาดว่า ความต้องการใช้ภายในประเทศมีปริมาณ 2.11 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.04 ล้านตันของปี 2554 ร้อยละ 3.43 โดยมีสัดส่วนการใช้ผลผลิตภายในประเทศร้อยละ 7.11 และนำเข้าร้อยละ 92.89 ของความต้องการใช้ทั้งหมด

2.2.3 การนำเข้า

การนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ คาดว่าปี 2555 มีปริมาณนำเข้า 1.96 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2553/54 ร้อยละ 3.62

2.2.4 ราคา

คาดว่า ราคาเมล็ดถั่วเหลืองมีแนวโน้มปรับสูงขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2554 โดยราคาเมล็ดถั่วเหลืองคณะกรรมการชั่งตวงวัดได้ประกาศไว้ระหว่าง 15.00 - 16.50 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตแก้วเหลือง

2.3.1 อุทกภัย ภาวะอุทกภัยช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 ส่งผลกระทบต่อการผลิตแก้วเหลือง น้อยมาก เนื่องจากแก้วเหลืองส่วนใหญ่ปลูกในช่วงฤดูแล้งหลังเก็บเกี่ยวข้าวนาปี โดยเก็บเกี่ยวในช่วงปลายเดือนมีนาคม ถึงกลางเดือนเมษายน ประกอบกับแก้วเหลืองฤดูแล้งมีสัดส่วนเนื้อที่ประมาณร้อยละ 70 ของเนื้อที่เพาะปลูกทั้งหมด สำหรับแก้วเหลืองฤดูฝนส่วนใหญ่ปลูกในสภาพไร่ จึงไม่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยดังกล่าว

2.3.2 ค่าเงินบาท มากกว่าร้อยละ 90 ของความต้องการใช้เมล็ดแก้วเหลืองภายในประเทศเป็นแก้วเหลืองนำเข้า ดังนั้นค่าเงินบาทมีผลในทิศทางตรงข้ามกับราคานำเข้าในรูปเงินบาท กล่าวคือหากเงินบาทแข็งค่าขึ้น (อ่อนค่า) จะทำให้ราคาแก้วเหลืองนำเข้าลดลง (เพิ่มขึ้น) และส่งผ่านราคาไปยังราคาซื้อขายเมล็ดแก้วเหลืองจากเกษตรกรในทิศทางเดียวกับราคานำเข้าในรูปเงินบาท ทำยที่สุดจะมีผลต่อการเปรียบเทียบรายได้สุทธิจากการปลูกพืชแข่งขันชนิดอื่น เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวนาปรัง เป็นต้น อย่างไรก็ตามในปี 2555 คาดว่าเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตแก้วเหลืองจะลดลง

ตารางที่ 1 สมดุลเมล็ดแก้วเหลืองโลก

หน่วย : ล้านตัน

รายการ	2549/50	2550/51	2551/52	2552/53	2553/54	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	คาดการณ์ 2554/55	ความแตกต่าง* (ร้อยละ)
1. ผลผลิต	236.23	220.47	221.96	260.85	264.18	4.00	259.22	-1.88
2. นำเข้า	69.06	78.27	77.33	86.79	88.50	6.18	93.96	6.17
3. ส่งออก	70.86	78.77	76.85	92.55	92.42	7.17	96.99	4.94
4. สกัดน้ำมัน	196.08	202.86	193.33	209.49	220.61	2.72	229.29	3.93
5. สต็อกสิ้นปี	62.23	51.56	52.6	59.45	68.43	3.38	64.54	-5.68

หมายเหตุ : * ความแตกต่าง ปี 2554/55 เทียบกับ ปี 2553/54

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรััฐฯ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ราคาเมล็ดถั่วเหลืองตลาดโลก

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

รายการ	2549/50	2550/51	2551/52	2552/53	2553/54	ความแตกต่าง* (ร้อยละ)
ราคาเมล็ดถั่วเหลืองตลาดสำคัญ						
1. สหรัฐอเมริกา ^{1/}	264	452	365	357	482	35.01
2. บราซิล (F.O.B)	279	472	403	390	508	30.26
3. อาร์เจนตินา (F.O.B)	279	469	392	395	511	29.37
4. รอตเตอร์ดัม (C.I.F)	335	550	421	429	549	27.97

หมายเหตุ : * ความแตกต่าง ปี 2553/54 เทียบกับ ปี 2552/53

^{1/} ถั่วเหลือง NO.1 รัฐอิลลินอยส์

ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555*	ส่วนต่าง (ร้อยละ)
1. เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	0.87	0.75	0.74	0.66	0.57	-9.28	0.58	1.75
2. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	244	244	252	257	263	2.04	264	0.38
3. ผลผลิตทั้งหมด (ล้านตัน)	0.21	0.18	0.19	0.17	0.15	-7.04	0.15	-

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาถั่วเหลืองและผลิตภัณฑ์ของไทย

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
1. ราคาเมล็ดถั่วเหลืองเกษตรกรขายได้	11.31	16.90	14.57	13.98	14.98	3.79
2. ราคานำเข้า - ทำเรือเกะสีซัง	12.63	18.70	15.52	14.18	17.15	3.41
- ตลาดชิคาโก	11.02	15.08	13.02	12.23	14.77	3.83
3. ราคาขายส่งน้ำมันถั่วเหลืองบริสุทธิ์ ^{1/}	33.74	50.27	42.96	42.17	49.24	5.98

หมายเหตุ : ^{1/} รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่รวมภาษีนำเข้า

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 สมดุลเมล็ดแก้วเหลืองของไทย

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555*	ส่วนต่าง (ร้อยละ)
1. ผลผลิตทั้งหมด (ล้านตัน)	0.21	0.18	0.19	0.17	0.15	-7.04	0.15	0.00
2. นำเข้า (ล้านตัน)	1.54	1.72	1.53	1.82	1.89	4.77	1.96	3.62
3. ส่งออก (ตัน)	2,657	1,199	1,296	954	2,751	-1.58	1,500	-45.47
4. ความต้องการใช้ (ล้านตัน)	1.75	1.91	1.72	1.99	2.04	3.54	2.11	3.43

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ความต้องการใช้เมล็ดแก้วเหลืองของไทย

หน่วย : ตัน

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	เฉลี่ย (ร้อยละ)	2555*
ความต้องการใช้	1,752,582	1,907,284	1,721,404	1,988,282	2,039,470	3.51	100.00	2,111,015
1. สกัดน้ำมัน	1,234,622	1,271,716	1,275,296	1,542,307	1,565,171	6.90	73.22	1,659,478
2. บริโภค	499,695	620,820	431,454	433,134	462,968	-5.00	26.02	439,831
3. ทำพันธุ์	15,608	13,549	13,358	11,887	10,331	-9.12	0.69	10,206
4. ส่งออก	2,657	1,199	1,296	954	2,751	-1.58	0.09	1,500

หมายเหตุ : * ประมาณการเดือนธันวาคม 2554

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มพืชพลังงานทดแทน

4. มันสำปะหลัง
5. อ้อยโรงงาน
6. ปาล์มน้ำมัน

4. มันสำปะหลัง

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 ผลผลิตของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.93 ต่อปี เนื่องจากประเทศผู้ผลิต คือ คองโก โมแซมบิก กานา เวียดนาม และอินโดนีเซีย ได้ขยายการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภค และการเพิ่มขึ้นของความต้องการเพื่อใช้ผลิตพลังงานทดแทน

ปี 2554 ผลผลิตของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 5.10 และมีผลผลิตสูงกว่า 250 ล้านตัน เป็นครั้งแรกในรอบ 20 ปี โดยทวีปแอฟริกา เอเชีย ละตินอเมริกา และโอเชียเนีย มีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.34 6.48 5.76 และ 2.21 ตามลำดับ ผู้ผลิตรายใหญ่ 5 อันดับแรก คือ ไนจีเรีย บราซิล อินโดนีเซีย ไทย และคองโก ทั้งนี้ ในทวีปเอเชีย อินโดนีเซีย กลายมาเป็นผู้ผลิตอันดับ 1 แทนไทย เนื่องจากไทยประสบปัญหาเพลิงแรงแบบรุนแรงและภัยแล้งส่งผลให้ผลผลิตลดลงมาก ทิศทางการเพิ่มขึ้นของผลผลิตโลกเป็นผลจากทวีปเอเชียมีการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากมันสำปะหลัง เช่น แอลกอฮอล์ และเอทานอลเพื่อใช้เป็นพลังงาน ประกอบกับมันสำปะหลังยังคงเป็นพืชอาหารหลักที่สำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหารของทวีปแอฟริกา

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ความต้องการใช้มันสำปะหลังของประเทศผู้ผลิต ทั้งในทวีปแอฟริกา ละตินอเมริกา และเอเชีย ใช้บริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ประมาณร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งหมด โดยอยู่ในรูปหัวมันสดและในรูปผลิตภัณฑ์ เช่น Gari Fofou ฯลฯ ยกเว้นประเทศไทยที่มีการใช้ในประเทศร้อยละ 25 - 30 ของปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้

ปี 2550 - 2554 ประเทศผู้ผลิตในเอเชีย เช่น ไทย จีน อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีนโยบายส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทนเชื้อเพลิงจากพอสซิลมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังขยายตัวมากขึ้น ซึ่งมาตรการพลังงานทดแทนยังขยายไปยังประเทศเวียดนาม ที่รัฐบาลมีมาตรการให้ก๊าซโซฮอลล์ผสมเอทานอลร้อยละ 5 ทำให้คาดว่าแนวโน้มความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อพลังงานทดแทนยังมีทิศทางเพิ่มสูงขึ้นอีก สำหรับในกลุ่มประเทศแอฟริกา มีมาตรการส่งเสริมให้ใช้แป้งมันสำปะหลังทดแทนธัญพืชนำเข้า รวมถึงละตินอเมริกา คือ บราซิล มีการส่งเสริมให้ผสมแป้งมันสำปะหลังร้อยละ 10 ในแป้งสาลี ทำให้การบริโภคแป้งมันสำปะหลังสูงขึ้น ทั้งนี้ ทิศทางราคามันสำปะหลัง ข้าวสาลี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และถั่วเหลือง ที่ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้แต่ละประเทศหันมาใช้วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศทดแทนการนำเข้ามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้มันสำปะหลังเพื่ออุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีแนวโน้มหดตัวลง ประกอบกับราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่ออุตสาหกรรมอาหารสัตว์ลดลง เนื่องจากผู้ประกอบการอาหารสัตว์หันไปใช้กากเหลือจากการกลั่นเอทานอล (Dried Distilled Grains: DDGs) แทนมากขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ปี 2548 - 2552 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลกขยายตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.54 และ 14.82 ต่อปี ตามลำดับ ประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ คือ ไทย มีส่วนแบ่งการตลาดประมาณร้อยละ 76.68 รองลงมาได้แก่ เวียดนาม และอินโดนีเซีย มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 9.44 และ 2.18 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ช่วงปี 2550 - 2554 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ลดลงร้อยละ 0.65 5.31 และ 4.68 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากเกิดปัญหาภัยแล้งและเพลี้ยแป้งระบาด ทำให้เกษตรกรหันไปปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และปลูกอ้อยทดแทนมันสำปะหลัง เพื่อตัดวงจรเพลี้ยแป้ง

ปี 2554 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 7.10 ล้านไร่ ผลผลิต 21.91 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.09 ตัน เมื่อเทียบกับ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 7.41 ล้านไร่ ผลผลิต 22.01 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2.97 ตัน ของปี 2553 ปรากฏว่าเนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต ลดลงคิดเป็นร้อยละ 4.18 และ 0.45 ตามลำดับ เนื่องจากเกษตรกรปลูกพืชอื่นทดแทนมันสำปะหลัง ส่วนผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.04 เนื่องจากในช่วงการเจริญเติบโตมีฝนตกกระจาย ทำให้มันสำปะหลังเติบโตได้ดีและส่งผลให้การระบาดของเพลี้ยแป้งลดลง ประกอบกับราคามันสำปะหลังในปี 2554 อยู่ในเกณฑ์ดีเมื่อเทียบกับปี 2553 จึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรดูแลรักษาดี

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็น มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ อาหารสัตว์ อุตสาหกรรมอาหาร สารความหวาน พงชูรส กระดาษ สิ่งทอ ฯลฯ ในปี 2554 ปริมาณการใช้ภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 26 ที่เหลือร้อยละ 74 ส่งออก

ปี 2550 - 2554 ความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศลดลงร้อยละ 5.58 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลง ประกอบกับราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ความต้องการใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ลดลง โดยหันไปใช้กากมันสำปะหลังทดแทน ส่วนแบ่งมันสำปะหลัง มีการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนในอุตสาหกรรมสารความหวาน

สำหรับความต้องการเพื่อผลิตเอทานอล ไม่ขยายตัวตามแผนพลังงานทดแทน 15 ปี โดยในปี 2554 มีโรงงานที่ใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบ 5 โรง

ปี 2554 ผลผลิตมันสำปะหลังที่ลดลง ทำให้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพื่อใช้ในประเทศและส่งออกลดลงตามไปด้วย ด้านเอทานอลคาดว่าจะมีการใช้มันสำปะหลังประมาณ 0.80 ล้านตัน เนื่องจาก ราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลังไม่สามารถแข่งขันกับราคาจากน้ำตาลได้

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.47 ต่อปี โดยการส่งออกมันอัดเม็ดลดลง เนื่องจากผลผลิตธัญพืชของสหภาพยุโรปมีปริมาณมากขึ้น ทำให้ความต้องการมันอัดเม็ดของสหภาพยุโรปลดลง ไทยจึงหันไปหาตลาดใหม่ๆ ในเอเชียทดแทน

ปี 2554 คาดว่าจะมีปริมาณการส่งออก 5.92 ล้านตัน มูลค่า 71,777 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2553 ที่ส่งออกได้ 6.71 ล้านตัน มูลค่า 66,140 ล้านบาท ปริมาณการส่งออกลดลง ร้อยละ 11.77 ส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.52 เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลง ทำให้ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกเพิ่มสูงขึ้น การส่งออกมันเส้นและมันอัดเม็ด มีความผันผวนค่อนข้างมาก โดยขึ้นอยู่กับการผลิตและราคาธัญพืชของประเทศคู่ค้า คือ สหภาพยุโรป และจีน ส่วนแป้งมันสำปะหลัง มีการใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ขยายตัว ปัจจุบันจีนเป็นประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรายใหญ่ที่สุดของไทย เนื่องจากมีความต้องการมันเส้นเพื่อนำไปผลิตแอลกอฮอล์ และแป้งดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมกระดาษและสิ่งทอ

ตลาดหลักที่สำคัญของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง มันเส้น ได้แก่ จีน มันอัดเม็ด ได้แก่ จีน และญี่ปุ่น แป้งมันสำปะหลัง ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และไต้หวัน

(3) ราคา

ปี 2550 - 2554 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.58 ต่อปี เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลง ประกอบกับราคาสินค้าพืชทดแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าวสาลี ทั้งในและต่างประเทศ มีราคาสูงขึ้นมาก ทำให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังทั้งในและต่างประเทศขยายเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ราคาส่งออก (F.O.B) สูงขึ้น เป็นเหตุให้ราคาที่เกษตรกรขายได้สูงตามไปด้วย

ปี 2554 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันอัดเม็ด มันเส้น และ แป้งมันสำปะหลัง ปรับสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 6.22 34.47 24.96 และ 5.75 ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของไทย

2.1.1 การผลิต

ปี 2555 (คาดคะเน ณ เดือนกันยายน 2554) มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 7.37 ล้านไร่ ผลผลิต 25.11 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.41 ตัน เทียบกับ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 7.10 ล้านไร่ ผลผลิต 21.91 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3.01 ตัน ของปี 2554 เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.80 14.61 และ 13.29 ตามลำดับ เนื่องจากราคาที่เกษตรกรขายได้ในปี 2554 อยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก และสภาพดินฟ้าอากาศที่เอื้ออำนวย มีฝนตกกระจาย ประกอบกับเกษตรกรให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการป้องกันและกำจัดเพลี้ยแป้ง ทำให้การระบาดของเพลี้ยแป้งลดลง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.1.2 การตลาด

(1) การใช้ในประเทศ

ปี 2555 คาดว่าจะมีการใช้ในประเทศประมาณ 7.58 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 6.32 ล้านตัน ของปี 2554 ร้อยละ 19.94 เนื่องจากผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง โดยเฉพาะแป้งมันสำปะหลังสามารถใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ขยายตัว

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าการส่งออกจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผลผลิตหัวมันสำปะหลังสดเพิ่มสูงขึ้นและความต้องการของตลาดทั้งในรูปของมันเส้น แป้งมันสำปะหลัง และมันอัดเม็ด ขยายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

ปี 2555 คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้จะสูงขึ้นจากปี 2554 เนื่องจากผลผลิตยังมีปริมาณน้อยกว่าความต้องการใช้ ประกอบกับประเทศผู้นำเข้ายังคงมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง จากไทยอย่างต่อเนื่อง และในช่วงเดือนตุลาคม 2554 คณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลังมีมติให้ดำเนินการรับจำนำมันสำปะหลังเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร จึงคาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้จะอยู่ในเกณฑ์สูง

2.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลผลิตมันสำปะหลัง ปี 2555

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อผลผลิตมันสำปะหลัง ปี 2555 คือ ปัญหาการระบาดของเพลี้ยแป้ง และปัญหาภัยแล้ง โดยเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังเริ่มระบาดตั้งแต่ปี 2551 และระบาดรุนแรงในช่วงที่เกิดภาวะแห้งแล้งระหว่างปี 2552 - 2553 พื้นที่ปลูกที่ได้รับความเสียหายต้องตัดทำลายต้นมันสำปะหลังอายุน้อย ส่วนต้นมันสำปะหลังที่ลงหัวแล้วจะแคระแกร็น และเชื้อแป้งต่ำ จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงจาก 8.30 ล้านไร่ ในปี 2552 เหลือ 7.41 ล้านไร่ ในปี 2553 และ 7.10 ล้านไร่ ในปี 2554 ตามลำดับ และผลผลิตรวมลดลงจาก 30.09 ล้านตัน ในปี 2552 เหลือ 22.01 ล้านตัน ในปี 2553 และ 21.91 ล้านตัน ในปี 2554 ตามลำดับ หากในปี 2555 เกิดภาวะฝนแล้ง อาจทำให้เพลี้ยแป้งกลับมาระบาดซ้ำอีก และส่งผลให้ผลผลิตมันสำปะหลังลดลงได้

ตารางที่ 1 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของโลก

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	116.78	117.81	118.23	Na.	Na.
ผลผลิต (ล้านตัน)	226.31	239.84	241.89	237.92	250.06
ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	1.94	2.04	2.05	Na.	Na.

หมายเหตุ : * FAO Estimate ** FAO Forecast

ที่มา : องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของโลก

หน่วย : ปริมาณ : ตัน มูลค่า : พันดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	ปี 2548		ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1. ไทย*	4,040,781	552,479	5,884,283	816,707	5,962,341	960,851	4,121,362	974,596	6,154,504	1,087,943
2. เวียดนาม	534,049	61,348	1,040,655	120,410	1,316,557	166,341	753,335	133,920	753,335	133,920
3. อินโดนีเซีย	341,643	44,842	148,636	19,062	243,286	43,084	171,718	38,138	183,759	30,861
4. บราซิล	15,548	7,333	15,333	7,014	16,625	9,769	13,865	11,041	12,973	8,894
5. จีน	16,831	15,126	16,779	14,752	17,110	14,177	14,772	13,417	18,914	18,037
6. ไนจีเรีย	1,247	179	794	180	1,673	337	2,551	600	2,551	600
7. อื่นๆ	684,553	110,392	272,035	102,059	549,994	160,263	512,036	167,469	214,390	138,577
โลก	5,634,652	791,699	7,378,515	1,080,184	8,107,586	1,354,822	5,589,639	1,339,181	7,340,426	1,418,832

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มา : องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) (ไม่รวมแบ่งแปรรูป)

ตารางที่ 3 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของไทย

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	7.34	7.40	8.29	7.41	7.10	-0.65
ผลผลิต (ล้านตัน)	26.92	25.16	30.09	22.01	21.91	-5.31
ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	3.67	3.40	3.63	2.97	3.09	-4.68

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

หน่วย : บาท/กก.

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาหัวมันสดที่เกษตรกรขายได้	1.38	1.73	1.32	2.25	2.39	14.58
ราคาขายส่งมันเส้นตลาด กทม.	4.20	5.01	4.00	6.02	7.37	13.98
ราคาขายส่งแป้งมันตลาด กทม.	11.07	12.93	11.88	17.47	19.38	15.27
ราคาส่งออกมันอัดเม็ด	4.32	5.81	4.89	5.86	7.88	12.87
ราคาส่งออกมันเส้น	4.30	5.50	4.51	6.29	7.86	14.35
ราคาส่งออกแป้งมัน	9.64	11.76	9.20	14.44	15.27	11.91

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์

หน่วย : ปริมาณ : ล้านตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	มันอัดเม็ด		มันเส้น		แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	แป้งดิบ		แป้งแปรรูป		ปริมาณ	มูลค่า
					ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		
2550	1.651	7,196	2.680	11,136	1.471	13,995	0.736	12,917	6.538	45,244
2551	1.564	8,681	1.202	6,540	1.272	15,000	0.715	14,795	4.754	45,016
2552	0.332	1,482	4.024	18,964	1.798	16,651	0.699	12,844	6.853	49,941
2553	0.156	785	4.117	25,193	1.471	24,553	0.691	15,609	6.705	66,140
2554*	0.022	177	3.400	26,600	1.720	26,000	0.780	19,000	5.922	71,777

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

5. อ้อยโรงงาน

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2549/50 - 2553/54 ผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกลดลงร้อยละ 1.00 ต่อปี โดยในปี 2549/50 มีปริมาณผลผลิต 164.53 ล้านตัน ลดลงเป็น 161.44 ล้านตันในปี 2553/54 เนื่องจากช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ อินเดีย จีน และออสเตรเลีย ประสบปัญหาภัยแล้ง

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

การบริโภคน้ำตาลของโลก ปี 2549/50 - 2553/54 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.58 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 152.96 ล้านตันในปี 2549/50 เป็น 156.08 ล้านตันในปี 2553/54 เนื่องจากความต้องการบริโภคน้ำตาลของประเทศในภูมิภาคเอเชียเพิ่มขึ้น ได้แก่ อินเดีย และอินโดนีเซีย

(2) การส่งออก

ปี 2549/50 - 2553/54 บราซิล ไทย กัวเตมาลา และเม็กซิโก ผลิตน้ำตาลได้เพิ่มขึ้น และเพียงพอับความต้องการใช้บริโภคภายในประเทศ ทำให้มีน้ำตาลเหลือส่งออกมากขึ้น ช่วง 5 ปี ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 ต่อปี โดยปี 2549/50 ปริมาณส่งออก 50.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น 56.14 ล้านตัน ในปี 2553/54

(3) การนำเข้า

การนำเข้าน้ำตาลของโลก ปี 2549/50 - 2553/54 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.75 ต่อปี ตามความต้องการนำเข้าเพื่อเพิ่มปริมาณสต็อกน้ำตาลภายในประเทศ โดยเฉพาะประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น

(4) ราคา

ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.82 ต่อปี โดยปี 2550 จากราคา 11.60 เซนต์ต่อปอนด์ หรือ กิโลกรัมละ 8.78 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 34.35 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) เพิ่มขึ้นเป็น 30.61 เซนต์ต่อปอนด์หรือกิโลกรัมละ 20.40 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน 30.23 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) ในปี 2554 เนื่องจากความต้องการใช้อ้อยผลิตเป็นเอทานอลเพื่อพลังงานทดแทนมากขึ้น โดยเฉพาะบราซิลซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกอันดับ 1 ของโลก

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2549/50 - 2553/54 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่อ้อยโรงงาน และผลผลิตน้ำตาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08 7.61 3.41 และ 6.24 ต่อปีตามลำดับ เนื่องจากราคาอ้อยปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ทุ่งใจเกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2550 - 2554 ความต้องการใช้ในภาคอุตสาหกรรมและการบริโภคน้ำตาลภายในประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้ในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.64 ต่อปี โดยเพิ่มจาก 2.01 ล้านตัน ในปี 2550 เป็น 2.50 ล้านตัน ในปี 2554

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 การส่งออกน้ำตาลของประเทศเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า โดยปี 2550 ส่งออกน้ำตาล 4.43 ล้านตัน มูลค่า 43,887 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 7.16 ล้านตัน มูลค่า 120,000 ล้านบาท ในปี 2554 โดยปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.90 ต่อปี

(3) การนำเข้า

น้ำตาลนำเข้าส่วนใหญ่เป็นน้ำตาลชนิดพิเศษที่ไม่มีการผลิตภายในประเทศ และมีปริมาณนำเข้าไม่แน่นอน ปี 2550 - 2554 การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 243.06 ต่อปี จาก 81 ตัน มูลค่า 2 ล้านบาท ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 20,000 ตัน มูลค่า 442 ล้านบาท ในปี 2554

(4) ราคา

• ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้

ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวในทิศทางเดียวกับราคาน้ำตาลในตลาดโลกโดยราคา ณ หน้าโรงงาน ปี 2549/50 - 2553/54 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.71 ต่อปี จากปี 2549/50 ต้นละ 783 บาท เป็นต้นละ 945 บาท ในปี 2553/54

• ราคาส่งออกน้ำตาล

ราคาส่งออกน้ำตาลทรายดิบ ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.51 ต่อปี จากราคาต้นละ 8,691 บาท ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็นต้นละ 15,062 บาท ในปี 2554 ส่วนราคาส่งออกน้ำตาลทรายขาว ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.18 ต่อปี จากราคาต้นละ 10,956 บาท ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็นต้นละ 19,156 บาท ในปี 2554 ตามราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2554/55 กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) ประมาณการผลผลิตน้ำตาลทรายดิบของโลกมีปริมาณ 168.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 161.44 ล้านตัน ของปี 2553/54 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.22 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญผลิตได้มากขึ้น ได้แก่ อินเดีย สหภาพยุโรป ไทย รัสเซีย ปากีสถาน และออสเตรเลีย ถึงแม้บราซิลจะผลิตได้ลดลงก็ตาม

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

การบริโภคน้ำตาลของโลก ปี 2554/55 คาดว่ามีปริมาณ 159.32 ล้านตัน

เพิ่มขึ้นจาก 156.08 ล้านตัน ของปี 2553/54 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.08 เนื่องจากความต้องการบริโภค น้ำตาลของอินเดีย รัสเซีย จีน และอินโดนีเซีย เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2554/55 คาดว่าปริมาณส่งออกน้ำตาลของโลกเพิ่มขึ้นเป็น 56.69 ล้านตัน เนื่องจากประเทศผู้ผลิตน้ำตาลที่สำคัญผลิตได้มากเพียงพอกับความต้องการใช้และเหลือส่งออก มากขึ้น ได้แก่ ไทย ออสเตรเลีย และสหภาพยุโรป ทำให้ภาพรวมการส่งออกของโลกเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

การนำเข้าน้ำตาลของโลก ปี 2554/55 คาดว่ามีปริมาณลดลงเหลือ 49.01 ล้านตัน จากปริมาณ 51.73 ล้านตัน ของปี 2553/54 ลดลงร้อยละ 5.26 เนื่องจากราคาน้ำตาลที่ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับการคาดการณ์ผลผลิตของรัสเซีย และสหภาพยุโรป เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณนำเข้าโดยรวมของโลกลดลง

(4) ราคา

ราคาน้ำตาลทรายดิบ ปี 2555 คาดว่าจะปรับตัวลดลง แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี โดยราคาน้ำตาลทรายดิบเคลื่อนไหวอยู่ในระดับ 24 - 26 เซนต์ต่อปอนด์ เนื่องจากประเทศผู้ผลิตสำคัญผลิตได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอินเดียได้เพิ่มโควตาการส่งออกอีก 1 ล้านตัน ส่งผลให้ราคาตลาดโลกปรับตัวลดลงร้อยละ 35 จากราคาสูงสุดในเดือนมกราคม 2554 ที่ราคา 36.11 เซนต์/ปอนด์ ซึ่งจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

(1) การผลิต

สืบเนื่องจากราคาอ้อยโรงงานขั้นต่ำปีการผลิต 2553/54 อยู่ในเกณฑ์ดี จูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่เพาะปลูก โดยคาดว่า ปี 2554/55 มีเนื้อที่เพาะปลูก 8.08 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 7.87 ล้านไร่ ในปี 2553/54 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.67 สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าเพิ่มขึ้น จาก 12.19 ตัน ของปี 2553/54 เป็น 12.55 ตัน ในปี 2554/55 คาดว่าผลผลิตอ้อยในปี 2554/55 มีปริมาณ 101.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 95.95 ล้านตัน ของปี 2553/54

(2) การผลิตน้ำตาลและกากน้ำตาล

ปี 2554/55 คาดว่าสามารถผลิตน้ำตาลได้ 10.11 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.66 ล้านตันของปี 2553/54 ตามปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงานที่เพิ่มขึ้น ส่วนกากน้ำตาลปีการผลิต 2554/55 คาดว่าจะมีปริมาณ 4.40 ล้านตัน

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้กำหนดปริมาณน้ำตาลสำหรับบริโภค ภายในประเทศปี 2555 ไว้ 2.40 ล้านตัน ลดลงจาก 2.50 ล้านตันของปี 2554 เนื่องจากปัญหา อุทกภัย ส่งผลให้เศรษฐกิจชะลอตัวและการบริโภคภายในประเทศลดลง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

การส่งออกน้ำตาลปี 2555 คาดว่ามีปริมาณ 7.71 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.16 ล้านตัน ของปี 2554 เนื่องจากผลผลิตน้ำตาลภายในประเทศมีเหลือส่งออกมากขึ้น ประกอบกับความต้องการใช้เพื่อการบริโภคในต่างประเทศเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

การนำเข้าน้ำตาลปี 2555 คาดว่ามีปริมาณ 20,000 - 23,000 ตัน เนื่องจากผลกระทบจากอุทกภัย ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 ถึง ไตรมาสแรกในปี 2555 ส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำตาลนำเข้าอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

(4) ราคา

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้กำหนดราคาอ้อยขั้นต่ำปีการผลิต 2554/55 ค่าความหวานที่ 10 ซี.ซี.เอส. ราคาตันละ 1,000 บาท โดยมีอัตราขึ้น/ลงของราคาต่อความหวาน 1 ซี.ซี.เอส. เท่ากับ 60.00 บาท/ตัน และผลตอบแทนการผลิต และจำหน่ายขั้นต่ำตันละ 428.57 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและรายได้

(1) ภัยธรรมชาติ

ภาวะน้ำท่วมปี 2554 มีเนื้อที่เพาะปลูกอ้อยได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม 72,036 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.89 ของเนื้อที่เพาะปลูกอ้อยทั่วประเทศ โดยมีเนื้อที่เสียหายสิ้นเชิง 23,328 ไร่ และเสียหายบางส่วน 48,708 ไร่ ซึ่งคณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2554 ให้เงินชดเชยเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยที่ได้รับความเสียหายสิ้นเชิง อัตราไร่ละ 3,150 บาท

(2) ราคาน้ำตาลตลาดโลกและค่าเงินบาท

ปัญหาวิกฤตการณ์ชำระหนี้ของยูโรโซน ส่งผลให้เงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลที่ส่งผลกระทบต่อราคาอ้อยและรายได้ของเกษตรกร ผ่านระบบแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างชาวไร่อ้อยและโรงงาน ในอัตราการใช้ภายในประเทศร้อยละ 30 ที่เหลือร้อยละ 70 ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ ตามปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้และราคาน้ำตาลตลาดโลกของแต่ละปี สำหรับปี 2554 ถึงแม้ว่าเงินบาทจะแข็งค่าขึ้น แต่อิทธิพลจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำตาลในตลาดโลกที่สูงขึ้น ส่งผลให้ราคาอ้อยในประเทศปรับเพิ่มขึ้น ส่วนในปี 2555 หากการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ของกลุ่มยูโรโซนยังไม่บรรลุผล และราคาน้ำตาลตลาดโลกที่ทรงตัวอยู่ในเกณฑ์สูง คาดว่าราคาขั้นต่ำจะไม่ต่ำกว่าตันละ 1,000 บาท

ตารางที่ 1 ผลผลิต การบริโภค ส่งออก และนำเข้าน้ำตาลของโลก

หน่วย : ล้านตันน้ำตาลทรายดิบ

ปี	ผลผลิต	การบริโภค	ส่งออก	นำเข้า
2549/50	164.53	152.96	50.25	45.63
2550/51	163.54	152.04	50.72	45.72
2551/52	144.14	153.72	47.79	46.71
2552/53	153.69	154.65	51.62	51.40
2553/54	161.44	156.08	56.14	51.73
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-1.00	0.58	2.42	3.75
2554/55	168.25	159.32	56.69	49.01

ที่มา : World Market and Trade ; November 2011

ตารางที่ 2 ราคาน้ำตาลทรายดิบตลาดนิวยอร์ก

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เซนต์/ปอนด์	11.60	13.84	18.72	27.03	30.61	29.82
บาท/กิโลกรัม	8.78	10.12	14.07	18.78	20.40	25.92

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : Contract No. 11 - F.O.B ; New York Board of Trade

ตารางที่ 3 เนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตน้ำตาล

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)	ผลผลิตน้ำตาล (ล้านตัน)
2549/50	6.31	64.37	10.19	6.72
2550/51	6.59	73.50	11.16	7.82
2551/52	6.02	66.82	11.09	7.19
2552/53	6.32	68.87	10.90	6.93
2553/54	7.87	95.95	12.19	9.66
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.08	7.61	3.41	6.24
2554/55	8.08	101.37	12.55	10.11*

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

: ผลผลิตน้ำตาล จาก สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาอ้อยที่เกษตรกรขายได้ ณ หน้าโรงงาน

ปี	2549/50	2550/51	2551/52	2552/53	2553/54*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2554/55*
บาท/ตัน	783	758	918	1,094	945	7.71	1,000

หมายเหตุ : * ปี 2553/54, 2554/55 ราคาอ้อยขั้นต่ำ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกน้ำตาลของไทย

หน่วย : บาท/ตัน

ปี	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
น้ำตาลทรายดิบ	8,691	8,607	11,021	13,212	15,062	16.51
น้ำตาลทรายขาว	10,956	10,801	13,184	17,249	19,156	17.18

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณการบริโภคในประเทศและการส่งออกน้ำตาลของไทย

ปี	บริโภคภายในประเทศ ^{1/} (ล้านตัน)	ส่งออก ^{2/} (ล้านตัน)	นำเข้า ^{2/} (ตัน)
2550	2.01	4.43	81
2551	1.93	5.01	3,285
2552	1.97	5.05	544
2553	2.16	4.50	12,166
2554	2.50*	7.16*	20,000*
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.64	8.90	243.06
2555	2.40*	7.71*	Na.

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

^{2/} กรมศุลกากร

6. พาล์มน้ำมัน

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2549/50 - 2553/54 ผลผลิตน้ำมันพาล์มของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.29 ต่อปี โดยปี 2553/54 ผลิตน้ำมันพาล์มได้ 47.93 ล้านตัน โดยอินโดนีเซียเป็นผู้นำในการผลิต 23.60 ล้านตัน รองลงมาคือมาเลเซีย 18.22 ล้านตัน ทั้ง 2 ประเทศมีสัดส่วนการผลิตได้ร้อยละ 87.25 ของผลผลิตน้ำมันพาล์มโลก สำหรับไทยผลิตได้ 1.29 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 2.69 ของผลผลิตน้ำมันพาล์มโลก

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2549/50 - 2553/54 ความต้องการใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.83 ต่อปี โดยปี 2553/54 ความต้องการใช้น้ำมันพาล์มมีปริมาณ 47.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 44.49 ล้านตันของ 2552/53 คิดเป็นร้อยละ 6.20 โดยประเทศผู้ใช้น้ำมันพาล์มที่สำคัญได้แก่ อินเดีย 7.14 ล้านตัน รองลงมาคืออินโดนีเซีย 6.54 ล้านตัน จีน 5.80 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 5.15 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2549/50 - 2553/54 ปริมาณส่งออกน้ำมันพาล์มเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.72 ต่อปี โดยปี 2553/54 มีปริมาณการส่งออก 36.33 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 35.64 ล้านตัน ในปี 2552/53 คิดเป็นร้อยละ 1.94 ประเทศผู้ส่งออกน้ำมันพาล์มที่สำคัญ ได้แก่ อินโดนีเซีย 16.62 ล้านตัน มาเลเซีย 15.84 ล้านตัน ทั้งสองประเทศมีส่วนแบ่งตลาดส่งออกน้ำมันพาล์มคิดเป็นร้อยละ 89.35 ของปริมาณการส่งออกโลก

(3) การนำเข้า

ปี 2549/50 - 2553/54 การนำเข้าน้ำมันพาล์มของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.33 ต่อปี โดยปี 2553/54 นำเข้า 35.50 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 34.76 ล้านตัน ในปี 2552/53 คิดเป็นร้อยละ 2.13 ประเทศผู้นำเข้าสำคัญได้แก่ อินเดีย 6.66 ล้านตัน จีน 5.71 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 5.00 ล้านตัน

สำหรับสต็อกคงเหลือน้ำมันพาล์มเพิ่มขึ้นจาก 4.71 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 5.23 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.83 ต่อปี

(4) ราคา

ปี 2550 - 2554 ราคาน้ำมันพาล์มดิบตลาดมาเลเซียเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.54 ต่อปี โดยปี 2554 ราคาน้ำมันพาล์มดิบตันละ 3,285.40 ริงกิต (33.21 บาท/กก.) เพิ่มขึ้นจาก 2,761.83 ริงกิต (27.74 บาท/กก.) ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 18.96 และร้อยละ 19.72 ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ราคาน้ำมันปาล์มดิบตลาดรอดเตอร์ดัมในช่วง 5 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.03 ต่อปี โดยปี 2554 ราคาน้ำมันปาล์มดิบเฉลี่ยตันละ 1,125.36 ดอลลาร์สหรัฐฯ (34.43 บาท/กก.) เพิ่มขึ้นจาก 904.44 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28.70 บาท/กก.) ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 24.43 และ 19.97 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตร้อยละ 9.37 และ 7.80 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2554 เนื้อที่ให้ผล 3.75 ล้านไร่ ผลผลิต 9.88 ล้านตัน เทียบกับปี 2553 เนื้อที่ให้ผลผลิตและผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.63 และ 20.19 ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ ปี 2550 - 2554 ลดลงร้อยละ 1.43 ต่อปี เนื่องจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะภาวะฝนทิ้งช่วงปลายปี 2552 ต่อเนื่องถึงเดือนพฤษภาคม 2553 และภาวะน้ำท่วมช่วงปลายปี 2553 และ 2554

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2550 - 2554 ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มในประเทศเพิ่มขึ้นทั้งเพื่อการบริโภคและผลิตไบโอดีเซลร้อยละ 0.49 ต่อปี และ 48.26 ต่อปี ตามลำดับ โดยปี 2554 ใช้น้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภค 901,847 ตัน ลดลงจาก 911,339 ตัน ในปี 2553 ร้อยละ 1.04 และผลิตไบโอดีเซล 379,657 ตัน ลดลงจาก 380,000 ตัน ในปี 2553 ร้อยละ 0.09 เนื่องจากกระทรวงพลังงาน มีนโยบายกำหนดอัตราผสมน้ำมันไบโอดีเซลเชิงยึดหยุ่น ส่งผลให้ในปี 2554 การใช้น้ำมันปาล์มรวมทั้งหมด 1,281,504 ตัน ลดลงจาก 1,291,339 ตัน ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 0.76

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 การส่งออกน้ำมันปาล์มดิบลดลงร้อยละ 3.96 ต่อปี โดยปี 2554 ส่งออกน้ำมันปาล์ม 375,232 ตัน เทียบกับ 65,942 ตัน ในปี 2553 เพิ่มขึ้นเกือบ 6 เท่า เนื่องจากราคาส่งออกสูงกว่าราคาในประเทศ ประกอบกับสต็อกน้ำมันปาล์มคงเหลืออยู่ในเกณฑ์สูง เป็นสาเหตุจูงใจให้โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มส่งออกเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ไทยสามารถผลิตน้ำมันปาล์มได้เพียงพอกับการต้องการใช้ ยกเว้นในปีที่ภูมิอากาศแปรปรวนและผลผลิตขาดแคลน โดยปี 2551 มีการนำเข้า 28,385 ตัน และในปี 2554 นำเข้าในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม ปริมาณ 59,668 ตัน

(4) ราคา

ปี 2550 - 2554 ราคาผลปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มปรับเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกับราคาพืชน้ำมันในตลาดโลก โดยราคามีความเคลื่อนไหว ดังนี้

- ราคาผลปาล์มสดที่เกษตรกรขายได้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.23 ต่อปี โดยราคาปี 2554 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.37 บาท เทียบกับราคาปี 2553 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.44 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.95

- ราคาน้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม. เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.97 ต่อปี โดยราคาปี 2554 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 34.15 บาท เทียบกับราคาปี 2553 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 29.11 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.31
- ราคาน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม. เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.47 ต่อปี โดยราคาปี 2554 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 43.03 บาท เทียบกับราคาปี 2553 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 33.05 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.20

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ คาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นจาก 47.93 ล้านตันในปี 2554 เป็น 50.57 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.51 เนื่องจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่ ได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ขยายเนื้อที่เพาะปลูกมากขึ้น

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่าโลกมีความต้องการใช้น้ำมันปาล์ม 49.48 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 47.25 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 4.72 เนื่องจากความต้องการด้านอาหารและด้านพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่าปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์ม 38.95 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 36.33 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 7.21 เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้เพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

คาดว่าปริมาณการนำเข้าน้ำมันปาล์ม 37.95 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 35.50 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 6.90 สำหรับสต็อกคงเหลือคาดว่าจะมีปริมาณ 5.32 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 5.23 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 1.72

(4) ราคา

คาดว่าราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกจะลดลงอยู่ในระดับตันละ 3,100 - 3,200 ริงกิต (31.00 - 32.00 บาทต่อกิโลกรัม) เนื่องจากปัญหาวิกฤตหนี้สินในสหภาพยุโรป ประกอบกับอินโดนีเซียและมาเลเซียผลิตน้ำมันปาล์มได้มากขึ้น ทำให้ปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบคงเหลือของโลกมีปริมาณเพิ่มขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

หากสภาพภูมิอากาศในปี 2555 เป็นปกติคาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 3.99 ล้านไร่ ผลผลิต 10.94 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 2,743 กิโลกรัม ประกอบกับพาล์มน้ำมันที่ปลูกในปี 2551 และปี 2552 จะเริ่มให้ผลผลิต

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

ปี 2555 คาดว่าความต้องการใช้น้ำมันปาล์มดิบเพื่อการบริโภคมีปริมาณ 960,000 ตัน สำหรับการใช้เพื่อผลิตไบโอดีเซล (B_{100}) กระทรวงพลังงานเพิ่มสัดส่วนการผลิตน้ำมันปาล์มในน้ำมันดีเซลจากร้อยละ 4 เป็นร้อยละ 5 โดยประมาณการความต้องการใช้ได้ 510,000 ตัน และคาดว่าความต้องการใช้ภายในประเทศมีปริมาณรวมทั้งสิ้น 1.47 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 14.71

(2) การส่งออก

คาดว่าปริมาณการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบ 300,000 ตัน ลดลงจาก 375,232 ตัน ของปี 2554 ร้อยละ 20.05 เนื่องจากความต้องการใช้น้ำมันปาล์มผลิตเป็นพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น

(3) ราคา

ปี 2555 คาดว่าราคาผลปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มทรงตัวในระดับใกล้เคียงกับปี 2554 ระหว่างกิโลกรัมละ 4.50 - 5.00 บาท และน้ำมันปาล์มดิบเคลื่อนไหวตามราคาตลาดโลก ที่กิโลกรัมละ 31.00 - 32.00 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปาล์มน้ำมัน

2.3.1 ภาวะน้ำท่วม

เนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันของประเทศส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้และภาคตะวันออก ภาวะน้ำท่วมในภาคกลางช่วงปลายปี 2554 จึงส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันน้อยมาก โดยเฉพาะปาล์มน้ำมันในจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา 1,552 ไร่ ซึ่งต้นปาล์มมีอายุ 3 - 5 ปี หากน้ำท่วมไม่ถึงยอดจะสามารถทนน้ำท่วมขังได้นาน 1 - 2 เดือน

2.3.2 นโยบายรัฐบาล

ปี 2554 ภาครัฐได้ให้ความสำคัญต่อการเก็บเกี่ยวผลปาล์มที่สูงแก่เต็มที่และให้โรงงานสกัดรับซื้อผลปาล์มในราคาตามคุณภาพที่อัตราน้ำมันร้อยละ 17 ขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความสูญเสียน้ำมันปาล์มทั้งระบบ ส่งผลให้ผลผลิตน้ำมันปาล์มของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพน้ำมัน สำหรับปี 2555 หากอัตราสกัดน้ำมันของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า 100,000 ตัน มูลค่า 3,100 - 3,200 ล้านบาท และทำให้ราคารับซื้อผลปาล์มสดจากเกษตรกรปรับตัวสูงขึ้น

ตารางที่ 1 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มโลก

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า	ส่งออก	ความต้องการใช้	สต็อกคงเหลือ
2549/50	37.33	26.70	27.56	36.12	4.71
2550/51	41.08	30.29	32.31	39.32	4.14
2551/52	43.99	33.66	34.80	42.11	4.89
2552/53	45.86	34.76	35.64	44.49	5.38
2553/54	47.93	35.50	36.33	47.25	5.23
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	6.29	7.33	6.72	6.83	4.83
2554/55	50.57	37.95	38.95	49.48	5.32

ที่มา : Oilseed : World Market and Trade, December 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 อุปสงค์ อุปทาน น้ำมันปาล์ม รายประเทศ

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	2549/50	2550/51	2551/52	2552/53	2553/54	ร้อยละ	2554/55
ผลผลิต							
มาเลเซีย	15.29	17.57	17.23	17.76	18.22	38.01	18.70
อินโดนีเซีย	16.60	18.00	20.50	22.00	23.60	49.24	25.40
ไทย	1.17	1.05	1.54	1.35	1.29	2.69	1.45
อื่นๆ	4.24	4.46	4.72	4.75	4.82	10.06	5.02
รวม	37.30	41.08	43.99	45.86	47.93	100.00	50.57
นำเข้า							
จีน	5.14	5.22	6.12	5.76	5.71	16.08	6.30
สหภาพยุโรป	4.29	4.96	5.50	5.44	5.00	14.08	5.30
อินเดีย	3.65	5.01	6.87	6.60	6.66	18.76	7.25
ปากีสถาน	1.62	1.96	1.96	2.04	2.10	5.92	2.20
อื่นๆ	12.00	13.14	13.21	14.92	16.03	45.15	16.90
รวม	26.70	30.29	33.66	34.76	35.50	100.00	37.95
ส่งออก							
มาเลเซีย	12.90	14.64	15.49	15.53	15.84	43.60	15.89
อินโดนีเซีย	11.42	13.97	15.96	16.57	16.62	45.75	18.93
อื่นๆ	3.24	3.70	3.35	3.54	3.87	10.65	4.13
รวม	27.56	32.31	34.80	35.64	36.33	100.00	38.95
การบริโภค							
จีน	5.14	5.22	5.62	5.93	5.80	12.28	6.19
อินโดนีเซีย	4.40	4.70	4.86	5.42	6.54	13.84	6.49
สหภาพยุโรป	4.22	4.72	5.22	5.21	5.15	10.90	5.18
มาเลเซีย	3.11	3.17	3.23	3.39	3.72	7.87	4.16
อินเดีย	3.67	5.08	6.23	6.44	7.14	15.11	7.70
อื่นๆ	15.58	16.43	16.95	18.10	18.90	40.00	19.76
รวม	36.12	39.32	42.11	44.49	47.25	100.00	49.48
สต็อกคงเหลือ							
มาเลเซีย	1.57	2.04	1.63	1.76	2.05	39.20	2.41
อินโดนีเซีย	1.61	0.49	0.19	0.24	0.71	13.58	0.73
อื่นๆ	1.53	1.61	3.07	3.38	2.47	47.23	2.18
รวม	4.71	4.14	4.89	5.38	5.23	100.00	5.32

ที่มา : Oilseed : World Market and Trade, December 2011

ตารางที่ 3 ราคาน้ำมันปาล์มดิบในตลาดโลก

ปี	ตลาดมาเลเซีย ^{1/}		ตลาดรอตเตอร์ดัม ^{2/}	
	ริงกิต/ตัน	บาท/กก.	ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน	บาท/กก.
2550	2,473.42	25.63	786.79	27.21
2551	2,841.33	29.68	938.02	31.16
2552	2,271.64	22.91	677.79	23.33
2553	2,761.83	27.74	904.44	28.70
2554*	3,285.40	33.21	1,125.36	34.43
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	5.54	4.61	7.03	3.96

หมายเหตุ : * ตัวเลขประมาณการ

ที่มา : ^{1/} BURSA MALAYSIA

^{2/} ตลาดรอตเตอร์ดัม

ตารางที่ 4 เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ปาล์มน้ำมันของไทย

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (ล้านไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)
2550	3.20	2.66	6.39	2,399
2551	3.68	2.88	9.27	3,214
2552	3.89	3.19	8.16	2,561
2553	4.08	3.55	8.22	2,315
2554*	4.28	3.75	9.88	2,631
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.09	9.37	7.80	-1.43
2555**	4.49	3.99	10.94	2,743

หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2554

** ประมาณการ ณ เดือนกันยายน 2554

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 บัญชีสมดุลน้ำมันปาล์มดิบของไทย

หน่วย : ตัน

ปี	สต็อก	ผลผลิต	นำเข้า	รวม	ส่งออก	บริโภคภายใน (6)		สต็อก	รวม
	ต้นปี					ปลายปี	บริโภค	ผลิตไบโอดีเซล	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(8)
2550	164,521	1,051,089	-	1,215,610	219,700	844,812	62,182	88,916	1,215,610
2551	88,916	1,543,761	28,385	1,661,062	288,054	989,061	276,000	107,947	1,661,062
2552	107,947	1,387,604	-	1,495,551	67,292	910,700	380,000	137,559	1,495,551
2553	137,559	1,287,509	-	1,425,068	65,942	911,339	380,000	67,787	1,425,068
2554*	67,787	1,746,743	59,668	1,874,198	375,232	901,847	379,657	217,462	1,874,198
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-12.52	8.70		7.39	- 3.96	0.49	48.26	14.15	7.39
2555	217,462	1,859,627		2,077,089	300,000	960,000	510,000	307,089	2,077,089

- หมายเหตุ :
- สต็อกผลผลิตตาม (1) (2) (7) เป็นตัวเลขกรมการค้าภายในที่โรงงานต้องแจ้งตามประกาศคณะกรรมการกลางที่ 228
 - การนำเข้า ส่งออกตาม (3) (5) เป็นการนำเข้าเฉพาะน้ำมันปาล์มดิบเป็นตัวเลขจากกรมศุลกากร (มกราคม - ตุลาคม 54) (การส่งออกเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม) เป็นตัวเลขประมาณการโดยกรมการค้าภายใน
 - ปี 2555 ตัวเลขประมาณการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา : (1) (2) (6) (7) กรมการค้าภายใน

(3) (5) กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม

หน่วย : บาท/กก.

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลปาล์มสด	4.01	4.35	3.65	4.44	5.37	6.23
น้ำมันปาล์มดิบขายส่ง กทม.	24.45	28.96	24.33	29.11	34.15	6.97
น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขายส่ง กทม.	29.25	38.22	30.19	33.05	43.03	6.47

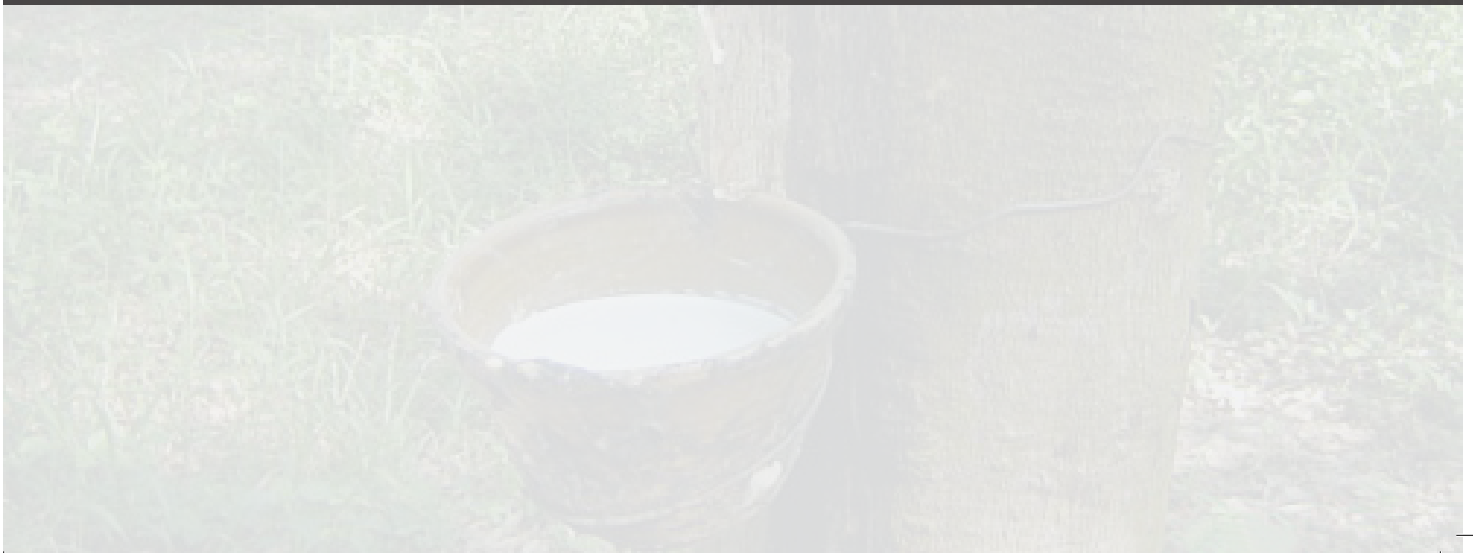
หมายเหตุ : * ประมาณการ ณ เดือนธันวาคม 2554

ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กลุ่มพืชสวน

7. ยางพารา
8. สับปะรด
9. ลำไย
10. ทูเรียน
11. มังคุด
12. กาแฟ
13. ถั่วลิสง

7. ยางพารา

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก 64.54 ล้านไร่ในปี 2550 เป็น 73.09 ล้านไร่ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 ต่อปี สำหรับผลผลิตยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 ต่อปี จาก 9.80 ล้านตันในปี 2550 เป็น 10.54 ล้านตันในปี 2554 เนื่องจากราคายางพาราอยู่ในระดับสูงจูงใจให้มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ตลอดจนมีการบำรุงดูแลรักษาต้นยางอย่างดี รวมทั้งมีการขยายเนื้อที่เปิดกรีดเพิ่มขึ้น

ประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก 3 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในปี 2554 มีเนื้อที่ปลูกยางพารารวม 46.23 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 63.25 ของเนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกและมีผลผลิตรวม 6.96 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 66.03 ของผลผลิตโลก โดยอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีเนื้อที่ปลูกยางพารามากที่สุดในโลก มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องร้อยละ 0.58 ต่อปี จาก 21.34 ล้านไร่ ในปี 2550 เป็น 21.93 ล้านไร่ในปี 2554 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศเป็นฐานการผลิตรถยนต์ในภูมิภาคอาเซียน แต่อินโดนีเซียมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย โดยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.18 ต่อปี จาก 2.76 ล้านตันในปี 2550 เหลือ 2.74 ล้านตันในปี 2554 เนื่องจากแหล่งผลิตยางของอินโดนีเซียได้ประสบกับภัยธรรมชาติทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย สำหรับมาเลเซียมีเนื้อที่ปลูกเป็นอันดับ 3 ของโลกรองจากอินโดนีเซียและไทย โดยมีเนื้อที่ปลูกลดลงร้อยละ 5.26 ต่อปี จาก 7.80 ล้านไร่ในปี 2550 เหลือ 6.58 ล้านไร่ในปี 2554 ผลผลิตลดลงร้อยละ 5.79 ต่อปี จาก 1.20 ล้านตันในปี 2550 เหลือ 0.95 ล้านตันในปี 2554 ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลมาเลเซียในการลดพื้นที่ปลูกยางพาราเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันทดแทน และการตัดโค่นต้นยางแก่เพื่อปลูกทดแทนด้วยยางพาราในพื้นที่ที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามรัฐบาลมาเลเซียได้กำหนดยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตยางพาราโดยตั้งเป้าหมายในการเพิ่มเนื้อที่ปลูกยางพาราเป็น 7.50 ล้านไร่และมีเนื้อที่กรีด 6.25 ล้านไร่ ภายในปี 2563 ทำให้เนื้อที่ปลูกยางพาราของมาเลเซียเพิ่มขึ้นจาก 6.38 ล้านไร่ในปี 2553 เป็น 6.58 ล้านไร่ในปี 2554

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ยางพารา

ความต้องการใช้ยางพาราของโลกปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.89 ต่อปี จาก 10.22 ล้านตันในปี 2550 เป็น 10.89 ล้านตันในปี 2554 ถึงแม้ในช่วงปลายปี 2551 ถึงปี 2552 จะเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศผู้ใช้อย่างที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ทำให้ความต้องการใช้ยางพาราลดลงมากก็ตาม แต่ในปี 2553 - 2554 ภาวะเศรษฐกิจโลกขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ยางพารากลับเข้าสู่ภาวะปกติ โดยความต้องการใช้ยางพาราของประเทศต่างๆ เป็นดังนี้

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(1) จีนเป็นประเทศที่มีการลงทุนจากต่างประเทศสูงจึงทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมรถยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ อุปกรณ์และอะไหล่รถยนต์ ทำให้จีนมีความต้องการใช้ยางพารา เพื่ออุตสาหกรรมดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2550 - 2554 การใช้ยางของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.07 ต่อปี จาก 2.89 ล้านตันในปี 2550 เป็น 3.81 ล้านตันในปี 2554

(2) กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีการใช้ยางพาราในปี 2550 - 2554 ลดลงร้อยละ 1.90 ต่อปี จาก 1.31 ล้านตันในปี 2550 เหลือ 1.19 ล้านตันในปี 2554 เนื่องจากในปี 2552 ต่อเนื่องถึงปี 2554 เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจกับกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ทำให้เศรษฐกิจอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางหดตัว ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางพาราลดลงดังกล่าว

(3) อินเดีย มีความต้องการใช้ยางในปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 0.85 ล้านตันในปี 2550 เป็น 0.98 ล้านตันในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.57 ต่อปี เนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ

(4) สหรัฐอเมริกา มีความต้องการใช้ยางพาราในปี 2550 - 2554 ลดลงร้อยละ 1.90 ต่อปี จาก 1.02 ล้านตันในปี 2550 เหลือ 0.98 ล้านตันในปี 2554 เนื่องจากเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจภายในประเทศตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา ทำให้เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเข้าสู่ภาวะถดถอย อุตสาหกรรมต่างๆ ภายในประเทศชะลอการขยายตัว ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางพาราลดลงดังกล่าว

(5) ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีแนวโน้มของการใช้ยางพาราลดลงร้อยละ 4.65 ต่อปี จาก 0.89 ล้านตันในปี 2550 เหลือ 0.76 ล้านตันในปี 2554 เนื่องจากญี่ปุ่นเผชิญกับภาวะเงินฝืดและการบริโภคที่ลดลง ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางพาราลดลง

(2) ราคา

ปี 2550 - 2554 ราคายางพาราในตลาดโลกมีการปรับเพิ่มสูงขึ้นสอดคล้องความต้องการใช้ยางพาราของโลกเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2552 ราคาปรับลดลงมาก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของโลกส่งผลให้การบริโภคและการลงทุนชะลอตัว ทำให้ความต้องการใช้ยางพาราลดลงและราคาปรับลดลงเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในปี 2553 ภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว การค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางเพิ่มขึ้น และราคาปรับสูงขึ้น โดยราคายางพาราในตลาดต่าง ๆ ในช่วงปี 2550- 2554 เป็นดังนี้

(1) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์ : SICOM

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.89 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 226.34 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 381.39 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2554 และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทเพิ่มขึ้นจาก 77.70 บาทในปี 2550 เป็น 144.54 บาทในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.68 ต่อปี

ราคายางแท่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.36 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 215.48 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 451.38 เซนต์สหรัฐฯ ในปี 2554 และเมื่ออยู่ในรูปของ

เงินบาทเพิ่มขึ้นจาก 73.95 บาทในปี 2550 เป็น 136.40 บาทในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.77 ต่อปี

(2) ราคาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโตเกียว : TOCOM

ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 เมื่อพิจารณาในรูปของเงินเยนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.18 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 269.45 เยนในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 381.39 เยน ในปี 2554 และเมื่ออยู่ในรูปของเงินบาทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.75 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 78.24 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 144.46 บาทในปี 2554

(3) การส่งออก

การส่งออกยางพาราโลกในปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 ต่อปี จาก 6.86 ล้านตันในปี 2550 เป็น 7.19 ล้านตันในปี 2554 อย่างไรก็ตาม การส่งออกยางพารา ลดลงในปี 2551 และ 2552 เนื่องจากเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปลายปี 2551 ถึง ปี 2552 ทำให้ประเทศผู้ใช้อย่างพารามีการซื้อยางพาราลดลง โดยการส่งออกยางพาราของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญนอกจากไทยมีดังนี้

(1) อินโดนีเซีย ส่งออกยางพารารายใหญ่อันดับ 2 ของโลกรองจากไทย การส่งออกลดลงร้อยละ 0.03 ต่อปี จาก 2.41 ล้านตันในปี 2550 เป็น 2.37 ล้านตันในปี 2554 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศอินโดนีเซียเป็นฐานการผลิตรถยนต์ในภูมิภาคอาเซียน ส่งผลให้ความต้องการใช้อย่างพาราเพื่ออุตสาหกรรมยานยนต์ภายในประเทศเพิ่มขึ้น

(2) มาเลเซีย ส่งออกยางพารารายใหญ่อันดับ 3 ของโลก ส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.08 ต่อปี จาก 1.01 ล้านตันในปี 2550 เป็น 1.22 ล้านตันในปี 2554

(3) เวียดนาม ส่งออกยางพารารายใหญ่อันดับ 4 ของโลก มีการส่งออก เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.59 ต่อปี จาก 0.72 ล้านตันในปี 2550 เป็น 0.79 ล้านตันในปี 2554

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

นโยบายสนับสนุนการขยายเนื้อที่ปลูกยางพาราของรัฐบาลทำให้เนื้อที่ปลูกยางพารา ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากอินโดนีเซีย แต่ไทยเป็นประเทศที่มีผลผลิตยางมากที่สุดในโลก โดยผลผลิตในช่วง ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.07 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 2.99 ล้านตันในปี 2550 เป็น 3.21 ล้านตันในปี 2554 อย่างไรก็ตาม ผลผลิตต่อไร่ของไทยกลับลดลงร้อยละ 2.35 ต่อปี จาก 274 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2550 เป็น 255 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2554

ในช่วงปี 2550 - 2554 ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.50 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 9,516.97 บาทต่อไร่ในปี 2550 เป็น 11,921.80 บาทต่อไร่ในปี 2554 ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นจาก 34.73 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2550 เป็น 46.57 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.13 ต่อปี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2.2 การตลาด

1) ความต้องการใช้อย่างพารา

ความต้องการใช้อย่างพาราของไทยในปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.26 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 373,659 ตันในปี 2550 เป็น 449,464 ตันในปี 2554 ยางแผ่นรมควันมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.91 ต่อปี จาก 96,308 ตันในปี 2550 เป็น 117,299 ตันในปี 2554 ยางแท่งมีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.90 ต่อปี จาก 116,292 ตัน ในปี 2550 เป็น 137,944 ตัน ในปี 2554 ยางอื่นๆ มีการใช้ในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.07 ต่อปี จาก 11,400 ตันในปี 2550 เป็น 81,323 ตันในปี 2554 แต่น้ำยางข้นมีการใช้ในประเทศลดลงร้อยละ 2.19 ต่อปี จาก 149,659 ตันในปี 2550 เหลือ 112,898 ตันในปี 2554 เนื่องจากยางแผ่นรมควันและยางแท่งเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมยางล้อ และอุตสาหกรรมอุปกรณ์ส่วนประกอบรถยนต์และอะไหล่ขยายเพิ่มขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ความต้องการใช้อย่างพาราในประเทศในปี 2554 ลดลงจาก 458,637 ตันในปี 2553 เหลือ 449,464 ตัน เนื่องจากในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน 2554 เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมกับอุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมทั้งอุตสาหกรรมที่ใช้ยางเป็นวัตถุดิบ ส่งผลให้ความต้องการใช้อย่างพาราในอุตสาหกรรมดังกล่าวลดลงในไตรมาสที่ 4 ของปี 2554

อุตสาหกรรมยางล้อเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้อย่างพารามากที่สุด มีการใช้อย่างพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.16 ต่อปี ปริมาณการใช้อย่างเพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 206,694 ตัน ในปี 2550 เป็น 308,939 ตันในปี 2554 รองลงมา ได้แก่ อุตสาหกรรมถุงมือยาง ในปี 2554 มีความต้องการใช้อย่างพารา 48,670 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของความต้องการใช้อย่างพาราทั้งหมด อุตสาหกรรมยางยืดมีความต้องการใช้อย่างพารา 45,143 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของความต้องการใช้อย่างพาราทั้งหมด และอุตสาหกรรมยางรัดของ มีความต้องการใช้อย่างพารา 12,839 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 3 ของความต้องการใช้อย่างพาราทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ความต้องการใช้อย่างพาราในอุตสาหกรรมถุงมือยาง ยางยืดและยางรัดของในปี 2550 - 2554 ลดลงร้อยละ 2.88, 10.42 และ 10.34 ต่อปี ตามลำดับ ทั้งนี้ ภัยพิบัติน้ำท่วมที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน 2554 ได้ส่งผลกระทบต่อความต้องการใช้อย่างพาราแยกตามอุตสาหกรรมในปี 2554 ลดลงจากปี 2553

2) ราคา

ปี 2550 - 2554 ราคายางพาราในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับภาวะราคายางพาราในตลาดโลก โดยราคายางพาราในตลาดต่างๆ เป็นดังนี้

(1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ราคายางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางก้อนคละ และน้ำยางสด ที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.67, 15.66 และ 16.19 ต่อปีตามลำดับ

(2) ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา

ราคาประมูลยางแผ่นดิบคุณภาพ 3 ยางแผ่นรมควัน และน้ำยางสด ณ ตลาดกลางยางพารา อำเภอหาดใหญ่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.11, 16.51 และ 16.85 ต่อปี ตามลำดับ

(3) ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี 2550 - 2554 ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 ยางแท่ง และน้ำยางชั้น เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.79, 16.17 และ 15.36 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้น ตามภาวะเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ยางล้อ เป็นต้น

3) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 การส่งออกยางพาราของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.91 ต่อปี จาก 2.72 ล้านตันในปี 2550 เป็น 2.77 ล้านตันในปี 2554 เนื่องจากความต้องการใช้ยางพาราใน อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดีย ถึงแม้ว่าการส่งออกยางแผ่นรมควัน จะลดลงร้อยละ 6.41 ต่อปี จากการที่ไทยได้สูญเสียส่วนแบ่งการตลาดบางส่วนให้กับอินโดนีเซีย และ มาเลเซีย อย่างไรก็ตาม การลดลงของการส่งออกยางแผ่นรมควันของไทยได้ถูกชดเชยด้วยการส่งออกยางแท่ง น้ำยางชั้นและยางคอมปาวด์เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05, 0.77 และ 35.11 ต่อปี ตามลำดับ โดยจีนยังคงเป็นตลาดส่งออกยางพาราที่สำคัญของไทยซึ่งในปี 2550 - 2554 จีนนำเข้ายางพารา จากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.08 ต่อปี ในขณะที่สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและมาเลเซียมีแนวโน้มนำเข้า ยางพาราจากไทยลดลงร้อยละ 5.66, 5.55 และ 0.01 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2554 ไทยส่งออกยางพารา 2.77 ล้านตัน ลดลงจาก 2.84 ล้านตันของ ปี 2553 ร้อยละ 2.46 เนื่องจากภัยพิบัติน้ำท่วมของอุตสาหกรรมยานยนต์ เมื่อเดือนตุลาคมและ พฤศจิกายน 2554 ที่ผ่านมามีได้ชะลอการผลิตของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั่วโลก ทำให้ประเทศไทย ส่งออกยางพาราลดลงในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2554 โดยคาดว่าจะส่งออกยางแผ่นรมควันได้ 0.66 ล้านตัน ลดลงจาก 0.69 ล้านตันของปี 2553 หรือลดลงร้อยละ 4.35 ยางแท่ง 0.91 ล้านตัน ลดลงจาก 0.93 ล้านตันของปี 2553 หรือลดลงร้อยละ 2.15 น้ำยางชั้น 0.53 ล้านตัน ลดลงจาก 0.54 ล้านตันของปี 2553 หรือลดลงร้อยละ 1.85 ในขณะที่การส่งออกยางคอมปาวด์คาดว่าจะ ยังคงที่ 0.47 ล้านตัน

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

คาดว่าผลผลิตยางพาราโลกจะเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 10.60 ล้านตัน เนื่องจากราคายางพารา ยังอยู่ในระดับสูงใจให้ประเทศผู้ผลิตขยายเนื้อที่ปลูกและดูแลรักษาต้นยางเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต

2.1.2 การตลาด

1) ความต้องการใช้ยางพารา

คาดว่าความต้องการใช้ยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นเนื่องจากความต้องการใช้ ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดีย ประกอบกับอุตสาหกรรม ยานยนต์ในไทย ประสบกับภัยพิบัติน้ำท่วมในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน 2554 ที่ผ่านมามี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ทั่วโลกเพราะขาดชิ้นส่วนในการผลิต ทำให้อุตสาหกรรมยานยนต์ต้องเร่งการผลิตเพื่อชดเชยภายในปี 2555

2) ราคา

คาดว่าราคารายางพาราในตลาดโลกจะยังคงอยู่ในระดับสูงตามความต้องการใช้ยางพาราโลกที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับคาดว่าราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกยังคงอยู่ในระดับสูง

3) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกยางพาราในตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นตามความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้นของจีน อินเดีย และรัสเซีย รวมทั้งประเทศต่างๆ ในเอเชีย

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่าจะมีเนื้อที่กรีดยังประมาณ 13.60 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจาก 12.71 ล้านไร่ของปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.00 และมีผลผลิตยางประมาณ 3.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.21 ล้านตันในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.72 สำหรับผลผลิตต่อไร่คาดว่าเพิ่มขึ้นเป็น 260 กิโลกรัมต่อไร่ จาก 255 กิโลกรัม ต่อไร่ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.96 เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการขยายเนื้อที่ปลูกยางพารา ประกอบกับราคารายางพารามีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกยาง รวมทั้งดูแลและบำรุงรักษาต้นยางพาราอย่างดี

2.2.2 การตลาด

1) ความต้องการใช้ยางพารา

คาดว่า การใช้ยางพาราจะเพิ่มขึ้นเป็น 0.47 ล้านตันเนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์จะต้องเร่งการผลิตในปี 2555 เพื่อผลิตชดเชยหลังจากที่หยุดการผลิตเนื่องจากประสบกับภาวะน้ำท่วมในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน 2554 ที่ผ่านมา

2) ราคา

คาดว่าราคารายางพาราในประเทศจะโน้มลดลงเล็กน้อยจากปีที่แล้ว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปถดถอย ทำให้เกิดความไม่มั่นใจกับนักลงทุน อย่างไรก็ตาม ราคารายางพาราจะไม่ตกต่ำ จากการคาดการณ์ของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกยางพาราของไทยจะเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้ยางพาราของตลาดโลก

ตารางที่ 1 การผลิตยางพาราโลก

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)					ผลผลิต (ล้านตัน)				
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม
2550	15.35	21.34	7.80	20.05	64.54	3.01	2.76	1.20	2.82	9.80
2551	16.72	21.46	7.79	20.06	66.03	3.14	2.75	1.07	3.04	10.03
2552	17.25	21.47	7.73	21.55	68.00	3.08	2.54	0.86	3.12	9.60
2553	17.41	21.53	6.38	25.54	70.86	3.25	2.74	0.94	3.47	10.40
2554*	17.72	21.93	6.58	26.86	73.09	3.27	2.74	0.95	3.58	10.54
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.33	0.58	-5.26	8.61	3.25	2.02	-0.18	-5.79	6.29	1.83

หมายเหตุ : * เป็นตัวเลขประมาณการ

ที่มา : IRSG Vol.66 No. 1-3 July - September 2011

ตารางที่ 2 ผลผลิต ปริมาณการใช้ยาง การส่งออก การนำเข้า สต็อกของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	ปริมาณการใช้	ส่งออก	นำเข้า	สต็อก
2550	9.80	10.22	6.86	7.23	1.43
2551	10.03	10.15	6.76	7.08	1.31
2552	9.60	9.55	6.28	6.31	1.36
2553	10.40	10.78	7.15	7.40	1.50
2554*	10.54	10.89	7.19	7.37	1.53
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.83	1.89	1.51	0.83	2.74

หมายเหตุ : * เป็นตัวเลขประมาณการ

ที่มา : IRSG Vol.66 No. 1-3 July - September 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ความต้องการใช้อย่างพาราของประเทศผู้ใช้ที่สำคัญ

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	จีน	อเมริกา	ญี่ปุ่น	อินเดีย	EU
2550	10.22	2.89	1.02	0.89	0.85	1.31
2551	10.15	2.92	1.04	0.88	0.88	1.13
2552	9.55	3.67	0.69	0.64	0.90	0.80
2553	10.78	3.65	0.93	0.75	0.94	1.13
2554*	10.89	3.81	0.98	0.76	0.98	1.19
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.89	8.07	-1.90	-4.65	3.57	-1.90

หมายเหตุ : * เป็นตัวเลขประมาณการ

ที่มา : IRSG Vol.66 No. 1-3 July - September 2011

ตารางที่ 4 ราคาขงพาราในตลาดสิงคโปร์และตลาดโตเกียว

ปี	ตลาดสิงคโปร์ (SICOM)				ตลาดโตเกียว (TOCOM)	
	ยางแผ่นรมควันชั้น 3		ยางแท่ง		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	
	US/กก.	บาท/กก.	US/กก.	บาท/กก.	เยน/กก.	บาท/กก.
2550	226.34	77.70	215.48	73.95	269.45	78.24
2551	258.56	85.28	252.88	83.38	269.29	84.64
2552	192.32	65.24	180.58	61.21	178.05	64.61
2553	364.89	115.27	338.35	105.98	323.51	116.79
2554	381.39	144.54	451.38	136.40	381.39	144.46
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	14.89	16.68	19.36	15.77	9.18	16.75

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 5 การส่งออกยางพาราของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

หน่วย : ล้านตัน

ปี	โลก	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม
2550	6.86	2.72	2.41	1.01	0.72
2551	6.76	2.69	2.30	0.92	0.66
2552	6.28	2.74	2.00	0.70	0.73
2553	7.15	2.87	2.37	1.25	0.78
2554	7.19	2.88	2.37	1.22	0.79
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.51	1.81	-0.03	7.08	3.59

หมายเหตุ : * เป็นตัวเลขประมาณการ

ที่มา : IRSG Vol.66 No. 1-3 July - September 2011 และปี 2554 เป็นตัวเลขประมาณการ

ตารางที่ 6 พื้นที่ปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ยางพาราของไทย

ปี	เนื้อที่ปลูก (ล้านไร่)	เนื้อที่กรีดได้ (ล้านไร่)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	ผลผลิต (ล้านตัน)
2550	15.35	11.09	274	2.99
2551	16.72	11.37	278	3.13
2552	17.25	11.60	266	3.06
2553	18.09	12.05	253	3.02
2554	-	13.60	255	3.21
GR	-	4.77	-2.35	1.07

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบของเกษตรกร

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2550	7,803.37	1,713.60	9,516.97	34.73
2551	8,979.10	2,056.73	11,035.83	39.70
2552	8,963.46	2,068.29	11,031.75	41.47
2553	8,859.88	2,062.55	10,922.43	40.01
2554	9,606.96	2,314.84	11,921.80	46.57
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.11	6.23	4.50	6.13

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามชนิดของยาง

หน่วย : ตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	อื่นๆ	รวม
2550	96,308	116,292	149,659	11,400	373,659
2551	162,225	135,029	81,788	18,553	397,595
2552	119,450	107,315	100,262	72,388	399,415
2553	119,693	140,759	115,205	82,980	458,637
2554	117,299	137,944	112,898	81,323	449,464
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.91	3.90	-2.19	72.07	5.26

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 9 การใช้ยางพาราในประเทศแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

หน่วย : ตัน

ปี	ยางล้อ	ถุงมือยาง	ยางยืด	ยางรัดของ	อื่นๆ	รวม
2550	206,694	54,808	72,193	17,232	22,732	373,659
2551	244,443	52,436	54,108	21,657	24,951	397,595
2552	256,044	42,635	50,107	23,806	26,823	399,415
2553	315,244	49,663	46,064	13,101	34,565	458,637
2554	308,939	48,670	45,143	12,839	33,873	449,464
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	11.16	-2.88	-10.42	-10.34	11.89	5.26

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 10 ราคายางพาราที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นาและราคาประมูลตลาดกลางยางพารา อ. หาดใหญ่

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาเกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา			ราคาประมูล ณ ตลาดกลางยางพารา อ. หาดใหญ่		
	ยางแผ่นดิบคุณภาพ 3	ยางก้อนคละ	น้ำยางสด	ยางแผ่นดิบคุณภาพ 3	ยางแผ่นรมควัน	น้ำยางสด
2550	68.92	35.84	66.21	72.24	74.45	68.23
2551	76.52	38.35	73.13	79.62	82.34	75.28
2552	55.19	27.36	52.57	58.53	60.82	55.64
2553	102.72	51.91	99.40	106.51	110.21	103.90
2554	128.61	63.76	120.28	131.83	138.13	126.50
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	16.67	15.66	16.19	16.11	16.51	16.85

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 11 ราคายางพาราส่งออก เอฟ.โอ.บี

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแท่ง	น้ำยางข้น
2550	78.61	75.21	53.17
2551	86.78	84.84	57.86
2552	65.24	62.41	44.61
2553	115.58	108.91	77.14
2554	148.00	140.45	94.08
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	16.79	16.17	15.36

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 การส่งออกยางพาราของไทยแยกตามชนิดยาง

หน่วย : ล้านบาท

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น	ยางคอมปาวด์	อื่นๆ	รวม
2550	0.87	0.88	0.53	0.16	0.28	2.72
2551	0.77	0.99	0.50	0.20	0.42	2.69
2552	0.69	0.83	0.61	0.46	0.21	2.79
2553	0.69	0.93	0.54	0.47	0.21	2.84
2554	0.66	0.91	0.53	0.47	0.20	2.77
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.41	0.05	0.77	35.11	-12.77	0.91

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 13 การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

หน่วย : ล้านบาท

ปี	จีน	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น	มาเลเซีย	อื่นๆ	รวม
2550	0.83	0.20	0.41	0.43	0.86	2.72
2551	0.84	0.22	0.39	0.42	0.84	2.69
2552	1.19	0.16	0.26	0.49	0.68	2.79
2553	1.12	0.17	0.34	0.44	0.77	2.84
2554	1.11	0.17	0.33	0.42	0.74	2.77
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	9.08	-5.66	-5.55	-0.01	-3.80	0.91

ที่มา : กรมศุลกากร

8. สับปะรด

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2549 - 2553 ผลผลิตสับปะรดลดลงร้อยละ 1.72 ต่อปี คือ ลดลงจาก 19.46 ล้านตัน ในปี 2549 เป็น 19.14 ล้านตัน ในปี 2553 โดยฟิลิปปินส์มีผลผลิตมากที่สุด 2.39 ล้านตัน หรือร้อยละ 12.49 ของผลผลิตโลก รองลงมาคือ ไทย และคอสตาริกา มีผลผลิต 1.97 และ 1.91 ล้านตัน หรือร้อยละ 10.29 และ 9.98 ของผลผลิตโลก ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตปี 2554 คาดว่าจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2553 เนื่องจากในปี 2554 สภาพอากาศของประเทศที่เป็นแหล่งผลิตสับปะรดเอื้ออำนวยต่อการผลิตสับปะรด รวมทั้งมีปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสม ส่งผลให้ผลผลิตในภาพรวมเพิ่มขึ้น

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

1) **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2549 - 2553 ปริมาณการส่งออกสับปะรดกระป๋อง ลดลงร้อยละ 5.32 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,317 พันตัน ในปี 2549 เป็น 1,054 พันตัน ในปี 2553 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2553 ไทยส่งออกสับปะรดกระป๋อง 519 พันตัน หรือร้อยละ 49.24 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ส่งออกร้อยละ 16.32 และ 13.00 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.46 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 821 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (31,139 ล้านบาท) ในปี 2549 เป็น 949 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (30,109 ล้านบาท) ในปี 2553 โดยในปี 2553 ไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องมูลค่า 465 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (14,753 ล้านบาท) หรือร้อยละ 49.00 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

2) **น้ำสับปะรด** ปี 2549 - 2553 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.81 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 342 พันตัน ในปี 2549 เป็น 447 พันตัน ในปี 2553 โดยไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ ซึ่งในปี 2553 ไทยส่งออกปริมาณ 131 พันตัน หรือร้อยละ 29.31 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ และคอสตาริกา ส่งออกร้อยละ 22.82 และ 14.09 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.79 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 299 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (11,341 ล้านบาท) ในปี 2549 เป็น 552 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (17,513 ล้านบาท) ในปี 2553 โดยในปี 2553 ไทยส่งออกน้ำสับปะรดมูลค่า 204 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (6,472 ล้านบาท) หรือร้อยละ 36.96 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด

(2) ราคาส่งออก

1) **สับปะรดกระป๋อง** ปี 2549 - 2553 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.31 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 623 ดอลลาร์สหรัฐฯ (23,630 บาท) ในปี 2549 เป็นต้นละ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

900 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28,554 บาท) ในปี 2553 ซึ่งในปี 2553 ราคาส่งออกลับปะรดกระป๋องของเคนยามีราคาสูงที่สุดตันละ 1,124 ดอลลาร์สหรัฐฯ (35,661 บาท) รองลงมาได้แก่ ไทย และอินโดนีเซีย ราคาส่งออกตันละ 897 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28,459 บาท) และ 839 ดอลลาร์สหรัฐฯ (26,619 บาท) ตามลำดับ

2) น้ำสับปะรด ปี 2549 - 2553 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.32 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 875 ดอลลาร์สหรัฐฯ (33,188 บาท) ในปี 2549 เป็นตันละ 1,235 ดอลลาร์สหรัฐฯ (39,183 บาท) ในปี 2553 ซึ่งในปี 2553 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของเนเธอร์แลนด์มีราคาสูงที่สุดตันละ 1,906 ดอลลาร์สหรัฐฯ (60,472 บาท) รองลงมาได้แก่ ไทย และแอฟริกาใต้ ราคาส่งออกตันละ 1,554 ดอลลาร์สหรัฐฯ (49,304 บาท) และ 1,552 ดอลลาร์สหรัฐฯ (49,240 บาท) ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2549 - 2553 ปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องลดลงร้อยละ 5.76 ต่อปี คือ ลดลงจาก 1,272 พันตัน ในปี 2549 เป็น 1,036 พันตัน ในปี 2553 โดยสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2553 สหรัฐอเมริกานำเข้าสับปะรดกระป๋อง 318 พันตัน หรือร้อยละ 30.69 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เยอรมัน และสเปน นำเข้าร้อยละ 8.69 และ 4.63 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับปี 2549 - 2553 มูลค่าการนำเข้าสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.14 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 948 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (35,956 ล้านบาท) ในปี 2549 เป็น 1,073 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (34,043 ล้านบาท) ในปี 2553 ซึ่งในปี 2553 สหรัฐอเมริกานำเข้าสับปะรดกระป๋อง มูลค่า 337 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (10,692 ล้านบาท) หรือร้อยละ 31.41 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด

2) น้ำสับปะรด ปี 2550 - 2553 ปริมาณการนำเข้าน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.39 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 353 พันตัน ในปี 2550 เป็น 343 พันตัน ในปี 2553 โดยเนเธอร์แลนด์เป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ของโลก ซึ่งในปี 2553 เนเธอร์แลนด์นำเข้าน้ำสับปะรด 68 พันตัน หรือร้อยละ 19.83 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสเปน นำเข้าร้อยละ 16.33 และ 7.29 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด ตามลำดับ สำหรับปี 2549 - 2553 มูลค่าการนำเข้าน้ำสับปะรด เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.10 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 397 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (15,058 ล้านบาท) ในปี 2549 เป็น 581 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (18,433 ล้านบาท) ในปี 2553 ซึ่งในปี 2553 เนเธอร์แลนด์นำเข้าน้ำสับปะรดมูลค่า 113 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (3,585 ล้านบาท) หรือร้อยละ 19.45 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด

(4) ราคานำเข้า

1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2549- 2553 ราคานำเข้าสับปะรดกระป๋องเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.47 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากตันละ 745 ดอลลาร์สหรัฐฯ (28,257 บาท) ในปี 2549 เป็นตันละ 1,036 ดอลลาร์สหรัฐฯ (32,869 บาท) ในปี 2553

2) น้ำสับปะรดเข้มข้น ปี 2550 - 2553 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดเพิ่มขึ้นเฉลี่ย

ร้อยละ 14.12 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากต้นละ 1,149 ดอลลาร์สหรัฐฯ (39,714 บาท) ในปี 2550 เป็นต้นละ 1,693 ดอลลาร์สหรัฐฯ (53,714 บาท) ในปี 2553

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.85 และ 1.91 ต่อปี ตามลำดับ ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่ลดลงร้อยละ 0.11 ต่อปี สำหรับในปี 2554 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 646 พันไร่ ผลผลิต 2.59 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 4.01 ตัน โดยพื้นที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 10.81 เนื่องจากราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้ในปี 2552 - 2553 อยู่ในเกณฑ์ดี กิโลกรัมละ 5.00 - 6.00 บาท ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการขยายเนื้อที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้น สำหรับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 21.52 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย มีฝนตกอย่างเหมาะสม ประกอบกับเป็นต้นสับปะรดปีที่ 1

1.2.2 การตลาด

(1) การบริโภค

ผลผลิตประมาณร้อยละ 20 - 25 ของผลผลิตทั้งหมดจะบริโภคในประเทศ ในรูปผลสด ส่วนผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปจะส่งออกเกือบทั้งหมด

(2) การส่งออก

2.1) สับปะรดกระป๋อง ปี 2550 - 2554 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.64 ต่อปีคือ เพิ่มขึ้นจาก 0.52 ล้านตัน ในปี 2550 เป็น 0.58 ล้านตัน ในปี 2554 ซึ่งในปี 2554 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 20.83 สำหรับมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.58 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 13,273 ล้านบาท ในปี 2550 เป็น 18,560 ล้านบาท ในปี 2554 ซึ่งมูลค่าการส่งออกปี 2554 เพิ่มขึ้นจาก 13,644 ล้านบาท ของปี 2553 ร้อยละ 36.03

2.2) น้ำสับปะรด ปี 2550 - 2554 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.69 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 0.14 ล้านตัน ในปี 2550 เป็น 0.15 ล้านตัน ในปี 2554 ซึ่งในปี 2554 ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 7.14 สำหรับมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.19 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจาก 4,251 ล้านบาท ในปี 2550 เป็น 7,200 ล้านบาท ในปี 2554 ซึ่งมูลค่าการส่งออกในปี 2554 เพิ่มขึ้นจาก 6,614 ล้านบาท ของปี 2553 ร้อยละ 8.86

(3) ราคา

3.1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

(1) สับปะรดโรงงาน ปี 2550 - 2554 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.82 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 4.41 บาท ในปี 2549 เป็นกิโลกรัมละ 4.90 บาทในปี 2554 ซึ่งในปี 2554 ราคาสับปะรดโรงงานที่เกษตรกรขายได้ลดลงจากกิโลกรัมละ 5.51 บาท ของปี 2553 ร้อยละ 11.07 เนื่องจากในบางช่วงเวลามีผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินไป การผลิตของโรงงานแปรรูป ประกอบกับผู้นำเข้าของตลาดต่างประเทศลดปริมาณการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์สับปะรดของไทย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) **ลัมปะรดบริโกคสด** ปี 2550 - 2554 ราคาลัมปะรดบริโกคสดที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.08 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 5.76 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 7.80 บาท ในปี 2554 ซึ่งในปี 2554 ราคาลัมปะรดบริโกคที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 7.70 บาท ของปี 2553 ร้อยละ 1.30

3.2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2550 - 2554 ราคาขายส่งลัมปะรดบริโกคสดศรีราชา เบอร์ 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.07 ต่อปีคือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 10.54 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 12.50 บาท ในปี 2554 ซึ่งในปี 2554 ราคาลัมปะรดบริโกคสดขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ทรงตัวเท่ากับปี 2553

3.3) ราคาส่งออก

(1) **ลัมปะรดกระป๋อง** ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.81 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 25.52 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 32.00 บาท ในปี 2554 ซึ่งราคาส่งออกในปี 2554 เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 28.15 บาทของปี 2553 ร้อยละ 13.68

(2) **น้ำลัมปะรด** ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.42 ต่อปี คือ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 30.36 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 48.00 บาท ในปี 2554 ซึ่งราคาส่งออกในปี 2554 เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 47.28 บาท ของปี 2553 ร้อยละ 1.52

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ในปี 2555 คาดว่าผลผลิตลัมปะรดของโลกจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ ภัยแล้ง วาตภัย

2.1.2 การตลาด

เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าลัมปะรด โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ของโลก อยู่ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ดังนั้น คาดว่าการส่งออกลัมปะรดของโลกในภาพรวมจะทรงตัวใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม หากภาวะเศรษฐกิจของตลาดหลักฟื้นตัวเร็ว จะทำให้การส่งออกมีโอกาสขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากลัมปะรดเป็นสินค้าประเภทอาหารที่มีสารอาหารที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ

2.1.3 ราคา

คาดว่าราคาส่งออกลัมปะรดกระป๋อง และน้ำลัมปะรด จะมีแนวโน้มอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ในปี 2555 คาดว่าจะมีผลผลิตประมาณ 2.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

ร้อยละ 3.09 เนื่องจากราคาสับปะรดที่เกษตรกรขายได้ตั้งแต่ปี 2552 - 2554 อยู่ในเกณฑ์ดี จึงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูก โดยเฉพาะทางภาคเหนือ และการปลูกสับปะรดแซมในสวนยางพาราที่ปลูกใหม่ รวมทั้งต้นสับปะรดที่มีอยู่มีสภาพต้นสมบูรณ์ ประกอบกับสภาพอากาศที่หนาวเย็นในช่วงปลายปี 2554 จะมีผลทำให้สับปะรดติดดอกโดยธรรมชาติ (ไม่ต้องใช้สารบังคับ) ซึ่งจะส่งผลให้สับปะรดที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2555 มีปริมาณมาก

2.2.2 การตลาด

(1) การส่งออก

การส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรด จะมีแนวโน้มใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากการชะลอตัวด้านเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ทำให้ลดปริมาณการสั่งซื้อ และพยายามต่อรองด้านราคาส่งออกที่ต่ำ ประกอบกับค่าเงินบาทที่คาดว่าจะยังคงแข็งค่า จะส่งผลให้ประเทศคู่ค้าดังกล่าวชะลอการสั่งซื้อ

(2) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

เนื่องจากราคาส่งออกทรงตัวหรือใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และกระจุกตัว ราคาที่เกษตรกรขายได้อาจจะปรับตัวลดลง

2) ราคาส่งออก

คาดว่าราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรดของไทย จะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

ในช่วงตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา ราคาสับปะรดที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดีเฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.00 - 6.00 บาท จึงเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรขยายเนื้อที่ปลูกในภาคเหนือ ในพื้นที่ว่างเปล่า และปลูกสับปะรดแซมในสวนยางพาราที่ปลูกใหม่ ประกอบกับสภาพอากาศที่หนาวเย็นในช่วงปลายปี 2554 ส่งผลให้สับปะรดติดดอกโดยธรรมชาติ (ไม่ต้องใช้สารบังคับ) และหากมีปริมาณน้ำฝนที่เหมาะสม คาดว่าในช่วงเดือนพฤษภาคม 2555 จะมีผลผลิตสับปะรดออกสู่ตลาดมาก

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาส่งออก

ปี 2555 มูลค่าการส่งออกสับปะรดสด และผลิตภัณฑ์ของไทยจะมีแนวโน้มลดลง โดยมีสาเหตุมาจากสับปะรดกระป๋อง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด (ประมาณร้อยละ 66 ของมูลค่าการส่งออกสับปะรดทั้งหมด) จะมีแนวโน้มลดลงประมาณร้อยละ 15 - 20 เนื่องจากคาดการณ์ว่าภาวะเศรษฐกิจของผู้นำเข้าที่สำคัญจะชะลอตัว ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ทำให้มีกำลังซื้อลดลง ส่งผลให้ปริมาณการสั่งซื้อลดลง ประกอบกับมูลค่าการส่งออกในรูปแบบเงินบาทลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ประมาณร้อยละ 4.85 ทั้งที่ราคาส่งออกในรูปแบบดอลลาร์สหรัฐฯ สูงกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งแสดงว่าการแข็งค่าของเงินบาท ส่งผลกระทบต่อราคาส่งออก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในรูปเงินบาทลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในขณะที่มูลค่าการส่งออกของน้ำส้มแปรรูป คาดว่าจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกน้ำส้มแปรรูปจะมีทิศทางอย่างไร ขึ้นอยู่กับปัจจัยในเรื่องการต่อรองราคาของประเทศคู่ค้า สินค้าทดแทน (น้ำส้ม) และปริมาณสินค้าคงคลังของผู้ประกอบการของไทย ทั้งนี้ หากปัจจัยดังกล่าวมีผลกระทบในทางบวก จะส่งผลให้มูลค่าการส่งออกน้ำส้มแปรรูปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1 ผลผลิตสับปะรดของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ฟิลิปปินส์	1.83	2.02	2.21	2.20	2.39	6.39
ไทย	2.71	2.19	2.28	1.89	1.97	-7.55
คอ스타ริกา	1.81	1.97	1.68	1.87	1.91	0.56
อินโดนีเซีย	1.43	2.24	1.27	1.56	1.88	1.87
จีน	1.38	1.38	1.39	1.48	1.51	2.53
อื่นๆ	10.30	11.19	10.03	9.24	9.48	-3.51
รวม	19.46	20.99	18.86	18.24	19.14	-1.72

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : FAO Production Yearbook 2011

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	619	378	568	421	619	563	509	439	519	465	-4.52	4.67
ฟิลิปปินส์	226	108	242	122	233	135	204	137	172	126	-6.92	4.33
อินโดนีเซีย	187	101	91	58	221	170	147	115	137	115	-1.42	9.90
เคนย่า	56	42	71	56	94	75	47	40	49	55	-6.57	2.05
จีน	64	34	81	47	77	63	65	42	50	39	-6.89	1.63
อื่นๆ	165	158	164	166	139	167	128	142	127	149	-7.42	-2.70
รวม	1,317	821	1,217	870	1,383	1,173	1,100	915	1,054	949	-5.32	3.46

ที่มา : Trademap 2011

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	182	137	132	122	143	158	141	185	131	204	-5.74	12.89
ฟิลิปปินส์	-	-	121	49	114	45	115	52	102	48	-4.91*	0.83*
คอ스타ริกา	34	25	27	20	44	36	52	46	63	59	20.79	29.05
เนเธอร์แลนด์	43	57	58	85	61	93	86	103	58	110	10.43	16.26
แอฟริกาใต้	15	12	15	12	15	15	14	16	10	16	-8.42	9.01
อื่นๆ	68	68	74	73	68	76	75	98	83	115	4.21	14.40
รวม	342	299	427	361	445	423	483	500	447	552	6.81	16.79

หมายเหตุ : * คำนวณอัตราเพิ่ม 4 ปี (ปี 2550 - 2553)

ที่มา : Trademap 2011

ตารางที่ 4 ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เคนย่า	759	784	799	862	1,124	9.20
ไทย	611	740	911	863	897	9.65
อินโดนีเซีย	539	637	772	778	839	11.46
จีน	531	579	815	656	764	8.90
ฟิลิปปินส์	476	505	578	672	735	12.24
เฉลี่ย	623	714	848	833	900	9.31

ที่มา : Trademap 2011

ตารางที่ 5 ราคาส่งออกน้ำสับปะรดของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนเธอร์แลนด์	1,307	1,464	1,528	1,196	1,906	5.68
ไทย	753	917	1,102	1,317	1,554	19.85
แอฟริกาใต้	818	848	1,032	1,161	1,552	17.29
คอ스타ริกา	723	749	807	890	923	6.83
ฟิลิปปินส์	-	405	393	450	478	6.53*
เฉลี่ย	875	846	949	1,035	1,235	9.32

หมายเหตุ : * คำนวณอัตราเพิ่ม 4 ปี (ปี 2550 - 2553)

ที่มา : Trademap 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับประดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สหรัฐอเมริกา	365	305	351	296	409	352	341	343	318	337	-3.00	3.53
เยอรมัน	125	95	119	93	129	122	106	108	90	85	-7.44	-0.73
สเปน	56	49	56	64	70	92	48	60	48	63	-4.52	4.48
เนเธอร์แลนด์	30	26	36	35	25	31	39	43	32	35	2.11	8.33
ฝรั่งเศส	40	34	50	37	39	52	36	47	29	37	-9.26	4.17
อื่นๆ	656	439	637	483	676	643	470	471	519	516	-7.43	3.03
รวม	1,272	948	1,249	1,008	1,348	1,292	1,040	1,072	1,036	1,073	-5.76	3.14

ที่มา : Trademap 2011

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสับประดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

ปริมาณ : พันตัน มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ประเทศ	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
เนเธอร์แลนด์	56	60	66	68	66	82	73	101	68	113	14.99	18.08
สหรัฐอเมริกา	-	88	58	71	84	95	82	113	56	96	23.66*	6.60
สเปน	29	31	32	32	32	42	27	46	25	50	12.69	14.10
อิตาลี	22	24	23	25	24	30	24	36	23	38	13.32	13.70
รัสเซีย	25	36	27	37	22	35	16	28	15	32	4.98	-5.01
อื่นๆ	-	158	147	172	152	195	145	218	156	252	15.39*	12.42
รวม	-	397	353	405	380	479	367	542	343	581	16.39*	11.10

หมายเหตุ : * คำนวณอัตราเพิ่ม 4 ปี (ปี 2550 - 2553)

ที่มา : Trademap 2011

ตารางที่ 8 ราคานำเข้าสับประดกระป๋องของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สเปน	880	1,135	1,314	1,266	1,334	9.87
ฝรั่งเศส	855	734	1,343	1,299	1,287	14.90
เนเธอร์แลนด์	868	975	1,219	1,099	1,102	6.15
สหรัฐอเมริกา	835	842	860	1,004	1,062	6.79
เยอรมัน	759	780	949	1,016	951	7.42
เฉลี่ย	745	807	958	1,031	1,036	9.47

ที่มา : Trademap 2011

ตารางที่ 9 ราคานำเข้าน้ำสับปะรดของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ประเทศ	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
รัสเซีย	1,437	1,401	1,607	1,761	2,154	10.94
สเปน	1,065	1,004	1,286	1,678	2,002	19.43
สหรัฐอเมริกา	-	1,211	1,123	1,379	1,707	13.15*
เนเธอร์แลนด์	1,061	1,024	1,234	1,379	1,669	12.79
อิตาลี	1,087	1,117	1,250	1,481	1,650	11.82
เฉลี่ย	-	1,149	1,262	1,478	1,693	14.12*

หมายเหตุ : * คำนวณอัตราเพิ่ม 4 ปี (ปี 2550 – 2553)

ที่มา : Trademap 2011

ตารางที่ 10 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ สับปะรดของไทย

ปี	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (พันไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
2550	590	2.19	3.70
2551	582	2.28	3.92
2552	567	1.89	3.34
2553	583	1.97	3.30
2554	646	2.59	4.01
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.85	1.91	-0.11

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2550	0.52	13,273	25.52
2551	0.56	17,052	30.45
2552	0.47	13,905	29.38
2553	0.48	13,644	28.15
2554*	0.58	18,560	32.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.64	4.58	3.81

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 12 ปริมาณ มูลค่า และราคาส่งออกน้ำสับประดของไทย

ปี	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
2550	0.14	4,251	30.36
2551	0.15	5,497	36.65
2552	0.15	6,524	43.08
2553	0.14	6,614	47.28
2554*	0.15	7,200	48.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.69	13.19	12.42

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 13 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาขายส่งสับประดบริโภคสด ณ ตลาดกรุงเทพฯ

หน่วย : บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้		ราคาขายส่ง
	สับประดโรงงาน	สับประดบริโภคสด	สับประดบริโภคสด
2550	4.41	5.76	10.54
2551	4.25	5.92	12.23
2552	5.00	6.74	12.50
2553	5.51	7.70	12.50
2554*	4.90	7.80	12.50
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.82	9.08	3.07

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กรมการค้าภายใน

9. ลำไย

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 939,029 ไร่ ในปี 2550 เป็นเนื้อที่ให้ผล 967,772 ไร่ ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.48 ต่อปี ขณะที่ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 495,457 ตัน และ 528 กก./ไร่ ในปี 2550 เป็น 643,595 ตัน และ 665 กก./ไร่ ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.39 และ 5.87 ต่อปี ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่รัฐให้ความช่วยเหลือโดยการแทรกแซงตลาดเป็นประจำเกือบทุกปี จึงจูงใจให้เกษตรกรลงทุนปลูกและดูแลรักษาต้นลำไยมากขึ้น ส่งผลให้เนื้อที่ปลูกและผลผลิตเพิ่มขึ้น

สำหรับในปี 2554 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 954,574 ไร่ ของปี 2553 ร้อยละ 1.38 ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 525,230 ตันของปี 2553 ร้อยละ 22.54 และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นจาก 550 กิโลกรัมต่อไร่ของปี 2553 ร้อยละ 20.91

1.2 การตลาด

1.2.1 การส่งออก

ไทยเป็นผู้ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก โดยส่วนใหญ่จะส่งออกในรูปของลำไยสด และลำไยอบแห้ง ตลาดหลักสำหรับลำไยสดของไทยได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง ส่วนตลาดหลักสำหรับลำไยอบแห้งของไทยได้แก่ จีน และฮ่องกง ในช่วงปี 2550 - 2554 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเพิ่มจากปริมาณ 286,627 ตัน มูลค่า 4,946 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 483,844 ตัน มูลค่า 13,408 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 11.69 และ 24.50 ต่อปี ตามลำดับ โดยรายละเอียดการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์มีดังนี้

1) การส่งออกลำไยสดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากปริมาณ 160,013 ตัน มูลค่า 2,429 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 320,089 ตัน มูลค่า 5,247 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 17.80 และ 20.16 ต่อปี ตามลำดับ

2) การส่งออกลำไยอบแห้งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากปริมาณ 112,752 ตัน มูลค่า 2,017 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 149,924 ตัน มูลค่า 7,605 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3.45 และ 32.24 ต่อปี ตามลำดับ

3) การส่งออกลำไยกระป๋อง ปริมาณมีแนวโน้มลดลงจาก 13,484 ตัน ในปี 2550 เป็น 13,773 ตัน ในปี 2554 หรือลดลงในอัตราร้อยละ 5.54 ต่อปี แต่มูลค่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 477 ล้านบาท ในปี 2550 เป็น 551 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 1.47 ต่อปี

4) การส่งออกลำไยแช่แข็งมีแนวโน้มลดลงจากปริมาณ 378 ตัน มูลค่า 22 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 58 ตัน มูลค่า 5 ล้านบาท ในปี 2554 หรือลดลงในอัตราร้อยละ 34.58 และ 26.09 ต่อปี ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปี 2554 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์มีปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 303,477 ตัน และ 6,148 ล้านบาท ในปี 2553 ร้อยละ 59.43 และ 118.09 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก ขณะที่ความต้องการของตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดเก่าเพิ่มมากขึ้น ส่วนตลาดใหม่ ได้แก่ตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มขึ้นเช่นกัน

1.2.2 การบริโภคภายในประเทศ

ผลผลิตลำไยส่วนใหญ่ที่ใช้บริโภคในประเทศจะอยู่ในรูปลำไยสด ส่วนการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋องและลำไยแช่แข็งที่ใช้บริโภคในประเทศจะมีปริมาณไม่มาก โดยปี 2550 - 2554 ปริมาณความต้องการบริโภคลำไยสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปริมาณ 55,000 ตัน ในปี 2550 เป็นปริมาณ 20,000 ตัน ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 21.18 ต่อปี เนื่องจากมีการผลักดันการส่งออกเพิ่มขึ้น ปี 2554 ปริมาณความต้องการบริโภคลำไยลดลงจาก 35,000 ตัน ในปี 2553 ร้อยละ 42.86

1.3 ราคา

1.3.1 ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2550 - 2554 ราคาลำไยสดที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยราคาลำไยสดชนิดดี (เกรด AA) ชนิดรอง (เกรด A) และชนิดคละเพิ่มขึ้นจากราคากิโลกรัมละ 20.18 บาท 16.06 บาท และ 10.08 บาทในปี 2550 เป็นราคากิโลกรัมละ 29.01 บาท 24.31 บาท และ 23.06 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.26 9.82 และ 19.34 ต่อปี ตามลำดับ

สำหรับราคาลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้ในปี 2550 - 2554 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน โดย ปี 2550 ราคาเกรด AA อยู่ที่กิโลกรัมละ 42.82 บาท เกรด A กิโลกรัมละ 29.21 บาท และเกรด B กิโลกรัมละ 18.95 บาท และในปี 2554 ราคาเพิ่มขึ้นเป็น เกรด AA กิโลกรัมละ 78.37 บาท เกรด A กิโลกรัมละ 42.10 บาท และเกรด B กิโลกรัมละ 25.13 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.30 9.51 และ 7.46 ต่อปี ตามลำดับ

สำหรับในปี 2554 ราคาลำไยสดชนิดดี (เกรด AA) และชนิดรอง (เกรด A) มีราคาลดลงจากปี 2553 โดยลดลงจากราคากิโลกรัมละ 32.10 บาท และ 29.22 บาท เป็นราคากิโลกรัมละ 29.01 บาท และ 24.31 บาท หรือลดลงร้อยละ 9.63, 16.80 ตามลำดับ ส่วนราคาลำไยสดชนิดคละเพิ่มขึ้นจากราคากิโลกรัมละ 20.83 บาท ในปี 2553 เป็นราคากิโลกรัมละ 23.06 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.71

1.3.2 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี

ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออก F.O.B ลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง ลำไยแช่แข็ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.99 27.84 6.94 และ 12.76 ต่อปี ตามลำดับ โดยเพิ่มขึ้นจาก 15.18 บาท/กก. 17.89 บาท/กก. 36.19 บาท/กก. และ 59.48 บาท/กก. ในปี 2550 เป็น 16.39 บาท/กก. 50.73 บาท/กก. 40.00 บาท/กก. และ 86.21 บาท/กก. ในปี 2554 ตามลำดับ

ปี 2554 ราคาส่งออก F.O.B ของลำไยสด ลำไยอบแห้ง ลำไยกระป๋อง ลำไยแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 0.99 74.87 11.02 และ 11.08 ต่อปี ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 การผลิต

คาดว่าในปี 2555 มีเนื้อที่ให้ผล 952,730 ไร่ ลดลงจาก 967,772 ไร่ ในปี 2554 ร้อยละ 1.55 เนื่องจากช่วงปลายปี 2554 เกิดอุทกภัยในแหล่งผลิตสำคัญ เช่น เชียงใหม่ และลำพูน ส่งผลให้ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 643,595 ตัน และ 665 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2554 เป็น 625,060 ตัน และ 656 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2555 หรือลดลงร้อยละ 2.88 และร้อยละ 1.35 ตามลำดับ

2.2 การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ประมาณ 490,000 ตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากเศรษฐกิจของจีนซึ่งเป็นตลาดหลักยังคงขยายตัว ประกอบกับการส่งออกลำไยสดไปประเทศอินโดนีเซียและเวียดนามที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตาม ภาครัฐจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมและสนับสนุนการตลาดเพื่อขยายการส่งออกทั้งในตลาดเดิมด้วยได้แก่ จีน และอินโดนีเซีย และตลาดใหม่ ได้แก่ อินเดีย ตะวันออกกลาง สหภาพยุโรป และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น เวียดนาม และสปป.ลาว

2.3 การบริโภคภายในประเทศ

คาดว่าความต้องการบริโภคลำไยมีประมาณ 20,000 ตัน เนื่องจากมีการผลักดันการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยลำไยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ อย่างไรก็ตามภาครัฐควรให้การส่งเสริมสนับสนุนและรณรงค์โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้ประชาชนหันมาบริโภคลำไยมากขึ้น

2.4 ราคา

สำหรับปี 2555 คาดว่าราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้ยังอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากผลผลิตที่ลดลง

2.5 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออกลำไยของไทยปี 2555

2.5.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยจะประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่

1) ราคาน้ำมันดีเซล

ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ราคาน้ำมันดีเซลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิตลำไยของเกษตรกรปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเกษตรกรใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในการผลิตและดูแลสวนลำไยคิดเป็นร้อยละ 2 - 3 ของต้นทุนการผลิตรวม ดังนั้นราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตลำไยไม่มากนัก อย่างไรก็ตามต้นทุนการผลิตลำไยที่เพิ่มสูงขึ้นอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยในปี 2555 ทำให้เกษตรกรดูแลรักษาสวนลำไยน้อยลงและส่งผลให้ผลผลิตลำไยลดน้อยลงจากที่คาดการณ์

2) สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง

สภาวะโลกร้อนหรือปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจก เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โลกเกิดความแปรปรวนทางธรรมชาติ ซึ่งส่งผลให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างร้ายแรง เช่น ภัยอุทกภัย ภัยแล้ง เป็นต้น โดยในช่วงปลายปี 2554 ที่ผ่านมา สภาวะโลกร้อนทำให้เกิด

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

พายุฝนและฝนตกหนักเกิดขึ้นหลายครั้ง ซึ่งทำให้หลายประเทศทั่วโลก รวมถึงไทย ได้รับผลกระทบจากฝนที่ตกหนักและรุนแรง เป็นเหตุให้เกิดปัญหาอุทกภัยในหลายพื้นที่ ส่งผลให้พื้นที่และผลผลิตทางการเกษตรเกิดความเสียหาย โดยในส่วนของเนื้อที่ปลูกลำไยทางภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ และลำพูน ที่เป็นแหล่งผลิตลำไยที่สำคัญก็ได้รับผลกระทบ ทำให้เกิดความเสียหายกับต้นลำไยในหลายพื้นที่ ซึ่งปัญหาอุทกภัยเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตลำไยของไทยในปี 2555 โดยส่งผลให้ผลผลิตลำไยลดน้อยลง

3) ราคาผลผลิตลำไย

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ราคาผลผลิตลำไยของไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากลำไยของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดจีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผลผลิตลำไยออกสู่ตลาดมาก ในลักษณะกระจุกตัวจนเกินปริมาณความต้องการของตลาด ก็อาจส่งผลให้ราคาลำไยที่เกษตรกรขายได้ลดลง และมีความผันผวนได้

2.5.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก ลำไย ของ ไทย จะ ประกอบด้วย หลาย ปัจจัย ได้แก่

1) มาตรการการนำเข้าสินค้าเกษตรของจีน

เนื่องจากจีนเป็นประเทศนำเข้าลำไยรายใหญ่ที่สุดของไทย ดังนั้นการกำหนดมาตรการต่างๆ ในการนำเข้าของจีนจะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกและการส่งออกลำไยของไทย การกำหนดราคาประเมินซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ให้สูงขึ้น รวมถึงการกำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบรับรองโรคศัตรูจากเจ้าหน้าที่ของจีนก่อนการส่งออกไปจีน ซึ่งการบังคับใช้มาตรการเหล่านี้ อาจมีผลทำให้การส่งออกลำไยของไทยไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย

2) ค่าเงินบาท

จากการที่ค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นในช่วงระยะเวลา 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ของไทยลดน้อยลง ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกมีรายรับน้อยลง ซึ่งอาจทำให้ปริมาณการส่งออกลำไยลดน้อยลงเนื่องจากรายรับไม่จูงใจให้ส่งออกเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในเรื่องของค่าระวางเรือขนส่งลำไยจากไทยไปจีน พบว่าการแข็งค่าขึ้นของเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐส่งผลให้ผู้ส่งออกมีภาระค่าระวางเรือในรูปแบบของเงินบาทลดน้อยลง โดยในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตลำไยออกสู่ตลาด (ช่วงต้นปี 53) ค่าระวางเรือสำหรับตู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศ (ห้องเย็น) ขนาด 40 ฟุต จะมีราคาเฉลี่ยประมาณ 2,500 ดอลลาร์สหรัฐ/ตู้ หรือคิดเป็นเงินไทย 83,925 บาท ณ อัตราอัตราเพิ่ม (ร้อยละ) แลกเปลี่ยน 33.57 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ แต่เมื่อถึงช่วงเวลาที่ลำไยออกสู่ตลาดมากในเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2554 อัตราแลกเปลี่ยนได้แข็งค่าขึ้นมาเฉลี่ยอยู่ที่ 30.31 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ค่าระวางเรือในรูปแบบเงินบาทลดลงเป็น 75,775 บาท/ตู้ หรือค่าระวางเรือขนส่งลดลงประมาณ 8,000 บาท/ตู้/เที่ยว ดังนั้นค่าเงินบาทจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก ลำไย ของ ไทย ในปี 2555 โดยค่าระวางเรือขนส่งลำไยที่ลดลง ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกต่ำลง

3) ปัญหาหนี้สินของสหภาพยุโรป และเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาชะลอตัว

การส่งออกลำไยของไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของลำไยสดและลำไยอบแห้ง

ตลาดส่งออกหลัก จะอยู่ในทวีปเอเชีย โดยตลาดส่งออกลำไยสดส่วนมากได้แก่ จีน อินโดนีเซีย และฮ่องกง คิดเป็นร้อยละ 33 27 และ 22 ตามลำดับ หรือส่วนแบ่งตลาดรวมทั้ง 3 ประเทศคิดเป็นร้อยละ 82 ส่วนตลาดลำไยอบแห้งกว่าร้อยละ 90 ส่งออกไปยังจีน ดังนั้นปัญหานี้สินของสหภาพยุโรปและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาจึงยังไม่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกลำไยสดและลำไยอบแห้งของไทย แต่อาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกลำไยกระป๋องและลำไยแช่แข็งของไทย ซึ่งตลาดส่งออกลำไยกระป๋องของไทยคือ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และอิตาลี เป็นต้น และตลาดส่งออกลำไยแช่แข็งของไทยคือ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา แต่ปริมาณและมูลค่า การส่งออกยังมีน้อย ดังนั้นปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ การส่งออกไม่มาก โดยปริมาณและมูลค่าการส่งออกอาจลดลง

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลำไย

ปี	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม/ไร่)
2550	939,029	495,457	528
2551	966,831	476,930	493
2552	968,717	623,027	643
2553	954,574	525,230	550
2554	967,772	643,595	665
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	0.48	6.39	5.87
2555*	952,730	625,060	656

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์

ปี	ปริมาณการบริโภคภายในประเทศ (ตัน)	การส่งออก	
		ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2550	55,000	286,627	4,946
2551	50,000	286,329	5,051
2552	45,000	409,952	6,825
2553	35,000	303,477	6,148
2554	20,000	483,844	13,408
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-21.18	11.69	24.50
2555*	20,000	490,000	14,000

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 การส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์

ปี	ลำไยสด		ลำไยอบแห้ง		ลำไยกระป๋อง		ลำไยแช่แข็ง	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2550	160,013	2,429	112,752	2,017	13,484	477	378	22
2551	168,286	2,613	91,567	1,833	26,130	588	346	17
2552	239,828	3,633	144,154	2,590	25,766	589	204	13
2553	216,395	3,513	72,705	2,109	14,166	510	211	16
2554*	320,089	5,247	149,924	7,605	13,773	551	58	5
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	17.80	20.16	3.45	32.24	-5.54	1.47	-34.58	-26.09

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาลำไยสดและลำไยอบแห้งที่เกษตรกรขายได้

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)					
	ลำไยสด			ลำไยอบแห้ง		
	ชนิดดี	ชนิดรอง	ชนิดคละ	เกรด AA	เกรด A	เกรด B
2550	20.18	16.06	10.08	42.82	29.21	18.95
2551	30.01	26.25	18.61	55.07	40.05	23.32
2552	24.22	22.26	12.84	62.22	41.99	22.88
2553	32.10	29.22	20.83	68.26	47.83	27.24
2554*	29.01	24.31	23.06	78.37	42.10	25.13
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	8.26	9.82	19.34	15.30	9.51	7.46

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี ลำไยสดและผลิตภัณฑ์

ปี	ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี (บาท/กก.)			
	ลำไยสด	ลำไยอบแห้ง	ลำไยกระป๋อง	ลำไยแช่แข็ง
2550	15.18	17.89	36.19	59.48
2551	15.53	20.01	22.51	49.05
2552	15.15	17.96	22.85	63.21
2553	16.23	29.01	36.03	77.61
2554*	16.39	50.73	40.00	86.21
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.99	27.84	6.94	12.76

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมศุลกากร

10. ทุเรียน

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่ให้ผลลดลงจาก 683,044 ไร่ ผลผลิต 750,683 ตันในปี 2550 เหลือ 603,340 ไร่ ผลผลิต 508,603 ตัน ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 3.31 และ 8.56 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 1,099 กิโลกรัมในปี 2550 เป็น 843 กิโลกรัมต่อไร่ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 5.44 ต่อปี

ปี 2554 เนื้อที่ให้ผลและผลผลิตลดลงจาก 611,206 ไร่ ผลผลิต 568,067 ตันของปี 2553 หรือลดลงร้อยละ 1.29 และ 10.47 ตามลำดับ

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2550 - 2554 ความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 521,209 ตัน ในปี 2550 เหลือ 202,200 ตันในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 19.00 ต่อปี การบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด

ปี 2554 การบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 320,941 ตันของปี 2553 หรือลดลงร้อยละ 37.00 เนื่องจากผลผลิตลดลง ประกอบกับมีการส่งออกเพิ่มมากขึ้น

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกทุเรียนรายใหญ่ของโลก โดยตลาดหลักของไทยคือ จีน ที่ส่งออกในรูปทุเรียนสดประมาณร้อยละ 90 ของการส่งออกทั้งหมด ในปี 2550 - 2554 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 180,377 ตัน (229,474 ตันสด) มูลค่า 3,485.17 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 287,700 ตัน (306,400 ตันสด) มูลค่า 5,518.00 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.99 และ 11.74 ต่อปี ตามลำดับ โดยรายละเอียดการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์มีดังนี้

1) การส่งออกทุเรียนสด เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 157,474 ตัน มูลค่า 2,568.27 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 270,000 ตัน มูลค่า 4,590.00 ล้านบาทในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.62 และ 14.17 ต่อปี ตามลำดับ

2) การส่งออกทุเรียนกวน ลดลงจากปริมาณ 9,224 ตัน มูลค่า 415.14 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 3,200 ตัน มูลค่า 240.00 ล้านบาทในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 16.82 และ 6.44 ต่อปี ตามลำดับ

3) การส่งออกทุเรียนแช่แข็ง เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 12,998 ตัน มูลค่า 426.33 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 14,200 ตัน มูลค่า 568.00 ล้านบาทในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.23 และ 9.09 ต่อปี ตามลำดับ

4) การส่งออกทุเรียนอบแห้ง ลดลงจากปริมาณ 682 ตัน ในปี 2550 เป็น 300 ตัน ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 18.14 ต่อปี ในขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 76.70 ล้านบาทในปี 2550 เป็น 120.00 ล้านบาทในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.98 ต่อปี

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปี 2554 การส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 226,728 ตัน (247,126 ตันสด) มูลค่า 4,627.91 ล้านบาท ของปี 2553 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.89 และ 19.23 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการในต่างประเทศยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องทั้งทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ราคาผลิตภัณฑ์ทุเรียนอยู่ในระดับสูง ทำให้ผู้ประกอบการนำผลผลิตมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และส่งออกเพิ่มมากขึ้น

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2550 - 2554 ราคาทุเรียนที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นโดยทุเรียนพันธุ์หมอนทอง คละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 16.75 บาทในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 27.76 บาทในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.78 ต่อปี ส่วนราคาทุเรียนพันธุ์ชะนีคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 11.72 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 18.57 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.57 ต่อปี

ปี 2554 ราคาที่เกษตรกรขายได้สำหรับทุเรียนพันธุ์หมอนทองคละและพันธุ์ชะนีคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 25.36 และ 14.02 บาท ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 9.46 และ 32.45 ตามลำดับ

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2550 - 2554 ราคาขายส่งทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และพันธุ์ชะนีเพิ่มขึ้นจาก กิโลกรัมละ 30.06 และ 17.96 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 40.58 และ 24.04 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.08 และ 9.52 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2554 ราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนีขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ลดลงจากกิโลกรัมละ 46.74 บาท และ 28.88 บาทของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 13.18 และ 16.76 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตบางส่วนไม่ได้คุณภาพ (อ่อน) ทำให้ผู้บริโภคขาดความมั่นใจ

3) ราคาส่งออก

ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง และทุเรียนกวนเพิ่มขึ้น จากกิโลกรัมละ 16.31 32.70 และ 45.01 บาทในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 17.00 40.00 และ 75.00 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.28 7.84 และ 12.48 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2554 ราคาส่งออกทุเรียนสด ลดลงจากกิโลกรัมละ 17.78 ของปี 2553 หรือลดลงร้อยละ 4.39 เนื่องจากในช่วงต้นฤดูมีการส่งออกผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ (อ่อน) ประกอบกับในช่วงฤดูกาลมีฝนตกชุกในแหล่งผลิตทำให้ทุเรียนติดเชื้อไฟทอปเธอราทำให้ผลเน่า ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนทุเรียนแช่แข็งและทุเรียนกวนเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 36.31 และ 68.55 บาท ของปี 2553 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.16 และ 9.41 ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 594,070 ไร่ ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 1.54 ในขณะที่ผลผลิตคาดว่าจะมี 566,680 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 11.42

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คาดว่าความต้องการบริโภคภายในประเทศของทุเรียนสด และผลิตภัณฑ์จะมีประมาณ 236,680 ตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2554 จากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต

(2) การส่งออก

คาดว่าจะมีการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 7.70 หรือประมาณ 300,500 ตัน (330,000 ตันสด) โดยแยกเป็นทุเรียนสด 275,000 ตัน ทุเรียนแช่แข็ง 20,000 ตัน ผลิตภัณฑ์อื่นๆ (กวนและอบแห้ง) 5,500 ตัน (35,000 ตันสด) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต รวมทั้งความต้องการทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์ในตลาดต่างประเทศยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

คาดว่าราคาที่เป็นเกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออกจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ถึงแม้ปริมาณผลผลิตจะเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของความต้องการของตลาดต่างประเทศ และมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาของภาครัฐ

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

ในปี 2554 เนื้อที่ให้ผลผลิตได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของปรากฏการณ์ลานีญา ซึ่งมีฝนมากกว่าปกติ ทำให้แตกใบอ่อนแทนการแทงช่อดอก โดยแหล่งผลิตภาคตะวันออก มีสภาพอากาศที่แปรปรวน และเกิดฝนตกหนักและลมกรรโชกแรงในช่วงกลางเดือนมีนาคม ทำให้ต้นทุเรียนได้รับความเสียหาย ส่วนแหล่งผลิตภาคใต้ เกิดภัยธรรมชาติ ฝนตกหนักและดินโคลนถล่ม ทำให้ต้นทุเรียนโคนล้มในช่วงต้นปี ส่วนดอกและผลอ่อนของทุเรียนร่วงหล่นเป็นจำนวนมาก ทำให้ผลผลิตลดลง

สำหรับในปี 2555 คาดว่าสภาพภูมิอากาศจะเหมาะสมต่อการออกดอกและติดผล จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 2554 อาจจะทำให้ราคาที่เป็นเกษตรกรขายได้ลดลงในช่วงฤดูกลาง

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

ในปี 2554 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปี 2553 เนื่องจากความต้องการในตลาดต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับราคาในตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดหลักสำหรับทุเรียนสดของไทยปรับตัวสูงขึ้น ส่วนการแข่งค่าของเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ไม่กระทบต่อการส่งออก เนื่องจากการซื้อขายในตลาดจีนจะใช้สกุลเงินหยวน

อย่างไรก็ตามการแข่งค่าของเงินบาทจะส่งผลดีต่อผู้ส่งออกของไทยในด้านต้นทุนค่าขนส่งทางเรือ ทั้งนี้ ค่าระวางเรือจากไทยไปฮ่องกงในช่วงฤดูกลางที่ทุเรียนออกสู่ตลาดมาก จะเสียค่าระวางสูงสุดประมาณ 1,800 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุต (ตู้คอนเทนเนอร์ปรับอุณหภูมิ) เมื่อคิดเป็นเงินบาทจะส่งผลให้ค่าระวางลดลงเหลือเพียงตู้ละ 54,594 บาท (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2554 เฉลี่ย 30.33 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ) หรือลดลงตู้ละ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3,654 บาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2553 (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2553 เฉลี่ย 32.36 บาท/ดอลลาร์สหรัฐฯ)

ส่วนการส่งออกทุเรียนแช่แข็งและทุเรียนกวน ซึ่งตลาดหลักอยู่ที่อเมริกา รัสเซีย ออสเตรเลีย และเนเธอร์แลนด์ ได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท ทำให้ราคาในตลาดปลายทางเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบให้การซื้อขายทำได้ยากขึ้น

สำหรับในปี 2555 หากค่าเงินบาทยังมีทิศทางที่แข็งค่าขึ้นอีก และค่าระวางเรือยังไม่ปรับขึ้นราคา จะเป็นผลดีต่อการส่งออกโดยเฉพาะในด้านค่าระวางขนส่งที่ลดต่ำลง ซึ่งจะช่วยให้สามารถส่งออกได้ในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนมูลค่าจะลดลงโดยเฉพาะในส่วนของทุเรียนแช่แข็งและทุเรียนกวน ซึ่งซื้อขายเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ในการส่งออกทุเรียนสดไปประเทศจีน นอกจากการส่งออกทางเรือเดินทะเลแล้ว ยังสามารถส่งออกทางบก โดยขนส่งตามเส้นทางสาย R9 และ R3 ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางการส่งออกได้อีกทางหนึ่งด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม หากประเทศจีนประกาศเพิ่มระเบียบการนำเข้าสินค้าเกษตร โดยกำหนดให้โรงคัดแยกของประเทศผู้ส่งออกต้องผ่านการตรวจสอบรับรอง ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่จีนเข้ามาตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบ ก็จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกทุเรียนไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายเล็ก ซึ่งอาจจะมีศักยภาพไม่เพียงพอ ดังนั้น แนวโน้มการส่งออกอาจจะไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ทุเรียน

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2550	683,044	750,683	1,099
2551	667,437	637,790	956
2552	628,244	661,665	1,053
2553	611,206	568,067	929
2554	603,340	508,603	843
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.31	-8.56	-5.44
2555*	594,070	566,680	954

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกทุเรียนสดและผลิตภัณฑ์

ปี	การบริโภคภายในประเทศ (ตันสด)	การส่งออก		
		ปริมาณ (ตัน)	ปริมาณ (ตันสด)	มูลค่า (ล้านบาท)
2550	521,209	180,377	229,474	3,485.17
2551	397,525	222,559	240,265	3,824.23
2552	361,973	279,571	299,692	4,952.39
2553	320,941	226,728	247,126	4,627.91
2554*	202,200	287,700	306,400	5,518.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-19.00	9.99	6.25	11.74
2555*	236,680	300,500	330,000	-

หมายเหตุ : * ประมาณการ

อัตราแปลง : ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา : จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 การส่งออกทุเรียนแยกเป็นรายผลิตภัณฑ์

ปี	ทุเรียนสด		ทุเรียนกวน		ทุเรียนแช่แข็ง		ทุเรียนอบแห้ง		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2550	157,474	2,568.27	9,224	415.14	12,998	426.33	682	76.70	180,377	3,485.17
2551	203,127	3,131.90	2,598	152.55	16,311	416.73	524	123.05	222,559	3,824.23
2552	256,172	4,114.41	3,142	182.49	19,768	510.74	490	144.76	279,571	4,952.39
2553	207,501	3,690.34	3,421	234.48	15,440	560.64	366	142.44	226,728	4,627.91
2554*	270,000	4,590.00	3,200	240.00	14,200	568.00	300	120.00	287,700	5,518.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	11.62	14.17	-16.82	-6.44	1.23	9.09	-18.14	10.98	9.99	11.74

หมายเหตุ : * ประมาณการ

อัตราแปลง : ทุเรียนสด 10 กก. = ทุเรียนอบแห้ง 1 กก.

ทุเรียนสด 6 กก. = ทุเรียนกวน 1 กก.

ที่มา : จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกทุเรียน

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}		ราคาส่งออก ^{3/}		
	หมอนทอง	ชะนี	หมอนทอง	ชะนี	ทุเรียนสด	ทุเรียนแช่แข็ง	ทุเรียนกวน
2550	16.75	11.72	30.06	17.96	16.31	32.70	45.01
2551	20.93	11.78	32.60	20.84	15.42	25.55	58.72
2552	21.52	12.89	29.58	22.96	16.06	25.82	58.15
2553	25.36	14.02	46.74	28.88	17.78	36.31	68.55
2554	27.76	18.57	40.58	24.04	17.00*	40.00*	75.00*
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	12.78	11.57	10.08	9.52	2.28	7.84	12.48

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

11. มั่งคุด

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 382,545 ไร่ ในปี 2550 เป็น 409,683 ไร่ ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1.62 ต่อปี ส่วนผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 348,181 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 910 กิโลกรัม ในปี 2550 เหลือเพียง 146,079 ตัน และผลผลิตต่อไร่ 357 กิโลกรัม ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 12.89 และ 14.24 ต่อปี ตามลำดับ

ปี 2554 เนื้อที่ให้ผลเพิ่มขึ้นจาก 405,622 ไร่ ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 1.00 ส่วนผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ลดลงจาก 250,508 ตัน และผลผลิตไร่ละ 618 กิโลกรัมของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 41.69 และ 42.23 ตามลำดับ

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2550 - 2554 ความต้องการบริโภคภายในประเทศลดลงจากปริมาณ 301,008 ตัน ในปี 2550 เหลือเพียง 36,800 ตันในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 34.32 ต่อปี โดยการบริโภคส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปผลสด

ปี 2554 การบริโภคภายในประเทศลดลงจาก 130,936 ตันของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 71.89 เนื่องจากผลผลิตลดลงอย่างมาก ประกอบกับราคาในตลาดต่างประเทศอยู่ในระดับสูงจูงใจให้มีการส่งออก

(2) การส่งออก

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกมังคุดรายใหญ่ของโลก ส่วนใหญ่จะส่งออกในรูปมังคุดสด ปี 2550 - 2554 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 47,232 ตัน มูลค่า 755.65 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 109,200 ตัน มูลค่า 2,050 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.60 และ 33.95 ต่อปีตามลำดับ โดยตลาดหลักของไทยได้แก่ จีน ซึ่งมีความต้องการมังคุดคุณภาพดีอย่างต่อเนื่อง

ปี 2554 การส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปริมาณ 119,572 ตันของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 8.67 ส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 1,955.83 ล้านบาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 4.81 เนื่องจากผลผลิตลดลงอย่างมาก โดยตลาดส่งออกที่สำคัญยังคงเป็นจีน

(3) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2550 - 2554 ราคามังคุดคละที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 9.84 บาทในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 25.01 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.29 ต่อปี

ปี 2554 ราคาที่เกษตรกรขายได้มังคุดคละเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 13.00 บาทของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 92.38

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2) ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2550 - 2554 ราคาขายส่งมังคุดผิวมันเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 19.34 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 31.13 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.88 ต่อปี

ปี 2554 ราคามังคุดผิวมันขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 24.78 บาท ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 25.63

3) ราคาส่งออก

ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกมังคุดสดเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 15.52 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 18.65 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.65 ต่อปี ส่วนมังคุดแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 86.65 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 64.19 บาท ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 6.05 ต่อปี

ปี 2554 ราคาส่งออกมังคุดสดเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 16.17 บาท ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 15.34 ส่วนมังคุดแช่แข็งลดลงจากกิโลกรัมละ 87.43 บาท ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 26.58

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่าจะมีเนื้อที่ให้ผล 415,810 ไร่ ผลผลิต 238,190 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 1.50 และ 63.06 ตามลำดับ

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

คาดว่า การบริโภคภายในประเทศ มังคุดสดและผลิตภัณฑ์จะมีปริมาณ 88,190 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 139.65 จากผลผลิตที่เพิ่มเป็นอย่างมาก

(2) การส่งออก

คาดว่าปริมาณการส่งออกมังคุดสดและผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 14.47 หรือประมาณ 125,000 ตัน โดยแยกเป็นมังคุดสด 124,500 ตัน และมังคุดแช่แข็ง 500 ตัน เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ประกอบกับจีนซึ่งเป็นตลาดหลักมีความต้องการมังคุดคุณภาพดีอย่างต่อเนื่อง

(3) ราคา

คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออก มีแนวโน้มลดลงจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิต อย่างไรก็ตาม การลดลงของราคาจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลผลิตและปริมาณการส่งออก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

ในปี 2554 เนื้อที่ให้ผลได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของปรากฏการณ์ลานีญา ซึ่งมีฝนมากกว่าปกติ ทำให้เกิดการแตกใบอ่อนแทนการแทงช่อดอก โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ ประสบภัยธรรมชาติและภาคตะวันออก ผลผลิตออกช้ากว่าปีที่ผ่านมาและทยอยออกสู่ตลาดหลายรุ่น

เนื่องจากสภาพอากาศที่แปรปรวนและมีอากาศหนาวเย็นต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง

สำหรับในปี 2555 คาดว่าสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการติดดอกและออกผล จะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา และอาจทำให้ราคาที่เกษตรกรได้รับลดต่ำลงโดยเฉพาะในช่วงที่ผลผลิตกระจุกตัวออกสู่ตลาด โดยเฉพาะผลผลิตบางส่วนที่ไม่ได้คุณภาพ

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการส่งออก

ในปี 2554 ปริมาณการส่งออกลดลงจากปี 2553 จากการลดลงของผลผลิต แต่มูลค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาในตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดหลักปรับตัวสูงขึ้น ส่วนการแข่งค่าของเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐไม่กระทบต่อการส่งออก เนื่องจากการซื้อขายในตลาดจีนจะใช้สกุลเงินหยวน

อย่างไรก็ตามการแข่งค่าของเงินบาทจะส่งผลดีต่อผู้ส่งออกของไทยในด้านต้นทุนค่าขนส่งทางเรือ ทั้งนี้ ค่าระวางเรือจากไทยไปฮ่องกงในช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูกาลที่มั่งคุดออกสู่ตลาด โดยคิดค่าระวางสูงสุดประมาณ 1,800 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อตู้คอนเทนเนอร์ขนาด 40 ฟุต (ตู้คอนเทนเนอร์ปรับอุณหภูมิ) เมื่อคิดเป็นเงินบาทจะส่งผลให้ค่าระวางลดลงเหลือเพียงตู้ละ 54,558 บาท (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2554 เฉลี่ย 30.31 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ) หรือลดลงตู้ละ 3,564 บาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2553 (อัตราแลกเปลี่ยนช่วงเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2553 เฉลี่ย 32.29 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ)

สำหรับในปี 2555 หากค่าเงินบาทยังมีทิศทางที่แข็งค่าขึ้นอีก และค่าระวางเรือยังไม่ปรับขึ้นราคา จะเป็นผลดีต่อการส่งออกโดยเฉพาะในด้านค่าระวางเรือที่ลดต่ำลง สำหรับการส่งออกไปจีนซึ่งเป็นตลาดหลัก นอกจากการส่งออกทางเรือแล้วยังสามารถส่งออกทางบก โดยขนส่งตามเส้นทางสาย R9 และ R3 ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางการส่งออกได้อีกทางหนึ่งด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม หากจีนประกาศเพิ่มระเบียบการนำเข้าสินค้าเกษตร โดยกำหนดให้โรงคัดแยกของประเทศผู้ส่งออกต้องผ่านการตรวจสอบรับรอง ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่จีนเข้ามาตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบ ก็จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกมั่งคุดไทย โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายเล็ก ซึ่งอาจจะมีศักยภาพไม่เพียงพอ ดังนั้น แนวโน้มการส่งออกอาจจะไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 1 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่มั่งคุด

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2550	382,545	348,181	910
2551	396,325	175,247	442
2552	399,438	270,554	677
2553	405,622	250,508	618
2554	409,683	146,079	357
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.62	-12.89	-14.24
2555*	415,810	238,190	573

หมายเหตุ : * ประมาณการ ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 การบริโภคภายในประเทศและการส่งออกมังคุดและผลิตภัณฑ์

ปี	การบริโภคภายในประเทศ		การส่งออก
	(ตัน)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2550	301,008	47,232	755.65
2551	131,006	44,268	773.95
2552	152,567	117,987	1,879.06
2553	130,936	119,572	1,955.83
2554*	36,800	109,200	2,050.00
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-34.32	30.60	33.95
2555*	88,190	125,000	-

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : จากการคำนวณ, กรมศุลกากร

ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาขายส่งและราคาส่งออกมังคุด

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคามังคุดคละ ที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคาขายส่งมังคุดผิวมัน ตลาดกรุงเทพฯ ^{2/}	ราคาส่งออก ^{3/}	
			มังคุดสด	มังคุดแช่แข็ง
2550	9.84	19.34	15.52	86.65
2551	12.19	30.08	16.32	89.53
2552	9.81	18.97	15.79	69.55
2553	13.00	24.78	16.17	87.43
2554	25.01	31.13	18.65*	64.19*
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	21.29	7.88	3.65	-6.05

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมการค้าภายใน

^{3/} จากการคำนวณ

12. กาแฟ

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตกาแฟโลกปี 2549/50 - 2553/54 เพิ่มขึ้นจาก 7.91 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 8.27 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.29 ต่อปี เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย โดยประเทศที่มีผลผลิตมากที่สุดได้แก่ บราซิล รองลงมาคือ เวียดนาม และโคลัมเบีย โดยมีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 39.54 13.54 และ 6.89 ของผลผลิตโลก ตามลำดับ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตโลก เป็นผลผลิตของบราซิล และเวียดนาม ซึ่งเป็นผู้ผลิตกาแฟที่สำคัญ

(1) **บราซิล** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 1 ของโลก ซึ่งมีการผลิตกาแฟพันธุ์อาราบิกามากที่สุดในโลก โดย ปี 2549/50 - 2553/54 ผลผลิตเพิ่มขึ้นจาก 2.80 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 3.27 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.56 ต่อปี เนื่องจากความต้องการเมล็ดกาแฟที่เพิ่มขึ้น

(2) **เวียดนาม** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 2 ของโลก รองจากบราซิล แต่เป็นผู้ผลิตกาแฟพันธุ์โรบัสตามากเป็นอันดับ 1 ของโลก โดย ปี 2549/50 - 2553/54 ผลผลิตกาแฟของเวียดนามลดลงเล็กน้อยจาก 1.17 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 1.12 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือลดลงร้อยละ 0.60 ต่อปี เนื่องจากในปี 2551/52 เวียดนามประสบกับสภาพอากาศที่หนาวจัดทำให้ผลผลิตกาแฟได้รับความเสียหาย

(3) **โคลัมเบีย** เป็นผู้ผลิตกาแฟอันดับ 3 ของโลก โดยปี 2549/50 - 2553/54 ผลผลิตกาแฟของโคลัมเบียลดลง จาก 0.73 ล้านตัน ในปี 2549/50 เหลือ 0.57 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือลดลงร้อยละ 8.79 ต่อปี เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลลดลง

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟ

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก ปี 2549/50 - 2553/54 เพิ่มขึ้นจาก 7.45 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 7.95 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.99 ต่อปี เนื่องจากการบริโภคโดยรวมของโลกขยายตัว ประเทศที่มีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟมากที่สุดได้แก่ ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (EU-27) รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และญี่ปุ่น โดยในปี 2553/54 แต่ละประเทศมีความต้องการใช้เมล็ดกาแฟปริมาณ 2.70 ล้านตัน 1.44 ล้านตัน 1.17 ล้านตัน และ 0.44 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

การส่งออก ปี 2549/50 - 2553/54 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 0.31 ต่อปี โดยมีการส่งออก 5.17 - 5.63 ล้านตันต่อปี ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญได้แก่ บราซิล เวียดนาม และโคลัมเบีย ตามลำดับ โดยบราซิลส่งออก 1.57 ล้านตัน ในปี 2549/50 เพิ่มขึ้นเป็น 1.83 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.21 ต่อปี เวียดนามส่งออก 1.12 ล้านตันในปี 2549/50 ลดลงเหลือ 1.05 ล้านตัน ในปี 2553/54 แต่ในภาพรวมยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.37 ต่อปี และโคลัมเบียส่งออก

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

0.63 ล้านตัน ในปี 2549/50 ลดลง เหลือ 0.50 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือลดลงร้อยละ 9.27 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตลดลง

(3) การนำเข้า

การนำเข้า ปี 2549/50 - 2553/54 เพิ่มขึ้น จาก 5.25 ล้านตัน ในปี 2549/50 เป็น 5.63 ล้านตันในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.70 ต่อปี ประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และแคนาดา ตามลำดับ โดยกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปนำเข้า 2.66 ล้านตันในปี 2549/50 เพิ่มขึ้นเป็น 2.70 ล้านตันในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 ต่อปี ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้า 1.33 ล้านตัน ในปี 2549/50 เพิ่มขึ้นเป็น 1.35 ล้านตันในปี 2553/54 แต่ในภาพรวมลดลงร้อยละ 0.49 ต่อปี ญี่ปุ่นนำเข้า 0.37 ล้านตัน ในปี 2549/50 เพิ่มขึ้นเป็น 0.42 ล้านตัน ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.44 ต่อปี

(4) ราคา

ปี 2549/50 - 2553/54 ราคาเมล็ดกาแฟโรบัสตาตลาดนิวยอร์ก เพิ่มขึ้น จากกิโลกรัมละ 66.28 บาท ในปี 2549/50 เป็นกิโลกรัมละ 78.28 บาท ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.71 ต่อปี และราคากาแฟอาราบิกาสตลาดนิวยอร์ก เพิ่มขึ้นจากราคากิโลกรัมละ 92.55 บาท ในปี 2549/50 เป็นกิโลกรัมละ 185.93 บาท ในปี 2553/54 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.65 ต่อปี เนื่องจากความต้องการกาแฟของโลกเพิ่มขึ้น

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

แหล่งปลูกกาแฟที่สำคัญของไทยอยู่ในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และในภาคเหนือได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เป็นต้น โดยร้อยละ 85 ของผลผลิตทั้งหมด เป็นพันธุ์โรบัสตาปลูกในภาคใต้ และอีกร้อยละ 15 ของผลผลิตทั้งหมด เป็นพันธุ์อาราบิก้าปลูกในภาคเหนือ

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่ให้ผลกาแฟของไทยลดลงจาก 424,632 ไร่ ในปี 2550 เหลือ 322,896 ไร่ ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 6.07 ต่อปี และผลผลิตกาแฟลดลงจาก 55,660 ตัน ในปี 2550 เหลือ 42,394 ตัน ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 5.57 ต่อปี เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงกว่า

ต้นทุนการผลิตกาแฟในช่วงปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นจาก 4,300.61 บาทต่อไร่ ในปี 2550 เป็น 5,832.28 บาทต่อไร่ ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.40 และ ต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก 32.83 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2550 เป็น 44.52 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2554 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนผันแปร เช่น ค่าแรงงาน ค่าปุ๋ย และค่ายาปราบศัตรูพืช

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟ

ปี 2550 - 2554 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปเพิ่มขึ้น จาก 52,000 ตัน ในปี 2550 เป็น 61,480 ตัน ปี ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.25 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากกระแสความนิยมดื่มกาแฟคั่วบด และกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 การส่งออกเมล็ดกาแฟของไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณ 11,236 ตัน มูลค่า 616 ล้านบาท ในปี 2550 เหลือปริมาณ 1,003 ตัน มูลค่า 149 ล้านบาท ในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 44.93 และ 29.62 ต่อปี ตามลำดับ และการส่งออกกาแฟสำเร็จรูปลดลงจาก 7,798 ตัน มูลค่า 747 ล้านบาท ในปี 2550 เหลือ 5,506 ตัน มูลค่า 876 ล้านบาท ในปี 2554 ทั้งนี้ในภาพรวม พบว่า ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.02 และ 7.84 ต่อปี ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2550 - 2554 การนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 674 ตัน มูลค่า 99 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 41,424 ตัน และมูลค่า 3,199 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 127.59 และ 94.13 ตามลำดับ เนื่องจากผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอ และนำเข้ากาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจากปริมาณ 2,006 ตัน มูลค่า 467 ล้านบาท ในปี 2550 เป็นปริมาณ 4,487 ตัน มูลค่า 1,295 ล้านบาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.98 และ 24.51 ต่อปี ตามลำดับ

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟที่เกษตรกรขายได้ ปี 2550 - 2554 สูงขึ้น จากกิโลกรัมละ 55.86 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 72.64 บาท ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.96 ต่อปี เนื่องจากราคาตลาดโลกที่สูงขึ้น จากความต้องการใช้ที่เพิ่มขึ้น

2. แนวโน้มปี 2555**2.1 ของโลก****2.1.1 การผลิต**

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดคะเนผลผลิตกาแฟโลกปี 2554/55 มี 8.10 ล้านตัน ลดลงจาก 8.27 ล้านตัน ของปี 2553/54 ร้อยละ 2.06 เนื่องจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย โดยลดลงในประเทศผู้ผลผลิตที่สำคัญ เช่น บราซิล ผลผลิตลดลง จาก 3.27 ล้านตัน ในปี 2553/54 เหลือ 2.95 ล้านตัน ในปี 2554/55 หรือลดลงร้อยละ 9.79

2.1.2 การตลาด**(1) ความต้องการใช้กาแฟ**

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดคะเนความต้องการใช้กาแฟของโลกปี 2554/55 มี 8.04 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 7.94 ล้านตันของปี 2553/54 ร้อยละ 1.26 เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้นในประเทศบราซิล และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

(2) การส่งออก

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดคะเนการส่งออกกาแฟโลกปี 2554/55 มี 5.45 ล้านตัน ลดลงจาก 5.76 ล้านตัน ในปี 2553/54 ร้อยละ 5.38 ประเทศที่ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ บราซิล โดยคาดว่าจะส่งออกในปี 2554/55 ปริมาณ 1.50 ล้านตัน ลดลงจาก 1.83 ล้านตัน ของปี 2553/54 ร้อยละ 18.03 เนื่องจากผลผลิตลดลง ขณะที่ความต้องการบริโภคเพิ่มขึ้น รองลงมา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ได้แก่ ประเทศเวียดนาม คาดว่าจะส่งออก ปริมาณ 1.14 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2553/54 ร้อยละ 8.57 เนื่องจากผลผลิตเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดคะเนการนำเข้าเมล็ดกาแฟโลกปี 2554/55 มี 5.40 ล้านตัน ลดลงจาก 5.63 ล้านตัน ในปี 2553/54 ร้อยละ 4.09 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุดได้แก่ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (EU-27) 2.61 ล้านตัน และสหรัฐอเมริกา 1.31 ล้านตัน

(4) ราคา

ราคาเมล็ดกาแฟตลาดนิวยอร์ก คาดว่าจะสูงขึ้นจากปีที่แล้ว เนื่องจากผลผลิตของโลกลดลง ขณะที่ความต้องการบริโภคกาแฟของโลกเพิ่มขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดคะเนเนื้อที่ให้ผลทั้งประเทศประมาณ 302,860 ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ร้อยละ 6.21 เนื่องจากมีการโค่นต้นกาแฟในภาคใต้เพิ่มขึ้น ผลผลิตประมาณ 46,100 ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ร้อยละ 1.87 เนื่องจากเนื้อที่ให้ผลลดลง และผลผลิตต่อไร่ 137 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 4.58 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟ

คาดว่าในปี 2555 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูป 67,620 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 9.99 เนื่องจากการขยายตัวของโรงงานแปรรูปจากการบริโภคที่เพิ่มขึ้น

(2) การส่งออก

คาดว่า การส่งออกเมล็ดกาแฟจะลดลงจากปีที่แล้ว เนื่องจากความต้องการเมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศเพิ่มขึ้น ประกอบกับผลผลิตในประเทศลดลง ทำให้เมล็ดกาแฟในประเทศมีไม่เพียงพอ

(3) การนำเข้า

คาดว่าจะมีการนำเข้าเมล็ดกาแฟเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลง แต่ความต้องการของโรงงานจะเพิ่มขึ้น ทำให้ผลผลิตในประเทศไม่เพียงพอ สำหรับกาแฟสำเร็จรูป คาดว่าจะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคานำเข้าถูกลง จากการเปิดตลาดกาแฟสำเร็จรูปภายใต้ AFTA มีผลให้อัตราภาษีเหลือร้อยละ 0

(4) ราคาผลผลิตปี 2555 (ช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2554)

ราคากาแฟที่เกษตรกรได้รับ กิโลกรัมละ 67.00 บาท

ราคากาแฟโรบัสตาดตลาดลอนดอน กิโลกรัมละ 59.00 บาท

ราคากาแฟโรบัสตาดตลาดนิวยอร์ก กิโลกรัมละ 74.06 บาท

ราคากาแฟอาราบิกาดตลาดนิวยอร์ก กิโลกรัมละ 171.11 บาท

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

2.3.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

ในช่วงก่อนปี 2550 ราคากาแฟตกต่ำมาก โดยในปี 2541 ราคากิโลกรัมละ 63.69 บาท ลดลงต่ำสุดในปี 2545 เหลือกิโลกรัมละ 26.46 บาท และเริ่มสูงขึ้นตั้งแต่ ปี 2550 จนถึงปี 2554

กิโลกรัมละ 72.64 บาท ในช่วงที่ราคาตกต่ำนั้น ส่งผลให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมันแซมต้นกาแฟ เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงกว่า เมื่อพืชเหล่านี้โตเต็มที่เกษตรกรต้องตัดต้นกาแฟทิ้ง ส่งผลให้พื้นที่และผลผลิตลดลงอย่างต่อเนื่อง

2.3.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การส่งออก

ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ มีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากความต้องการบริโภคในประเทศ และการส่งออกในรูปแบบของกาแฟสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น ประกอบกับผลผลิตในประเทศมีน้อย ทำให้ปริมาณส่งออกเมล็ดกาแฟลดลงอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 ผลผลิตกาแฟของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2554/55*
1. บราซิล	2.80	2.35	3.20	2.69	3.27	4.56	2.95
2. เวียดนาม	1.17	1.08	1.02	1.11	1.12	-0.60	1.24
3. โคลัมเบีย	0.73	0.75	0.52	0.49	0.57	-8.79	0.63
4. อินโดนีเซีย	0.21	0.46	0.56	0.63	0.54	24.65	0.56
5. อินเดีย	0.28	0.28	0.26	0.29	0.31	2.42	0.29
6. เม็กซิโก	0.25	0.26	0.27	0.25	0.22	-2.91	0.22
7. เอธิโอเปีย	0.21	0.23	0.22	0.24	0.26	4.81	0.27
8. กัวเตมาลา	0.24	0.25	0.24	0.24	0.23	-1.25	0.23
9. เปรู	0.27	0.17	0.24	0.20	0.24	-0.73	0.23
10. ฮอนดูรัส	0.21	0.22	0.19	0.21	0.24	2.23	0.25
อื่นๆ	1.54	1.28	1.29	1.29	1.34	-2.67	1.23
รวม	7.91	7.32	8.02	7.61	8.27	1.29	8.10

หมายเหตุ * ประมาณการ ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2554)

ตารางที่ 2 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ปริมาณ
2549/50	7.45
2550/51	7.62
2551/52	7.42
2552/53	8.15
2553/54	7.95
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.99
2554/55*	8.04

หมายเหตุ * ประมาณการ ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2554)

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเมล็ดกาแฟของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2554/55*
1. บราซิล	1.57	1.43	1.70	1.59	1.83	4.21	1.50
2. เวียดนาม	1.12	0.94	0.93	1.11	1.05	0.37	1.14
3. โคลัมเบีย	0.63	0.65	0.49	0.39	0.50	-9.27	0.54
4. อินโดนีเซีย	0.36	0.33	0.40	0.45	0.42	6.38	0.31
5. ฮอนดูรัส	0.20	0.21	0.18	0.19	0.24	2.68	0.24
6. กัวเตมาลา	0.24	0.23	0.23	0.23	0.24	0.00	0.24
7. เปรู	0.25	0.16	0.23	0.19	0.23	0.05	0.22
8. เอธิโอเปีย	0.13	0.13	0.11	0.14	0.15	3.67	0.16
9. อินเดีย	0.15	0.16	0.13	0.17	0.17	3.16	0.15
10. ยูกันดา	0.11	0.13	0.17	0.17	0.11	2.72	0.13
อื่นๆ	0.87	0.80	0.68	0.70	0.69	-5.80	0.77
รวม	5.63	5.17	5.25	5.33	5.63	0.31	5.45

หมายเหตุ * ประมาณการ ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2554)

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเมล็ดกาแฟของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2549/50	ปี 2550/51	ปี 2551/52	ปี 2552/53	ปี 2553/54	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2554/55*
1. EU-27	2.66	2.61	2.61	2.66	2.70	0.49	2.61
2. สหรัฐอเมริกา	1.33	1.31	1.30	1.21	1.35	-0.49	1.31
3. ญี่ปุ่น	0.37	0.34	0.38	0.37	0.42	3.44	0.37
4. แคนาดา	0.18	0.12	0.12	0.12	0.14	-4.90	0.13
5. แอลจีเรีย	0.11	0.12	0.12	0.12	0.12	1.76	0.12
6. สวิตเซอร์แลนด์	0.09	0.10	0.11	0.12	0.13	9.61	0.12
7. เกาหลีใต้	0.08	0.09	0.10	0.10	0.12	9.60	0.11
8. ออสเตรเลีย	0.05	0.06	0.06	0.06	0.06	3.71	0.07
9. มาเลเซีย	0.04	0.04	0.04	0.06	0.05	8.89	0.05
10. เอกวาดอร์	0.09	0.01	0.02	0.04	0.04	-2.33	0.05
อื่นๆ	0.25	0.38	0.39	0.47	0.50	17.34	0.46
รวม	5.25	5.18	5.25	5.33	5.63	1.70	5.40

หมายเหตุ * ประมาณการ ที่มา : กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (มิถุนายน 2554)

ตารางที่ 5 เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ กาแฟของไทย

ปี	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2550	424,632	55,660	131
2551	388,662	50,442	130
2552	365,337	56,315	154
2553	359,489	48,955	136
2554	322,896	42,394	131
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.07	-5.58	0.45
2555*	302,860	41,600	137

หมายเหตุ * ประมาณการ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ต้นทุนการผลิตเมล็ดกาแฟของไทย

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2550	3,251.24	1,049.37	4,300.61	32.83
2551	3,886.86	1,191.36	5,078.25	39.06
2552	4,866.74	1,293.86	6,160.60	40.00
2553	4,295.72	1,343.46	5,639.18	41.46
2554	4,465.20	1,367.08	5,832.28	44.52
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	7.62	6.71	7.40	6.92

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงานแปรรูปในประเทศ

หน่วย : ตัน

ปี	ความต้องการใช้เมล็ดกาแฟของโรงงาน
2550	52,000
2551	53,479
2552	53,803
2553	58,000
2554	61,480
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.25
2555*	67,620

หมายเหตุ * ประมาณการ โดยกรมการค้าภายใน
ที่มา : กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป

ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2549/50	11,239	616	7,798	747
2550/51	1,662	151	3,391	716
2551/52	381	64	4,122	880
2552/53	535	77	8,308	1,108
2553/54*	1,003	149	5,506	876
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-44.93	-29.62	2.02	7.84

หมายเหตุ * ประมาณการ ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าเมล็ดกาแฟและกาแฟสำเร็จรูป

ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท

ปี	เมล็ดกาแฟ		กาแฟสำเร็จรูป	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2549/50	674	99	2,006	467
2550/51	14,815	1,184	2,889	639
2551/52	6,503	395	2,222	517
2552/53	14,621	862	3,017	744
2553/54*	41,424	3,199	4,487	1,295
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	127.59	94.13	17.98	24.51

หมายเหตุ *ประมาณการ ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 10 ราคาเมล็ดกาแฟดิบ

หน่วย : บาท/กก.

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/}	ราคากาแฟโรบัสตา (นิวยอร์ก) ^{2/}	ราคากาแฟอาราบิก้า (นิวยอร์ก) ^{3/}
2549/50	55.86	66.28	92.55
2550/51	61.43	76.70	99.58
2551/52	68.35	57.65	105.36
2552/53	58.95	59.04	136.48
2553/54	72.64	78.28	185.93
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	4.96	0.71	18.65

ที่มา : ^{1/}ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ^{2/ 3/} ICO

13. กล้วยไม้

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตกล้วยไม้ลดลงจาก 20,746 ไร่ และ 48,639 ตัน ในปี 2550 เป็น 17,040 ไร่ และ 40,800 ตันในปี 2554 หรือลดลงร้อยละ 3.35 และ 2.93 ต่อปี ตามลำดับ สาเหตุมาจากการเกิดอุทกภัยในช่วงปลายปี 2554 ทำให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตกล้วยไม้บางส่วนเกิดความเสียหาย ส่งผลให้แนวโน้มในภาพรวมลดลง ส่วนผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 2,345 กิโลกรัม ในปี 2550 เป็น 2,394 กิโลกรัม ในปี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.42 ต่อปี เนื่องจากเกษตรกรมีการดูแลและปรับปรุงสวนกล้วยไม้อย่างสม่ำเสมอ

แหล่งปลูกกล้วยไม้ที่สำคัญ 5 อันดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม ราชบุรี และสมุทรสาคร นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกกล้วยไม้ในจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ กาญจนบุรี ปทุมธานี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และชลบุรี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเหมาะแก่การเจริญเติบโตของกล้วยไม้ มีแหล่งน้ำที่สมบูรณ์ และการคมนาคมขนส่งสะดวก

ต้นทุนการผลิตต่อไร่กล้วยไม้สกุลหวายของเกษตรกร ปี 2550 - 2554 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อปีร้อยละ 1.46 จากไร่ละ 110,358.60 บาทในปี 2550 เป็นไร่ละ 118,452.08 บาท ในปี 2554 โดยต้นทุนผันแปรเพิ่มขึ้นต่อปีร้อยละ 1.45 จากไร่ละ 95,176.60 บาท ในปี 2550 เป็นไร่ละ 102,047.60 บาท ในปี 2554 และต้นทุนคงที่เพิ่มขึ้นต่อปีร้อยละ 1.56 จากไร่ละ 15,182.00 บาท ในปี 2550 เป็นไร่ละ 16,404.48 บาท ในปี 2554 เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะค่าต้นทุนผู้เพิ่มสูงขึ้น แต่ต้นทุนต่อหน่วยลดลงต่อปีร้อยละ 0.26 จากกิโลกรัมละ 49.82 บาท ในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 49.21 บาท ในปี 2554 เนื่องจากผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการดูแลเอาใจใส่ของเกษตรกร

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้ในประเทศ

ปี 2550 - 2554 ความต้องการใช้ดอกกล้วยไม้ภายในประเทศลดลงร้อยละ 5.36 ต่อปี โดยลดลงจากปริมาณ 24,076 ตัน ในปี 2550 เป็น 17,408 ตัน ในปี 2554 เนื่องจากผลผลิตลดลง ทำให้ผลผลิตที่ใช้ในประเทศลดลงด้วย ซึ่งความต้องการใช้ในประเทศในช่วงดังกล่าวมีสัดส่วนร้อยละ 52.16 ของผลผลิตทั้งหมด ส่วนที่เหลือร้อยละ 47.83 ส่งออกต่างประเทศ

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกดอกกล้วยไม้ลดลงร้อยละ 0.93 และ 4.10 ต่อปี ตามลำดับ โดยลดลงจาก 24,566 ตันและ 2,545 ล้านบาท ในปี 2550 เป็น 23,392 ตัน และ 2,111 ล้านบาทในปี 2554 เนื่องจากผลผลิตในประเทศลดลง ประกอบกับได้รับผลกระทบที่สำคัญ เช่น ผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท การประสบกับปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำของประเทศคู่ค้า เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น สินค้าที่ส่งออกมีลักษณะเป็น Mass คือ ปริมาณมาก แต่ขายได้ในราคาต่ำ เช่น ตลาดจีน และอินเดีย เป็นต้น โดยตลาดส่งออกหลักของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อิตาลี และจีน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้เขตร้อนมากเป็นอันดับ 1 ของโลก หากพิจารณาสัดส่วนการส่งออกสามารถแบ่งเป็นมูลค่าส่งออกดอกกล้วยไม้ร้อยละ 80.23 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้สกุลหวาย (Dendrobium) รองลงมาเป็น สกุลม็อคคาร่า อะแรนต้า อะแรนเธอร่า อะแรคนิส ออนซิเดียม แวนด้า และซิมบิเดียม เป็นต้น และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 19.77 เป็นการส่งออกต้นกล้วยไม้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ ฟาแลนนอพซิส (Phalaenopsis) และซิมบิเดียม (Cymbidium)

ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย แบ่งออกเป็น ตลาดเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และเกาหลีใต้ โดยมีญี่ปุ่นเป็นตลาดใหญ่ที่สุด มีความต้องการดอกกล้วยไม้สีอ่อน ทรงกลม ช่อยาว ตลาดยุโรป ได้แก่ อิตาลี และเนเธอร์แลนด์ โดยมีอิตาลีเป็นลูกค้าที่สำคัญ มีความต้องการกล้วยไม้สีขาว และสีเข้ม ช่อยาว ส่วนตลาดอื่นๆ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย สำหรับประเทศคู่แข่งของกล้วยไม้ไทย คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์

(3) การนำเข้า

ประเทศไทยจะเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ แต่ก็มีการนำเข้าดอกกล้วยไม้ทุกปีในปริมาณ และมูลค่าไม่มากโดยในปี 2550 - 2554 ปริมาณการนำเข้าลดลงร้อยละ 18.15 ต่อปี โดยลดลงจาก 1.14 ตัน ในปี 2550 เป็น 0.35 ตัน ในปี 2554 ส่วนมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.46 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 0.13 ล้านบาท ในปี 2550 เป็น 0.16 ล้านบาทในปี 2554 โดยนำเข้าจาก ไต้หวัน จีน และเนเธอร์แลนด์

(4) ราคา

1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2550 - 2554 ราคาดอกกล้วยไม้ (ก้านช่อยาว 55 - 60 ซม.) ที่เกษตรกรขายได้ ลดลงร้อยละ 2.82 ต่อปี โดยลดลงจากช่อละ 4.44 บาทในปี 2550 เหลือช่อละ 4.27 บาทในปี 2554

2) ราคาส่งออก

ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกดอกกล้วยไม้ ลดลงจากกิโลกรัมละ 103.60 บาท หรือช่อละ 3.14 บาทในปี 2550 เป็นกิโลกรัมละ 94.25 บาทหรือช่อละ 2.86 บาท ในปี 2554 หรือ ลดลงร้อยละ 2.36 ต่อปี

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 การผลิต

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่าในปี 2555 จะมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวกล้วยไม้ 14,960 ไร่ ผลผลิต 35,950 ตันลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 9.13 และ 8.87 ตามลำดับ เนื่องจากเกิดอุทกภัยในช่วงปลายปี 2554 ทำให้เนื้อที่และผลผลิตกล้วยไม้ในแหล่งปลูก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสุพรรณบุรี เกิดความเสียหาย ไม่สามารถฟื้นฟูเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ภายในปี 2555 รวมทั้งเกษตรกรบางส่วนลดการปลูกลงเนื่องจากต้นทุนพันธุ์และวัสดุปลูก เช่น กาบมะพร้าวขาดแคลนและมีราคาแพง ขณะที่ความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศยังเป็นไปตามปกติ สถานการณ์ดังกล่าวอาจจะทำให้เกิดการขาดแคลนผลผลิตกล้วยไม้ในปี 2555

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

คาดว่าการใช้ดอกกล้วยไม้ภายในประเทศจะทรงตัวอยู่ในระดับเดิม 20,000 ต้น หรือ ร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งหมด

(2) การส่งออก

คาดว่าปริมาณการส่งออกดอกกล้วยไม้จะลดลงจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากการลดลงของผลผลิต แม้ว่าความต้องการของตลาดต่างประเทศจะยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องก็ตาม โดยคาดว่าจะส่งออกได้ประมาณ 20,000 ต้น ลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 14.50

(3) ราคา

คาดว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก จะสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมาค่อนข้างมาก เนื่องจากผลผลิตลดลง และปัจจัยการผลิตมีราคาแพง

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตและการส่งออก

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิต

1) **ที่ดินมีราคาสูงขึ้น** ทำให้การขยายพื้นที่เพาะปลูกทำได้ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากแหล่งปลูกกล้วยไม้ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณรอบๆ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งที่ดินในบริเวณดังกล่าวมักมีราคาแพงและมีแนวโน้มที่จะปรับตัวสูงขึ้น

2) **ใช้เงินลงทุนสูง** เกษตรกรที่จะเข้ามาปลูกกล้วยไม้จะต้องมีเงินลงทุนสูงและมีความรู้ความชำนาญในการเพาะปลูก

3) **ภัยธรรมชาติ** ผลจากการเกิดภาวะน้ำท่วม ทำให้พื้นที่ปลูกและผลผลิตบางส่วนเสียหาย ซึ่งการฟื้นฟูเข้าสู่สภาวะปกติต้องใช้ระยะเวลาและเงินลงทุน ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนผลผลิตขึ้นในช่วงดังกล่าว นอกจากนี้ ในช่วงฤดูร้อนที่สภาพอากาศร้อนจัด จะส่งผลให้การติดดอกของกล้วยไม้ลดลง

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อส่งออก

1) **มาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้า** ที่มีการนำมาบังคับใช้ในการนำเข้าสินค้า โดยเฉพาะในสหภาพยุโรป ที่มีความเข้มงวดในการกำหนดค่าสารตกค้างในการนำเข้าดอกกล้วยไม้ โดยมีการเผาทำลายกล้วยไม้ที่นำเข้าเป็นจำนวนมาก เนื่องจากตรวจพบสารเคมีตกค้าง Methyl Bromide ที่ใช้ในการรมยากำจัดแมลงโดยเฉพาะเพลิงไฟที่ติดไปกับดอกกล้วยไม้ ทำให้การขยายตลาดส่งออกที่ผ่านมามีได้ไม่มากนัก

2) **ต้นทุนค่าขนส่งที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** เนื่องจากการส่งออกกล้วยไม้ต้องขนส่งทางอากาศเท่านั้น ทำให้ค่าขนส่งเป็นต้นทุนที่มากที่สุดในการส่งออกร้อยละ 55 - 60 ของค่าสินค้า และมีแนวโน้มที่จะปรับสูงขึ้นตามภาวะราคาน้ำมันที่ปรับเพิ่มขึ้น

3) **นโยบายรัฐบาล** คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2553 เห็นชอบในหลักการยุทธศาสตร์การแข่งขันกล้วยไม้ไทยในตลาดโลก พ.ศ. 2554 - 2559 ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เพื่อมุ่งให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในการส่งออกกล้วยไม้ของโลก มีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ให้ได้ 10,000 ล้านบาท ในปี 2559 ซึ่งจะช่วยผลักดันการส่งออกเพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 1 พื้นที่ปลูก ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่กล้วยไม้

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
2550	20,746	48,639	2,345
2551	21,602	51,834	2,400
2552	22,200	52,422	2,361
2553	22,779	54,692	2,401
2554	17,040	40,800	2,394
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-3.35	-2.93	0.42

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ต้นทุนการผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย

ปี	ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	ต้นทุนคงที่ (บาท/ไร่)	ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท/กก.)
2550	95,176.60	15,182.00	110,358.60	49.82
2551	95,553.55	15,182.00	110,735.55	46.35
2552	95,242.76	15,182.00	110,424.76	46.77
2553	95,972.36	15,182.90	111,155.26	46.30
2554	102,047.60	16,404.48	118,452.08	49.21
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	1.45	1.56	1.46	-0.26

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 การใช้ภายในประเทศ การส่งออกและการนำเข้าดอกกล้วยไม้

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ปี	การใช้ภายในประเทศ ^{1/} (ตัน)	การส่งออกดอกกล้วยไม้		การนำเข้าดอกกล้วยไม้	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2550	24,076	24,566	2,545	1.14	0.13
2551	26,683	25,152	2,411	1.46	0.43
2552	27,826	24,601	2,366	4.90	1.17
2553	29,424	25,270	2,305	2.09	0.84
2554*	17,408	23,392	2,111	0.35	0.16
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-5.36	-0.93	-4.10	-18.15	11.46

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

: ^{1/}จากการคำนวณ

ตารางที่ 4 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกดอกกล้วยไม้

ปี	ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (ก้านช่อยาว 55 - 60 ซม.) บาท/ช่อ	ราคาส่งออกดอกกล้วยไม้ ^{2/}	
		บาท/กก.	บาท/ช่อ
2550	4.44	103.6	3.14
2551	4.53	95.86	2.90
2552	4.14	99.4	3.01
2553	3.68	91.22	2.76
2554*	4.27	94.25	2.86
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-2.82	-2.36	-2.36

หมายเหตุ : * ข้อมูลประมาณการ

: ดอกกล้วยไม้ 33 ช่อ : 1 กิโลกรัม

ที่มา : ^{1/}ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร: ^{2/}จากการคำนวณ

กลุ่มปศุสัตว์และประมง

14. ไก่เนื้อ
15. ไก่ไข่
16. สุกร
17. โคเนื้อ
18. โคนม
19. กุ้ง
20. ปลาปน

14. ไก่เนื้อ

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 การผลิตเนื้อไก่ของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.57 ต่อปี โดยรัสเซียมีอัตราการขยายตัวสูงที่สุด คือ ร้อยละ 15.95 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกาและบราซิล) และคาดว่าแนวโน้มยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2554 การผลิตเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 81.03 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 78.40 ล้านตัน ในปี 2553 ร้อยละ 3.36 โดยสหรัฐอเมริกายังคงเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด คือ 16.76 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 13.20 ล้านตัน บราซิล 12.95 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 9.50 ล้านตัน ตามลำดับ

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2550 - 2554 การบริโภคเนื้อไก่ของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.33 ต่อปี โดยในปี 2554 การบริโภคเนื้อไก่ของโลกมีประมาณ 79.90 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 77.43 ล้านตัน ในปี 2553 ร้อยละ 3.19 สหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศที่มีการบริโภคเนื้อไก่มากที่สุด คือ 13.89 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 13.02 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 9.10 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.85 ต่อปี โดยในปี 2554 การส่งออกเนื้อไก่ของโลกมีประมาณ 9.15 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.91 ล้านตัน ในปี 2553 ร้อยละ 2.74 และจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกตั้งแต่ปี 2546 ทำให้บราซิลซึ่งเป็นประเทศปลอดไข้หวัดนกก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลกแทนสหรัฐอเมริกา โดยในปี 2554 บราซิลสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้ประมาณ 3.30 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา 2.97 ล้านตัน สหภาพยุโรป 1.10 ล้านตัน และไทย 0.46 ล้านตัน ตามลำดับ ซึ่งไทยได้ก้าวมาเป็นประเทศผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 4 ของโลกตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา

(3) การนำเข้า

ปี 2550 - 2554 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.67 ต่อปี โดยในปี 2554 การนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมีปริมาณ 8.00 ล้านตัน ลดลงจาก 8.02 ล้านตัน ในปี 2553 ร้อยละ 0.30 โดยในปี 2554 ญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่เป็นอันดับ 1 ของโลก คือ 0.84 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.79 ล้านตัน ในปี 2553 ร้อยละ 6.46 เนื่องจากปริมาณการผลิตเนื้อไก่ของญี่ปุ่นได้รับความเสียหายหลังจากเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวและคลื่นสึนามิในช่วงต้นปี 2554 ทำให้ญี่ปุ่นต้องนำเข้าเนื้อไก่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รองลงมาได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย 0.83 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 0.70 ล้านตัน ตามลำดับ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 การผลิตโก๋เนื้อของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.55 ต่อปี โดยในปี 2554 มีการผลิตโก๋เนื้อ 1,020.07 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 970.94 ล้านตัวในปี 2553 ร้อยละ 5.06 เนื่องจากเกษตรกรมีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และมีระบบการผลิตที่ปลอดภัย ทำให้ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโก๋ของไทยทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้น

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2550 - 2554 การบริโภคเนื้อโก๋ของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.45 ต่อปี โดยในปี 2554 มีปริมาณการบริโภคเนื้อโก๋ 935,798 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 898,737 ตัน ในปี 2553 ร้อยละ 4.12

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 ปริมาณการส่งออกเนื้อโก๋และผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.65 ต่อปี เนื่องจากในปี 2554 สหภาพยุโรปมีการคาดการณ์ว่าราคาเนื้อโก๋แปรรูปในตลาดโลกจะปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับการปรับขึ้นค่าแรงงานขั้นต่ำของจีน และการแข็งค่าของค่าเงินเยนตั้งแต่ปลายปี 2553 ส่งผลให้สหภาพยุโรปและญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยหันมานำเข้าเนื้อโก๋จากไทยเพิ่มขึ้น โดยในปี 2554 ไทยสามารถส่งออกเนื้อโก๋ได้รวม 462,492 ตัน คิดเป็นมูลค่า 59,695 ล้านบาท ในจำนวนดังกล่าวแบ่งออกเป็น การส่งออกโก๋สดแช่แข็ง จำนวน 46,869 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2,898 ล้านบาท และการส่งออกเนื้อโก๋แปรรูป จำนวน 415,623 ตัน คิดเป็นมูลค่า 56,797 ล้านบาท โดยตลาดส่งออกหลักที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 48) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 42) และประเทศอื่นๆ (ร้อยละ 10)

(3) ราคา

● ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2550 - 2554 ราคาโก๋เนื้อที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.37 ต่อปี โดยในปี 2554 ราคาโก๋เนื้อที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 47.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 42.78 บาท ในปี 2553 ร้อยละ 9.86 ราคาโก๋เนื้อปรับตัวสูงขึ้นตามปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโก๋ของไทยทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

● ราคาส่งออก

ปี 2554 ราคาส่งออกโก๋สดแช่แข็งกิโลกรัมละ 61.83 บาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 56.39 บาท ในปี 2553 ร้อยละ 9.65 ส่วนราคาส่งออกเนื้อโก๋แปรรูปในปี 2554 กิโลกรัมละ 136.66 บาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 126.20 บาท ในปี 2553 ร้อยละ 8.29 เนื่องจากสภาพอากาศที่แปรปรวนและมีการเกิดโรคระบาดในประเทศผู้ผลิตและส่งออกหลักหลายประเทศ โดยเฉพาะบราซิล ทำให้ประเทศผู้นำเข้ากังวลว่าจะเกิดปัญหาการขาดแคลนเนื้อโก๋ จึงเร่งนำเข้าเนื้อโก๋จากไทยเพิ่มขึ้น

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่าการผลิตเนื้อไก่ของโลกจะมีปริมาณ 83.07 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 81.03 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 2.52 การขยายตัวของการผลิตเนื้อไก่ของโลกเป็นไปตามปริมาณการผลิตและความต้องการบริโภคภายในประเทศของจีนและบราซิล โดยในปี 2555 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่ของจีนและบราซิลมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 4.55 และ 5.00 ตามลำดับ

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของโลกมี 81.75 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 79.90 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 2.32 ผู้บริโภครายใหญ่ที่สุดคือสหรัฐอเมริกา โดยคาดว่าจะมีการบริโภคเท่ากับ 13.61 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ จีน 13.60 ล้านตัน และสหภาพยุโรป 9.22 ล้านตัน ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่ของโลกมี 9.60 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 9.15 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 4.54 โดยปริมาณการส่งออกของโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นตามปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อไก่ของกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและเอเชีย รวมถึงกลุ่มประเทศทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราของแอฟริกา (Sub Saharan Africa) ในขณะที่บราซิลยังคงเป็นประเทศที่ส่งออกเนื้อไก่สูงสุดคือ 3.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 3.30 ล้านตัน ในปี 2554 ร้อยละ 5.00 รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และไทย ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2555 คาดว่าการนำเข้าเนื้อไก่ของโลกมี 8.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 8.00 ล้านตันในปี 2554 ร้อยละ 3.84 ประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่ 3 อันดับแรก ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป โดยในปี 2555 คาดว่าประเทศดังกล่าวจะมีปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่ 0.88 0.80 และ 0.71 ล้านตัน ตามลำดับ

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่าการผลิตไก่เนื้อของไทยยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับจำนวนประชากรและการส่งออกที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยในปี 2555 คาดว่าไทยจะสามารถผลิตไก่เนื้อได้ประมาณ 1,038.17 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 1,020.07 ล้านตัว ในปี 2554 ร้อยละ 1.77

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าการบริโภคเนื้อไก่ของไทยมี 943,109 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 935,798 ตัน ในปี 2554 ร้อยละ 0.78 โดยการบริโภคในประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 66.27 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าการส่งออกเนื้อไก่ของไทยจะขยายตัวร้อยละ 1 - 3 เพิ่มขึ้นตามปริมาณความต้องการบริโภคของญี่ปุ่น ซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย ในขณะที่ตลาดสหภาพยุโรปคาดว่าจะเพิ่มขึ้นไม่มาก เนื่องจากสหภาพยุโรปจำกัดโควตาการส่งออกเนื้อไก่จากไทย (ไทยได้รับโควตา 160,033 ตันต่อปี โดยส่วนที่เกินโควตาต้องเสียภาษีตันละ 1,024 ยูโร) ทั้งนี้ ปริมาณความต้องการเนื้อไก่ของไทยในตลาดสหภาพยุโรปมีสูงกว่าโควตาที่ไทยได้รับอนุญาต และเนื้อไก่อังเป็นเนื้อสัตว์ที่มีราคาสูงกว่าเนื้อสัตว์ประเภทอื่น โดยในปี 2555 คาดว่าไทยสามารถส่งออกเนื้อไก่ได้ปริมาณ 480,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 62,440 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 462,492 ตัน ในปี 2554 ร้อยละ 3.79 ตลาดส่งออกหลัก 3 อันดับแรก ยังคงเป็นญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และตลาดอื่นๆ เช่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ แคนาดา และเวียดนาม

(3) ราคา

• ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2555 คาดว่าราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 49.00 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 47.00 บาท ของปี 2554 ร้อยละ 4.26 ราคาไก่เนื้อปรับตัวสูงขึ้นตามปริมาณความต้องการบริโภคของตลาด (ทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ) รวมถึงแนวโน้มของต้นทุนการผลิตที่คาดว่าจะปรับตัวเพิ่มขึ้นตามราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์และราคาน้ำมัน รวมถึงนโยบายการขึ้นค่าแรงงานขั้นต่ำของไทยในปี 2555

• ราคาส่งออก

ปี 2555 คาดว่าราคาส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งกิโลกรัมละ 62.00 บาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 61.83 บาท ในปี 2554 ร้อยละ 0.27 ส่วนราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูปในปี 2555 กิโลกรัมละ 138.00 บาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 136.66 บาท ในปี 2554 ร้อยละ 0.98

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตหรือการส่งออกของไทย ปี 2555

2.3.1 ปัจจัยด้านบวก

(1) จากรายงานขององค์การสหประชาชาติที่คาดการณ์ว่า ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 7,000 ล้านคนในปี 2555 ทำให้ความต้องการบริโภคอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์โดยเฉพาะเนื้อไก่ปรับตัวเพิ่มขึ้น

(2) จากสภาพอากาศที่แปรปรวนและการเกิดโรคระบาดที่มีความถี่และมีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะกับประเทศผู้ผลิตและส่งออกหลัก ส่งผลทำให้ประเทศผู้นำเข้าเนื้อไก่มีความกังวลว่าจะเกิดปัญหาการขาดแคลนเนื้อไก่ จึงเร่งนำเข้าเนื้อไก่จากไทยมากขึ้น

(3) การปรับขึ้นค่าแรงงานขั้นต่ำของจีนและราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลทำให้ต้นทุนในการผลิตเนื้อไก่ของจีนปรับตัวสูงขึ้น

(4) จากการที่ค่าเงินเยนแข็งค่าอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงปลายปี 2553 ประกอบกับผลจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (JTEPA) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่

วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ทำให้อัตราภาชีนำเข้าเนื้อไก่จากไทยลดลงเหลือร้อยละ 5 ส่งผลทำให้ญี่ปุ่นหันมานำเข้าเนื้อไก่จากไทยเพิ่มขึ้น

(5) การนำระเบียบการนำเข้าอาหารร่วมกันฉบับใหม่มาใช้ ของกลุ่มประเทศ สภาความร่วมมือแห่งอาหรับ (Gulf Corporation Council : GCC) ซึ่งประกอบด้วยประเทศ การ์ตา คูเวต ซาอุดีอาระเบีย บาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และโอมาน ส่งผลทำให้ไทยมีโอกาสส่งออก ไก่สดแช่แข็งไปยังกลุ่มประเทศเหล่านี้ได้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่ส่งไปยังบาห์เรน เนื่องจากระเบียบ การนำเข้าอาหารฯ ฉบับดังกล่าว ระบุว่า “หากประเทศสมาชิกในกลุ่มประเทศใดประเทศหนึ่งนำเข้า อาหารจากประเทศใดก็ตาม ประเทศนั้นจะสามารถส่งออกอาหารเหล่านั้นไปยังอีก 5 ประเทศที่ เหลือในกลุ่มได้เช่นกัน และที่สำคัญไม่ต้องตรวจสอบอาหารเหล่านั้นอีก รวมถึงการลดขั้นตอนใน การนำเรื่องของเอกสาร” ซึ่งมีผลทำให้ต้นทุนในการส่งออกเนื้อไก่ของไทยลดลง

(6) ซาอุดีอาระเบียได้ออกประกาศยกเลิกมาตรการห้ามนำเข้าชั่วคราวเนื้อไก่ และผลิตภัณฑ์ไก่สดแช่แข็งจากไทย เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2551

(7) กระทรวงสาธารณสุขของประเทศญี่ปุ่นได้ยกเลิกข้อกำหนดที่ให้ประเทศไทย จะต้องตรวจ DDT, Dieldrin, Heptachlor แบบ Total Lot Testing System จึงทำให้ต้นทุนการผลิต ในส่วนของ ค่าตรวจวิเคราะห์ลดลง เป็นปัจจัยสนับสนุนการส่งออกไปตลาดญี่ปุ่น

(8) การดำเนินการเรื่อง Compartment และ Traceability สามารถสร้างความมั่นใจให้ประเทศคู่ค้ายอมรับและเป็นโอกาสที่จะทำให้ประเทศไทยสามารถส่งออกไก่สดได้เพิ่มขึ้น

2.3.2 ปัจจัยด้านลบ

(1) ประเทศไทยต้องพึ่งพาปัจจัยการผลิต และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เช่น พันธุ์สัตว์ เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ

(2) ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อของไทยโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศคู่แข่ง เช่น บราซิล สหรัฐอเมริกา และจีน

(3) สหภาพยุโรปจำกัดโควตาการส่งออกเนื้อไก่ของไทย ส่งผลทำให้โอกาสใน การส่งออกเนื้อไก่ของไทยไปยังสหภาพยุโรปขยายตัวได้ไม่มากนัก แม้ในปัจจุบันปริมาณความต้องการ เนื้อไก่ของไทยในตลาดสหภาพยุโรปมีสูงกว่าโควตาที่ไทยได้รับอนุญาตก็ตาม (ปี 2554 คาดว่ามี การนำเข้าเนื้อไก่เกินโควตาประมาณ 2,000 ตัน)

(4) ปัจจุบันไทยไม่สามารถส่งออกไก่สดแช่แข็งไปยังญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปได้ แม้ไม่มีรายงานการพบโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยนับจากวันที่ทำลายสัตว์ปีกตัวสุดท้ายเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 ก็ตาม เนื่องจากสหภาพยุโรป ระบุว่า “ไทยต้องสามารถควบคุมการระบาดของ โรคไข้หวัดนกในระดับภูมิภาคให้ได้ก่อนจึงจะเปิดนำเข้าไก่สดจากไทย” แต่ในขณะนี้ประเทศใน ภูมิภาคนี้หลายประเทศยังมีการระบาดของโรคไข้หวัดนกอยู่ ส่งผลทำให้ในเวลานี้ไทยจึงยังไม่สามารถ ส่งออกไก่สดไปยังสหภาพยุโรปและญี่ปุ่นได้

(5) การแข็งตัวของค่าเงินบาทและราคาน้ำมันปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลทำให้ความ ได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของการส่งออกของไทยลดลง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(6) ภาวะโลกร้อน จะมีผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศ เกิดความแห้งแล้งหรือน้ำท่วมในบางพื้นที่ ซึ่งถ้าเกิดในแหล่งผลิตพืชอาหารสัตว์ที่สำคัญของโลกจะมีผลกระทบทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและส่งผลให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ในปี 2555 ปรับตัวสูงขึ้น

(7) การขาดแคลนแรงงาน รวมถึงการใช้นโยบายการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็นวันละ 300 บาท และอัตราค่าจ้างระดับปริญญาตรีขั้นต่ำเป็นเดือนละ 15,000 บาท ส่งผลทำให้ต้นทุนในการผลิตไก่เนื้อของไทยปรับตัวสูงขึ้น อย่างไรก็ตามนโยบายดังกล่าวอาจกระตุ้นกำลังการบริโภคเนื้อไก่เพิ่มขึ้น

(8) จากอุทกภัยที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2554 ของไทย ได้สร้างความเสียหายให้กับอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อของไทยไม่มากนัก เนื่องจากแหล่งผลิตไก่เนื้อส่วนใหญ่อยู่ในที่ดอน นอกจากนั้นเกษตรกรรายใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวสามารถจับไก่ขายได้ทันเวลาและสามารถนำไก่เข้าเลี้ยงใหม่ในแหล่งผลิตที่ไม่ได้รับผลกระทบได้ทัน ส่งผลทำให้ฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อได้รับผลกระทบเพียงร้อยละ 1 ส่วนโรงงานแปรรูปไก่เนื้อเพื่อการส่งออกจำนวน 6 โรงที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ ส่งผลทำให้กำลังการผลิตเนื้อไก่เพื่อการส่งออกลดลงประมาณร้อยละ 5.5 ซึ่งปัจจุบันโรงงานเหล่านี้กำลังเร่งเข้าทำการฟื้นฟู เพื่อให้ทันช่วงเทศกาลตรุษจีน

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	16,226	16,561	15,935	16,563	16,757	0.65	16,603
จีน	11,291	11,840	12,100	12,550	13,200	3.78	13,800
บราซิล	10,305	11,033	11,023	12,312	12,954	5.84	13,602
สหภาพยุโรป ^{3/}	8,320	8,594	8,756	9,245	9,500	3.44	9,630
รัสเซีย	1,410	1,680	2,060	2,310	2,520	15.95	2,750
ไทย ^{4/}	1,107	1,158	1,557	1,331	1,398	6.25	1,447
ประเทศอื่นๆ	21,513	22,714	22,877	24,086	24,704	3.41	25,242
รวมทั้งหมด	70,172	73,580	74,308	78,397	81,033	3.57	83,074

หมายเหตุ : ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ข้อมูลคาดคะเน ^{3/}สหภาพยุโรป ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2549 สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ และ ^{4/}ข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตัน

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	13,590	13,435	12,946	13,470	13,890	0.46	13,606
จีน	11,415	11,954	12,210	12,457	13,020	3.09	13,605
สหภาพยุโรป ^{3/}	8,358	8,564	8,692	8,930	9,100	2.14	9,220
ประเทศอื่นๆ	36,575	38,910	39,955	42,577	43,891	4.65	45,322
รวมทั้งหมด	69,938	72,863	73,803	77,434	79,901	3.33	81,753

หมายเหตุ : ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ข้อมูลคาดคะเน และ ^{3/}สหภาพยุโรป ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2549 สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ
ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555 ^{2/}
บราซิล	2,922	3,242	2,992	3,181	3,300	2.27	3,465
สหรัฐอเมริกา	2,678	3,157	3,093	3,069	2,966	1.78	3,039
สหภาพยุโรป ^{3/}	635	742	783	992	1,100	14.90	1,120
ไทย	296	383	379	432	460	10.54	500
จีน	358	285	291	379	410	5.72	445
ประเทศอื่นๆ	524	650	771	856	917	14.96	1,027
รวมทั้งหมด	7,413	8,459	8,309	8,909	9,153	4.85	9,596

หมายเหตุ : ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ข้อมูลคาดคะเน และ ^{3/}สหภาพยุโรป ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2549 สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ
ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555 ^{2/}
ญี่ปุ่น	696	737	645	789	840	4.54	805
ซาอุดีอาระเบีย	470	510	605	681	830	15.33	880
สหภาพยุโรป ^{3/}	673	712	719	677	700	0.28	710
เม็กซิโก	380	433	492	549	590	11.82	625
สหรัฐอเมริกาหรับ ^๓	238	289	297	289	330	6.75	360
รัสเซีย	1,229	1,165	923	633	390	-25.22	354
เวียดนาม	110	211	201	291	325	28.25	350
ฮ่องกง	215	236	253	295	250	5.39	260
ประเทศอื่น ๆ	3,089	3,528	3,541	3,819	3,744	4.75	3,962
รวมทั้งหมด	7,100	7,821	7,676	8,023	7,999	2.67	8,306

หมายเหตุ : ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ข้อมูลคาดคะเน และ ^{3/}สหภาพยุโรป ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2549 สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ
ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade. USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 5 การผลิต การบริโภคและส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทย

ปี	ผลผลิต ^{3/} (ล้านตัว)	ผลผลิต (ตัน)	บริโภค (ตัน)	ส่งออก (ตัน)		
				ไก่สด	ไก่แปรรูป	รวม
2550	879.98	1,106,663	810,618	19,716	276,329	296,045
2551	920.75	1,157,935	774,607	23,331	359,997	383,328
2552	917.26	1,257,365	878,004	25,237	354,124	379,362
2553	970.94	1,330,953	898,737	33,292	398,924	432,216
2554 ^{1/}	1,020.07	1,398,290	935,798	46,869	415,623	462,492
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	3.55	6.26	4.45	23.21	9.63	10.65
2555 ^{2/}	1,038.17	1,423,109	943,109	50,000	430,000	480,000

หมายเหตุ : ^{1/}ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/}ข้อมูลคาดคะเน

^{3/}ตั้งแต่ 2552 ปรับน้ำหนักไก่เฉลี่ยที่ใช้ในการคำนวณเพิ่มขึ้นจาก 2.00 เป็น 2.18 กิโลกรัมต่อตัว

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรมศุลกากร

ตารางที่ 6 ปริมาณส่งออกไก่สดแช่แข็ง และเนื้อไก่แปรรูป

ประเทศ		ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555 ^{2/}
ไก่สดแช่แข็ง	ปริมาณ (ตัน)	19,716	23,331	25,237	33,292	46,869	23.21	50,000
	มูลค่า (ล้านบาท)	1,048	1,343	1,583	1,877	2,898	26.73	3,100
เนื้อไก่แปรรูป	ปริมาณ (ตัน)	276,329	359,997	354,124	398,924	415,623	9.63	430,000
	มูลค่า (ล้านบาท)	31,983	50,275	47,456	50,346	56,797	12.19	59,340
รวม	ปริมาณ (ตัน)	296,045	383,328	379,362	432,216	462,492	10.65	480,000
	มูลค่า (ล้านบาท)	33,031	51,619	49,039	52,223	59,695	12.70	62,440

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก (เอฟ.โอ.บี)

หน่วย : บาทต่อกิโลกรัม

รายการ		2550	2551	2552	2553	2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555 ^{2/}
ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้		33.69	37.27	38.14	42.78	47.00	8.37	49.00
ราคา	ไก่สดแช่แข็ง	48.38	57.54	62.71	56.39	61.83	4.82	62.00
ส่งออก	เนื้อไก่แปรรูป	115.80	139.62	134.01	126.20	136.66	2.33	138.00

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ข้อมูลคาดคะเน

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

15. โกโก้

1. สถานการณ์ของไทย ปี 2554

1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 ปริมาณการผลิตโกโก้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.63 ต่อปี เนื่องจากประสิทธิภาพการผลิตโกโก้มีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง

จากการประมาณการปริมาณการผลิตโกโก้ของศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในปี 2554 มีปริมาณการผลิตโกโก้ 10,045 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 9,787 ล้านฟอง ของปี 2553 ร้อยละ 2.64 ปัจจุบันการเลี้ยงโกโก้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับปรุงพันธุ์และวิธีการเลี้ยง ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตโกโก้ของแม่โกโก้ยืนกรงเพิ่มขึ้น โดยในปี 2554 อัตราการให้ไข่ของแม่โกโก้ยืนกรงเฉลี่ย 292 ฟอง/ตัว/ปี

1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ผลผลิตโกโก้ร้อยละ 95.00 - 99.00 ใช้บริโภคภายในประเทศ การบริโภคโกโก้ทั้งประเทศ ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.35 ต่อปี ในปี 2554 มีปริมาณการบริโภคโกโก้ 9,973.28 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 9,643.20 ล้านฟอง ของปี 2553 ร้อยละ 3.42 เนื่องจากข้อจำกัดด้านการบริโภคของผู้บริโภคที่ยังกลัวเรื่องคอเลสเตอรอล ภาครัฐและภาคเอกชนจึงได้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคโกโก้ เช่น โครงการรณรงค์บริโภคโกโก้และผลิตภัณฑ์ หรืองานมหกรรมไข่ เป็นต้น เพื่อเผยแพร่คุณประโยชน์ของไข่โกโก้ รวมทั้งสาธิตการปรุงอาหารจากไข่โกโก้ที่หลากหลาย ประกอบกับในช่วงปลายปี 2554 ความต้องการการบริโภคเพิ่มสูงขึ้นมากเนื่องจากเกิดอุทกภัยในหลายพื้นที่ ทำให้ผู้บริโภคต้องการไข่โกโก้เป็นจำนวนมาก เพราะไข่โกโก้สามารถรับประทานได้ง่าย

(2) การส่งออก

การส่งออกไข่โกโก้แบ่งออกเป็น การส่งออกไข่โกโก้สด และผลิตภัณฑ์จากไข่โกโก้ ได้แก่ ไข่เหลวรวม ไข่แดงเหลว ไข่ผงรวม และไข่ขาวผง

• การส่งออกไข่โกโก้สด

การส่งออกเป็นการระบายผลผลิตส่วนเกินเพื่อรักษาระดับราคาในประเทศเท่านั้น ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ฮองกง ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 80.00 - 90.00 ของปริมาณการส่งออกไข่โกโก้สดทั้งหมด ปี 2550 - 2554 ปริมาณการส่งออกไข่โกโก้สดลดลงร้อยละ 29.32 ต่อปี ส่วนมูลค่าลดลงร้อยละ 23.64 ต่อปี เนื่องจากมีมาตรการชะลอการส่งออกตั้งแต่ปี 2553 โดยในปี 2554 การส่งออกไข่โกโก้สดมีปริมาณ 71.72 ล้านฟอง มูลค่า 220.90 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2553 ซึ่งส่งออกปริมาณ 143.80 ล้านฟอง มูลค่า 375.12 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 50.13 และ 41.11 ตามลำดับ เนื่องจากราคาในประเทศอยู่ในเกณฑ์ที่สูง ซึ่งเป็นผลมาจากผลผลิตออกสู่ตลาดไม่มากนักทั้งจากโรคระบาดและสภาพอากาศที่แปรปรวน ประกอบกับความต้องการบริโภคที่เพิ่มขึ้น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

อย่างผิดปกติจากปัญหาอุทกภัย จึงทำให้การส่งออกลดลง และเป็นการส่งออกเพื่อรักษาตลาดส่งออกเอาไว้

● การส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่

ปี 2550 - 2554 ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.00 ต่อปี และมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.88 ต่อปี โดยในปี 2554 มีปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ 3,505.35 ตัน มูลค่า 263.10 ล้านบาท เปรียบเทียบกับปี 2553 ซึ่งมีปริมาณการส่งออก 3,478.90 ตัน มูลค่า 279.18 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.76 แต่มูลค่าลดลงร้อยละ 5.76 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกได้มากที่สุด คือ ไข่เหลวรวม ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 72.43 ของปริมาณการส่งออกไข่เหลวรวมทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และแคนาดา มีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 13.50 6.02 และ 3.76 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ ได้แก่ ไข่แดงผง ไข่ขาวผง ไข่ผงรวม ไข่แดงเหลว และไข่เหลวรวม ปี 2550 - 2554 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.78 ต่อปี และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.81 โดยในปี 2554 มีปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ 1,565.75 ตัน มูลค่า 333.86 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้นจากจำนวน 1,554.86 ตัน ส่วนมูลค่าลดลงจาก 373.21 ล้านบาท ในปี 2553 ร้อยละ 0.70 และ 10.54 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามากที่สุดคือ ไข่ขาวผง เพื่อนำมาใช้เป็นส่วนผสมของผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น ลูกชิ้นปลา กุ้งชุบแป้งทอด เป็นต้น โดยนำเข้ามากที่สุดจากประเทศฝรั่งเศส คิดเป็นร้อยละ 31.40 ของการนำเข้าไข่ขาวผงทั้งหมด รองลงมาได้แก่ อิตาลี และสหรัฐอเมริกา มีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 31.30 และ 14.71 ตามลำดับ

(4) ราคา

● ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2550 - 2554 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.16 ต่อปี โดยในปี 2554 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ฟองละ 3.00 บาท สูงขึ้นจากฟองละ 2.65 บาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 13.21 เนื่องจากราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้น และปัญหาโรคระบาดตั้งแต่ปลายปี 2553 ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น รวมทั้งช่วงปลายปี 2554 ได้เกิดปัญหาอุทกภัยในหลายพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีความต้องการสินค้าเพิ่มขึ้น ประกอบกับการขนส่งที่ไม่สะดวก ส่งผลให้ในช่วงปลายปี 2554 ราคาไข่ไก่ปรับตัวสูงขึ้นอย่างมาก

● ราคาส่งออก

ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.03 และ 4.80 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2554 ราคาส่งออกไข่ไก่สดฟองละ 3.08 บาท เพิ่มขึ้นจากฟองละ 2.61 บาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 18.00 ส่วนผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ ราคาส่งออกตันละ 75,056 บาท ลดลงจากตันละ 80,319 บาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 6.55

- **ราคานำเข้า**

ปี 2550 - 2554 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ ลดลงร้อยละ 7.19 ต่อปี โดยในปี 2554 ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ ต้นละ 213,227 บาท ลดลงจากต้นละ 240,028 บาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 11.17

2. แนวโน้มในปี 2555

2.1 การผลิต

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้คาดคะเนผลผลิตไข่ไก่ จากปริมาณการนำเข้าพ่อ - แม่พันธุ์ไก่ไข่ (Parent Stock : PS) ในปี 2553 และบางส่วนในปี 2554 คาดว่า ปี 2555 จะมีปริมาณการผลิตไข่ไก่ 10,217 ล้านฟอง เพิ่มขึ้นจาก 10,045 ล้านฟอง ในปี 2554 ร้อยละ 1.71 เนื่องจากการเปิดให้สามารถนำเข้าพันธุ์ไก่ไข่ได้อย่างเสรีตั้งแต่ปี 2553 ได้มีการนำเข้า ฟู - ยาพันธุ์ไก่ไข่ และพ่อ - แม่พันธุ์ไก่ไข่ มาเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าไม่มีปัจจัยภายนอกมากกระทบคาดว่าผลผลิตจะเพิ่มสูงขึ้น

2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าปริมาณการบริโภคเพิ่มขึ้นจากปี 2554 เนื่องจากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของไข่ไก่เพิ่มขึ้น ประกอบกับไข่ไก่เป็นสินค้าที่ราคาไม่สูงมากนัก เมื่อเทียบกับสินค้าปศุสัตว์ชนิดอื่น โดยปี 2555 สินค้าชนิดอื่นอาจมีการปรับราคาที่สูงขึ้น ไข่ไก่จึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของผู้บริโภค

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าการส่งออกไข่ไก่สดและผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อเทียบกับปี 2554 เนื่องจากปริมาณการผลิตในปี 2555 จะมีจำนวนมากหากการผลิตเข้าสู่ภาวะปกติไม่มีผลกระทบจากปัจจัยภายนอก จึงอาจจำเป็นต้องมีการระบายผลผลิตเพื่อรักษาระดับราคาในประเทศให้มีเสถียรภาพ

(3) การนำเข้า

ปี 2555 คาดว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่จะทรงตัวหรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากโรงงานแปรรูปไม่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ประเภทต่างๆ ได้อย่างเพียงพอเพราะความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากไข่แตกต่างกัน

(4) ราคา

ปี 2555 คาดว่าราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศจะค่อนข้างทรงตัวหรือปรับตัวลดลง เนื่องจากปริมาณการผลิตจะมีมากขึ้น

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตและการตลาด

(1) โรคระบาด

ปี 2555 นอกจากโรคอหิวาต์สุกรที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อีกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ต่อทั้งปริมาณการผลิตและราคา คือ โรคระบาด จากปีที่ผ่านมาปัญหาโรคระบาดได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณการผลิตของประเทศเป็นอย่างมาก ทำให้อัตราการให้ไซของแม่ไก่ลดลง ส่งผลให้ต้นทุนของเกษตรกรสูงขึ้น จากการที่แม่ไก่ให้ผลผลิตน้อยลง แต่กินอาหารเท่าเดิม รวมทั้งค่าใช้จ่ายในด้านการดูแลรักษาแม่ไก่ไซเพิ่มขึ้นด้วย และเมื่อต้นทุนเพิ่มขึ้นรวมทั้งผลผลิตลดลงจะส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น เพราะที่ผ่านมาปัญหาโรคระบาดกว่าจะมีการเปิดเผยถึงการระบาดของโรคก็จะส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างแล้ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรในเรื่องต้นทุน และผู้บริโภคในเรื่องราคา ดังนั้น ปี 2555 ภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร ควรเฝ้าระวังในการรับมือ รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรเพิ่มขึ้น เพื่อป้องกันผลกระทบด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปอาจจะนำมาซึ่งโรคระบาดเดิมหรือที่เกิดขึ้นใหม่ได้

(2) การนำเข้าพันธุ์ไก่ไซได้อย่างเสรี

ตั้งแต่ช่วงกลางปี 2553 เป็นต้นมา ได้มีการนำเข้าพ่อ - แม่พันธุ์ไก่ไซเข้ามาเพิ่มขึ้นจากปี 2552 ซึ่งผลจากการนำเข้าพ่อ - แม่พันธุ์เสรีตั้งแต่ปลายปี 2553 จะส่งผลให้ปริมาณการผลิตออกสู่ตลาดมากในช่วงปลายปี 2554 แต่เนื่องจากภาวะโรคระบาดและปัญหาอุทกภัย ทำให้ปริมาณการผลิตออกสู่ตลาดน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ และในปี 2554 ได้มีการนำเข้าพ่อ - แม่พันธุ์มาแล้วประมาณ 480,000 ตัว หากไม่มีปัจจัยภายนอกกระทบคาดว่า ปี 2555 ปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นและอาจส่งผลให้ราคาตกต่ำ ดังนั้นเกษตรกรจะต้องมีการวางแผนการผลิตให้รอบคอบ เพื่อกระจายความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะช่วงเดือนกันยายนและตุลาคมซึ่งเป็นช่วงที่มักเกิดปัญหาปริมาณการผลิตล้นตลาดของทุกปี รวมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรจัดเตรียมมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาราคาตกต่ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในอนาคต

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคไข่ไก่ของไทย

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านฟอง)	8,990.00	9,424.00	9,618.00	9,787.00	10,045	2.63	10,217
ปริมาณการส่งออก ^{2/} (ล้านฟอง)	241.88	406.38	349.99	143.80	71.72	-29.32	Na.
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านฟอง)	8,748.12	9,017.62	9,268.01	9,643.20	9,973.28	3.35	Na.
อัตราการบริโภค (ฟอง/คน/ปี)	139	142	145	150	Na.	Na.	Na.

หมายเหตุ : * ประมาณการ

** ประมาณการ มิถุนายน 2554

ที่มา : ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 2 การส่งออกไข่ไก่ และผลิตภัณฑ์

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไข่ไก่สด						
ปริมาณ (ล้านฟอง)	241.88	406.38	349.99	143.80	71.72	-29.32
มูลค่า (ล้านบาท)	543.12	920.06	823.04	375.12	220.90	-23.64
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	2,838.10	3,257.03	2,844.90	3,478.90	3,505.35	5.00
มูลค่า (ล้านบาท)	183.16	224.50	304.33	279.18	263.10	9.88

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 การนำเข้าผลิตภัณฑ์ไข่ไก่

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์ไข่ไก่						
ปริมาณ (ตัน)	1,027.79	1,295.99	1,356.00	1,554.86	1,565.75	10.78
มูลค่า (ล้านบาท)	279.84	402.48	354.61	373.21	333.86	2.81

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ตารางที่ 4 ราคาไข่ไก่ที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ฟอง) ^{1/}	2.06	2.34	2.37	2.65	3.00	9.16
ราคาส่งออก ^{2/} (เอฟ.โอ.บี)						
ไข่ไก่สด (บาท/ฟอง)	2.25	2.26	2.35	2.61	3.08	8.03
ผลิตภัณฑ์จากไข่ (บาท/ตัน)	64,536.00	68,002.00	106,980.00	80,319.00	75,056.00	4.80
ราคานำเข้า ^{2/} (ซี.ไอ.เอฟ)						
ผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ (บาท/ตัน)	272,270.00	310,550.00	261,510.00	240,028.00	213,227.00	- 7.19

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

^{2/} กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

16. สุกร

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2554 การผลิตเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 101.13 ล้านตัน ลดลงจากปี 2553 ซึ่งมีปริมาณ 102.74 ล้านตัน ร้อยละ 1.57 ประเทศที่ผลิตลดลง ได้แก่ จีน และแคนาดา โดยผลิตลดลงร้อยละ 3.07 และ 1.07 ตามลำดับ การที่จีนซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตเนื้อสุกรมากที่สุด มีปริมาณการผลิตลดลงเนื่องจากประสบปัญหาโรคสุกร ประกอบกับในปีที่ผ่านมาผู้เลี้ยงสุกรโดยเฉพาะรายย่อยขาดทุนจนต้องลดการผลิตลง ประเทศที่ผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย และเวียดนาม โดยผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.90 1.00 2.34 และ 1.55 ตามลำดับ ส่วนสหภาพยุโรปการผลิตค่อนข้างทรงตัว

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2554 การบริโภคเนื้อสุกรของโลกมีปริมาณรวม 100.85 ล้านตัน ลดลงจากปี 2553 ซึ่งมีปริมาณ 102.55 ล้านตัน ร้อยละ 1.65 ประเทศที่มีการบริโภคเนื้อสุกรมากที่สุดคือจีน รองลงมาได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา รัสเซีย บราซิล และญี่ปุ่น ส่วนอัตราการบริโภคเนื้อสุกรต่อคน ชองกงเป็นประเทศที่มีอัตราการบริโภคสูงสุด โดยในปี 2554 มีอัตราการบริโภคคนละ 67.5 กิโลกรัม รองลงมา ได้แก่ เบลารุส สหภาพยุโรป จีน และไต้หวัน มีอัตราการบริโภคคนละ 47.7 43.0 38.8 และ 36.3 กิโลกรัม ตามลำดับ

(2) การส่งออก

ปี 2554 การส่งออกเนื้อสุกรมีปริมาณรวม 6.57 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ซึ่งมีปริมาณ 6.04 ล้านตัน ร้อยละ 8.79 เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป ส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.22 และ 14.03 ตามลำดับ ส่วนจีนซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งในตลาดส่งออกเนื้อสุกรที่สำคัญของไทยคือชองกง มีการส่งออกลดลงร้อยละ 6.47 และบราซิลส่งออกลดลงร้อยละ 5.98 เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2554 การนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศผู้นำเข้าเนื้อสุกรที่สำคัญมีปริมาณรวม 6.27 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ซึ่งมีปริมาณ 5.85 ล้านตัน ร้อยละ 7.17 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้าต่างๆ ส่วนใหญ่ นำเข้าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเกาหลีใต้ที่นำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 63.61 เนื่องจากประสบปัญหาโรคปากและเท้าเปื่อยระบาดทำให้ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรลดลงร้อยละ 24.77

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2554 มีปริมาณการผลิตสุกร 11.89 ล้านตัว ลดลงจาก 12.10 ล้านตัวของ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปี 2553 ร้อยละ 1.69 แม้ว่าราคาสุกรในปี 2553 อยู่ในเกณฑ์ดี แต่ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น ประกอบกับการระบาดของโรคทางระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจ (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome : PRRS) และสภาพอากาศที่แปรปรวน ซึ่งมีผลต่อปริมาณการผลิตและการเจริญเติบโตของสุกร ทำให้ปริมาณการผลิตสุกรลดลง

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

สุกรที่ผลิตได้อาศัยตลาดภายในประเทศเป็นหลัก โดยใช้บริโภคภายในประเทศ ร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ปี 2554 คาดว่าปริมาณการบริโภคสุกรจะลดลง เนื่องจากราคาสุกรอยู่ในระดับสูงเพราะปริมาณการผลิตลดลงจากสาเหตุดังกล่าวแล้ว ประกอบกับในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2554 เกิดน้ำท่วมในหลายพื้นที่ประชาชนออกมาซื้อสินค้าไม่สะดวก ทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรลดลง โดยจะมีปริมาณการบริโภค 11.25 ล้านตัว หรือ 0.90 ล้านตัน ลดลงจากปี 2553 ร้อยละ 2.39

(2) การส่งออก

การส่งออกสุกรมีปริมาณเพียงร้อยละ 5 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด เนื่องจากข้อจำกัดจากโรคปากและเท้าเปื่อย โดยเป็นการส่งออกเนื้อสุกรและเนื้อสุกรแปรรูปร้อยละ 1 - 2 และสุกรมีชีวิตร้อยละ 3 - 4 เนื้อสุกรส่วนใหญ่ส่งออกไปยังฮ่องกง ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่วนใหญ่ส่งออกไปยังญี่ปุ่น สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และเมียนมาร์ ปี 2554 ส่งออกเนื้อสุกรประมาณ 2,500 ตัน มูลค่า 130 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ซึ่งส่งออกปริมาณ 1,500 ตัน มูลค่า 78.04 ล้านบาท ร้อยละ 66.67 และ 66.58 ตามลำดับ ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปส่งออกประมาณ 9,000 ตัน มูลค่า 2,100 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ซึ่งส่งออกปริมาณ 8,224 ตัน มูลค่า 1,819.96 ล้านบาท ร้อยละ 9.44 และ 15.39 ตามลำดับ สำหรับสุกรมีชีวิตส่งออกประมาณ 425,000 ตัว เป็นสุกรพันธุ์ 75,000 ตัว และสุกรมีชีวิต อื่นๆ 350,000 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 61.30 และ 44.25 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรแช่เย็นแช่แข็ง (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) ปี 2554 นำเข้าเพิ่มขึ้นเพราะผลจากการที่ราคาสุกรภายในประเทศสูง แม้มีการกำหนดมาตรการนำเข้าที่เข้มงวดก็ตาม โดยนำเข้าประมาณ 22,000 ตัน มูลค่า 290 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 10,142 ตัน มูลค่า 111.77 ล้านบาทของปี 2553 ร้อยละ 116.92 และ 159.46 ตามลำดับ ส่วนใหญ่นำเข้าดับจากเยอรมนี เกาหลีใต้ แคนาดา และเดนมาร์ก และส่วนอื่นๆ จากเนเธอร์แลนด์ เยอรมนี อิตาลี และเบลเยียม

(4) ราคา

ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ปี 2554 ประมาณกิโลกรัมละ 66.00 บาท โดยราคาสุกรได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากกิโลกรัมละ 55.51 บาทในเดือนมกราคม 2554 เป็นกิโลกรัมละ 76.44 บาทในเดือนสิงหาคม หรือสูงขึ้นถึงร้อยละ 37.70 เนื่องจากโรค PRRS

และสภาพอากาศที่แปรปรวนมีผลต่อปริมาณการผลิตสุกร ทำให้สุกรที่ออกสู่ตลาดมีปริมาณลดลง ประกอบกับมีการส่งออกสุกรมีชีวิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ราคาสุกรได้ปรับตัวลดลงตั้งแต่เดือนกันยายน และลดลงมากในเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน โดยมีราคา กิโลกรัมละ 65.12 บาท และ 59.14 บาท ตามลำดับ เนื่องจากเกิดน้ำท่วมในหลายพื้นที่ ทำให้ความต้องการบริโภคเนื้อสุกรลดลง ขณะที่ปริมาณสุกรออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น เพราะผู้เลี้ยงสุกรที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม ระบายสุกรออกจากฟาร์ม รวมทั้งมีผู้เลี้ยงสุกรที่เกรงว่าราคาจะลดลงไปอีกจึงรีบขายสุกร ทำให้ในบางพื้นที่ราคาตกลงมาก โดยมีราคา กิโลกรัมละ 50.00 - 55.00 บาท

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่าการผลิตเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 103.43 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 2.28 เนื่องจากคาดว่าประเทศผู้ผลิตส่วนใหญ่จะผลิตเพิ่มขึ้น โดยจีนจะฟื้นตัวจากปัญหาโรคระบาดและผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.60 สหรัฐอเมริกา บราซิล รัสเซีย และแคนาดา จะผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.83 2.11 2.80 และ 0.68 ตามลำดับ ส่วนสหภาพยุโรปคาดว่าจะผลิตอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปี 2554

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าความต้องการบริโภคเนื้อสุกรจะมีปริมาณรวม 102.90 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 2.03 ประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีการบริโภคเพิ่มขึ้น นอกจากรัสเซียที่คาดว่าบริโภคจะลดลงร้อยละ 6.05 โดยฮ่องกงยังคงเป็นประเทศที่มีอัตราการบริโภคเนื้อสุกรต่อคนสูงที่สุด

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรของโลกจะมีปริมาณรวม 6.54 ล้านตัน อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปี 2554 ซึ่งส่งออกปริมาณ 6.57 ล้านตัน เนื่องจากในระหว่างผู้ส่งออกรายใหญ่มีการส่งออกเพิ่มขึ้นหรือลดลง ทำให้ปริมาณส่งออกโดยรวมค่อนข้างทรงตัว โดยคาดว่าสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 1 จะส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.80 เนื่องจากส่งออกไปยังจีนและเม็กซิโกได้เพิ่มขึ้น แม้ว่าการส่งออกไปยังเกาหลีใต้และรัสเซียจะลดลงก็ตาม ส่วนจีนจะส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.69 แต่สหภาพยุโรปและบราซิลจะส่งออกลดลงร้อยละ 5.00 และ 2.06 ตามลำดับ

(3) การนำเข้า

ปี 2555 คาดว่าจะมีปริมาณนำเข้ารวม 6.02 ล้านตัน ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 3.96 เนื่องจากรัสเซียลดโควตานำเข้าเนื้อสุกรเพื่อส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ และเกาหลีใต้มีความต้องการนำเข้าลดลงเพราะมีการฟื้นฟูการผลิตภายในประเทศหลังจากความเสียหาย

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

จากโรคปากและเท้าเปื่อยระบาด โดยคาดว่ารัสเซียและเกาหลีใต้จะนำเข้าลดลงร้อยละ 24.73 และ 20.00 ตามลำดับ ส่วนญี่ปุ่นคาดว่าจะนำเข้าในระดับเดิม สำหรับฮ่องกงคาดว่าจะนำเข้าเนื้อสุกร 0.38 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 5.56

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คาดว่า ปี 2555 จะมีปริมาณการผลิตสุกร 12.31 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 11.89 ล้านตัวของปี 2553 ร้อยละ 3.53 เนื่องจากปริมาณการผลิต ปี 2554 ลดลงจากปัญหาโรค PRRS ทำให้ราคาสุกรในปี 2554 อยู่ในระดับสูงจูงใจให้มีการขยายการผลิต แต่ปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นไม่มากนักถ้าราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์สูงขึ้น และยังมีปัญหาโรค PRRS

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เพราะผลจากปัญหาน้ำท่วมในช่วงปลายปี 2554 ทำให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบมีการฟื้นฟูและซ่อมแซมทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วม ประกอบกับคาดว่าสินค้าต่างๆ จะมีราคาสูงขึ้นทำให้กำลังซื้อของประชาชนลดลง ส่งผลให้ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนัก

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าการส่งออกเนื้อสุกรชำแหละจะไม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาสุกรภายในประเทศจะอยู่ในระดับสูงจึงไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งออก ส่วนเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะการส่งออกยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2555 คาดว่าการนำเข้าส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และเครื่องในอื่นๆ) จะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการที่ราคาสุกรภายในประเทศสูงจะทำให้ราคาส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรสูงด้วย ขณะที่ราคานำเข้าต่ำกว่าราคาภายในประเทศมาก โดยเฉพาะตับซึ่งเป็นส่วนที่มีความต้องการมาก ส่งผลให้ความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้น

(4) ราคา

ปี 2555 คาดว่าราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้จะยังคงอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับปี 2554 แม้ว่าจะมีการขยายการผลิตเพิ่มขึ้น แต่คาดว่าต้นทุนการผลิตจะสูงขึ้นด้วย ส่วนราคาส่งออกเนื้อสุกรชำแหละและเนื้อสุกรแปรรูปคาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2554

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตหรือการส่งออก

2.3.1 โรคระบาด โดยเฉพาะโรค PRRS ทำให้อัตราการสูญเสียจากการเลี้ยงสุกรสูงขึ้น ถ้ามีการระบาดของโรคดังกล่าวในวงกว้างเช่นเดียวกับปี 2554 รวมทั้งปัญหาสภาพอากาศแปรปรวนซึ่งทำให้สุกรมีภูมิคุ้มกันต่อโรคต่ำ อาจทำให้ปริมาณการผลิตลดลงจากที่คาดไว้ และส่งผลให้ราคาสุกรสูงขึ้นมาก

2.3.2 ปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสุกร

(1) ภัยแล้งหรืออุทกภัย ถ้าเกิดในแหล่งผลิตพืชอาหารสัตว์ที่สำคัญของไทย หรือของโลกจะมีผลกระทบทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายและส่งผลให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ สูงขึ้น สำหรับการเกิดอุทกภัยในปี 2554 ชาวนาปีได้รับผลกระทบทำให้ผลผลิตลดลง ส่วนมันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้รับผลกระทบน้อยเพราะปลูกในที่ดอน

(2) นโยบายรับจำนำของรัฐบาล จะทำให้ราคาข้าว มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ในระดับสูง จึงส่งผลให้ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ ได้แก่ ไร่ข้าว ปลายข้าว ข้าวโพด และมันเส้นสูงขึ้น ส่งผลต่อเนื่องทำให้ต้นทุนการผลิตสุกรสูงขึ้นด้วย

(3) ราคาน้ำมันและก๊าซ ถ้าราคาปรับตัวสูงขึ้นจะทำให้ต้นทุนค่าขนส่งปัจจัยการผลิตต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอาหารสัตว์ซึ่งจะทำให้ราคาอาหารสัตว์สูงขึ้น นอกจากนี้การปรับตัวสูงขึ้นของราคาน้ำมันจะทำให้ความต้องการใช้พืชพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อปริมาณวัตถุดิบอาหารสัตว์และทำให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

2.3.3 ความผันผวนของค่าเงินบาท การที่ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าหรือคู่แข่งทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกลดลง สำหรับสินค้าสุกรได้รับผลกระทบน้อยเพราะเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก การส่งออกมีปริมาณน้อย

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555 ^{2/}
จีน	42,878	46,205	48,905	51,070	49,500	3.95	51,280
สหภาพยุโรป*	22,858	22,596	22,434	22,552	22,530	-0.31	22,480
สหรัฐอเมริกา	9,962	10,599	10,442	10,186	10,278	0.23	10,466
บราซิล	2,990	3,015	3,130	3,195	3,227	2.13	3,295
รัสเซีย	1,640	1,736	1,844	1,920	1,965	4.73	2,020
เวียดนาม	1,832	1,850	1,910	1,930	1,960	1.79	1,960
แคนาดา	1,746	1,786	1,789	1,772	1,753	0.00	1,765
ประเทศอื่นๆ	10,051	9,907	9,951	10,120	9,914	-0.06	10,167
รวม	93,957	97,694	100,405	102,745	101,127	1.99	103,433

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade, October 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555 ^{2/}
จีน	42,710	46,691	48,823	51,157	49,810	4.07	51,560
สหภาพยุโรป*	21,507	21,024	21,057	20,823	20,545	-1.01	20,595
สหรัฐอเมริกา	8,965	8,813	9,013	8,653	8,384	-1.51	8,526
บราซิล	2,260	2,390	2,423	2,577	2,646	3.98	2,726
รัสเซีย	2,534	2,789	2,688	2,799	2,894	2.73	2,719
ญี่ปุ่น	2,473	2,486	2,467	2,488	2,481	0.07	2,489
ประเทศอื่นๆ	13,329	13,586	13,786	14,049	14,089	1.45	14,283
รวม	93,778	97,779	100,257	102,546	100,849	1.95	102,898

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น

^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade, October 2011

ตารางที่ 3 อัตราการบริโภคเนื้อสุกรเฉลี่ยต่อคนของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : กิโลกรัม

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ฮ่องกง	61.5	65.0	68.9	65.7	67.5	1.99
เบลารุส	39.1	44.9	42.1	47.5	47.7	4.64
สหภาพยุโรป *	43.8	42.8	42.8	43.2	43.0	-0.28
จีน	32.3	35.1	36.5	37.9	38.8	4.53
ไต้หวัน	36.9	35.7	36.9	35.8	36.3	-0.30
เกาหลีใต้	31.1	31.4	30.5	31.6	28.1	-1.95
เวียดนาม	21.4	21.5	21.2	21.0	21.0	-0.61
ญี่ปุ่น	19.4	19.5	19.4	19.6	19.7	0.36

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade, October 2011

ตารางที่ 4 ปริมาณส่งออกเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555 ^{2/}
สหรัฐอเมริกา	1,425	2,110	1,857	1,916	2,246	8.48	2,309
สหภาพยุโรป*	1,286	1,727	1,415	1,754	2,000	9.40	1,900
แคนาดา	1,033	1,129	1,123	1,159	1,160	2.61	1,160
บราซิล	730	625	707	619	582	-4.52	570
จีน	350	223	232	278	260	-3.67	280
เวียดนาม	19	11	13	14	10	-9.90	10
อื่นๆ	333	348	312	303	316	-2.40	316
รวม	5,176	6,173	5,659	6,043	6,574	4.67	6,545

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade, October 2011

ตารางที่ 5 ปริมาณนำเข้าเนื้อสุกรของประเทศที่สำคัญ

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554 ^{1/}	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555 ^{2/}
ญี่ปุ่น	1,210	1,267	1,138	1,198	1,210	-0.56	1,210
รัสเซีย	894	1,053	845	880	930	-1.00	700
เม็กซิโก	451	535	678	687	630	9.62	650
เกาหลีใต้	447	430	390	382	625	5.68	500
สหรัฐอเมริกา	439	377	378	390	379	-2.57	374
ฮ่องกง	302	346	369	347	360	3.61	380
อื่นๆ	1,330	2,188	1,714	1,963	2,132	8.71	2,204
รวม	5,073	6,196	5,512	5,847	6,266	3.71	6,018

หมายเหตุ : ^{1/} ข้อมูลเบื้องต้น ^{2/} ประมาณการ

* สมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade, October 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 ปริมาณการผลิต การส่งออก และการบริโภคสุกร

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	ปี 2555**
ปริมาณการผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	13.545	12.088	11.771	12.099	11.894	-2.56	12.314
(ล้านตัน)	1.084	0.967	0.942	0.968	0.952	-2.56	0.985
ปริมาณส่งออก ^{2/} (ตัน)	8,368	9,917	9,264	9,724	11,500	6.36	12,000
ปริมาณการบริโภค ^{3/} (ล้านตัน)	1.110	0.952	0.886	0.922	0.900	-4.41	0.912

หมายเหตุ : * ข้อมูลเบื้องต้น ** ประเมินการ

ที่มา : ^{1/}, ^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 การส่งออกเนื้อสุกรชำแหละ เนื้อสุกรแปรรูป และสุกรมีชีวิต

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อสุกรชำแหละ ปริมาณ (ตัน)	3,895	4,107	2,648	1,500	2,500	-17.25
มูลค่า : ล้านบาท	226.94	337.81	141.50	78.04	130.00	-22.74
เนื้อสุกรแปรรูป ปริมาณ (ตัน)	4,473	5,810	6,616	8,224	9,000	19.07
มูลค่า : ล้านบาท	746.72	1,507.08	1,617.06	1,819.96	2,100.00	25.32
สุกรพันธุ์ ปริมาณ (ตัน)	8,497	144,562	48,969	46,497	75,000	38.01
มูลค่า : ล้านบาท	25.64	303.62	102.82	129.30	270.00	47.03
สุกรมีชีวิตอื่นๆ ปริมาณ (ตัน)	89,054	283,608	389,110	242,631**	350,000	29.45
มูลค่า : ล้านบาท	91.15	1,012.43	1,683.20	1,036.04	1,600.00	77.78

หมายเหตุ : * ประเมินการ

** ปรับปริมาณส่งออกที่ผิดปกติ (เดือนเมษายน 2553)

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 8 การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสุกรและส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร (หนัง ตับ และ เครื่องในอื่นๆ)

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลิตภัณฑ์เนื้อสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	126	121	260	940	800	77.66
มูลค่า (ล้านบาท)	45.41	33.17	39.38	39.51	52.00	4.56
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกร						
ปริมาณ (ตัน)	9,495	11,485	11,095	10,142	22,000	16.84
มูลค่า (ล้านบาท)	162.80	207.73	162.72	111.77	290.00	5.49

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 9 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออก และราคานำเข้า

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาสุกรที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	38.35	53.32	56.88	59.99	66.00	12.79
ราคาส่งออก (บาท/กก.)						
เนื้อสุกรชำแหละ	58.26	82.25	53.44	52.03	52.00	-6.62
เนื้อสุกรแปรรูป	166.94	259.39	244.42	221.30	233.00	5.21
ราคานำเข้า (บาท/กก.)						
ส่วนอื่นๆ ที่บริโภคได้ของสุกรรวม	17.15	18.09	14.67	11.02	13.18	-9.72
ตับ	27.43	29.16	27.14	26.39	23.20	-4.25

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

17. โคเนื้อ

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 การผลิตเนื้อโคของประเทศต่างๆ ลดลงร้อยละ 0.77 ต่อปี การผลิตเนื้อโคของโลก ในปี 2554 มีปริมาณ 56.85 ล้านตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ที่มีการผลิต 57.04 ล้านตัน ร้อยละ 0.33 สหภาพยุโรป อินเดีย และเม็กซิโก ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ มีการขยายการผลิตประมาณร้อยละ 2.00 - 3.00 แต่ผู้ผลิตรายอื่นๆ มีปริมาณการผลิตลดลงมากกว่า จึงส่งผลให้ปริมาณการผลิตของโลกลดลง

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อโคในประเทศต่างๆ ระหว่างปี 2550 - 2554 มีการบริโภคลดลงร้อยละ 0.99 ต่อปี ประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา รองลงมา คือ สหภาพยุโรป และบราซิล การบริโภคเนื้อโค ในปี 2554 มีปริมาณ 55.83 ล้านตัน ลดลงจากปี 2553 ที่มีการบริโภคปริมาณ 56.24 ล้านตัน ร้อยละ 0.73

(2) การส่งออก

การส่งออกเนื้อโคปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 ต่อปี โดยสหรัฐอเมริกา มีการส่งออกมากที่สุด รองลงมา คือ ออสเตรเลีย และบราซิล ในปี 2554 มีการส่งออกเนื้อโค 7.87 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ที่มีการส่งออก 7.75 ล้านตัน ร้อยละ 1.52 เนื่องจากความต้องการเพิ่มขึ้นในตลาดหลัก แต่มีข้อจำกัดจากประเทศผู้ส่งออกคือราคาที่สูงขึ้นและข้อจำกัดด้านสุขอนามัย และจากการที่ประเทศผู้ส่งออกหลักมีผลผลิตลดลง คือ ออสเตรเลีย บราซิล และนิวซีแลนด์ ทำให้มีการส่งออกลดลง แต่สหรัฐอเมริกา และอินเดีย สามารถขยายการส่งออกได้มากขึ้น

(3) การนำเข้า

การนำเข้าเนื้อโคปี 2550 - 2554 มีการนำเข้าลดลงร้อยละ 1.09 ต่อปี ในปี 2554 มีการนำเข้าเนื้อโค 6.86 ล้านตัน ลดลงจากปี 2553 ที่มีการนำเข้า 6.90 ล้านตัน ร้อยละ 0.57 เนื่องจากสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มีการนำเข้าเนื้อโคลดลงร้อยละ 5.00 - 15.00 ส่วนเกาหลีใต้มีการนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้นจากการบริโภคที่เพิ่มขึ้นเป็นการสร้างโอกาสในการนำเข้า ซึ่งเป็นการรองรับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ทำให้ผู้บริโภคบริโภคเนื้อโคนำเข้าเพิ่มขึ้น ส่วนญี่ปุ่น และรัสเซีย มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 การผลิตโคเนื้อของไทยลดลงร้อยละ 2.06 ต่อปี สำหรับปี 2554 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อ 1.09 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 161.41 พันตัน ลดลงจากปี 2553 ซึ่งมี

ปริมาณการผลิต 1.16 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 167.08 พันตัน ร้อยละ 6.03 เนื่องจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อหันไปสนใจปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และยางพารา เป็นต้น ที่มีผลตอบแทนที่สูงกว่าการเลี้ยงโคเนื้อ จึงได้การขายโคออกไปหรือเลิกเลี้ยงทำให้พื้นที่ในการเลี้ยงโคเนื้อลดลง ส่งผลให้ปริมาณการผลิตโคเนื้อลดลง

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2550 - 2554 ความต้องการบริโภคเนื้อโคของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.15 ต่อปี สำหรับปี 2554 คาดว่าจะมีปริมาณการบริโภคเนื้อโค 1.25 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 180.58 พันตัน โดยลดลงจากปี 2553 ร้อยละ 0.08 เนื่องจากราคาโคเนื้อและเนื้อโคที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยราคาเนื้อโคชำแหละทั่วไป ในปี 2554 ราคา กิโลกรัมละ 160.00 - 200.00 บาท สูงขึ้นจากปี 2553 ที่มีราคา กิโลกรัมละ 120.00 - 140.00 บาท ประมาณร้อยละ 30.00 ซึ่งส่งผลให้มีการบริโภคเนื้อโคลดลง ประกอบกับความเชื่อด้านศาสนาและการรักษาสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการบริโภคเนื้อโคอีกด้วย

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 การส่งออกโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 98.73 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย สปป.ลาว และกัมพูชา อีกทั้งมีการส่งออกต่อไปจนกระทั่งถึงเวียดนามและจีน ปี 2554 การส่งออกโคมีชีวิตมีปริมาณ 126,452 ตัว มูลค่า 1,049.46 ล้านบาท เทียบกับปี 2553 ซึ่งส่งออกปริมาณ 254,601 ตัว มูลค่า 1,448.61 ล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าลดลง ร้อยละ 50.33 และ ร้อยละ 27.55 ตามลำดับ ถึงแม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมีความต้องการโคเนื้อจากไทย แต่จากการที่ราคาโคเนื้อขยับตัวสูงขึ้น ทำให้การส่งออกชะลอตัวลง

ปี 2550 - 2554 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 110.17 เท่าต่อปี เนื่องจากยังคงมีความต้องการเนื้อโคจากประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ปี 2554 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 4,563.03 ตัน มูลค่า 380.31 ล้านบาท เทียบกับปี 2553 ซึ่งส่งออกปริมาณ 497.14 ตัน มูลค่า 43.13 ล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้น 8.17 เท่า และ 7.81 เท่า ตามลำดับ เนื่องจากการส่งออกเนื้อโคส่วนใหญ่ไปยัง สปป. ลาว เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และคาดว่าส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อโคจากอินเดียที่มีการส่งผ่านไปยังประเทศเวียดนาม

(3) การนำเข้า

ปี 2550 - 2554 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.48 ต่อปี โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศเมียนมาร์ ปี 2554 การนำเข้าโคมีชีวิตมีปริมาณ 43,009 ตัว มูลค่า 183.97 ล้านบาท เทียบกับปี 2553 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 26,479 ตัว มูลค่า 110.76 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 62.43 และร้อยละ 66.09 ตามลำดับ

ปี 2550 - 2554 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.97 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่วนผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศนิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา ปี 2554 การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 7,871.62 ตัน มูลค่า 1,121.36 ล้านบาท เทียบกับปี 2553 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 2,978.94 ตัน มูลค่า 578.18 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้น 1.64 เท่า และ 93.94 ตามลำดับ การนำเข้าเนื้อโคคุณภาพจากออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ยังคงอยู่ในปริมาณใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา แต่มีการนำเข้าเนื้อโคที่เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 30.00 จากประเทศอินเดีย ซึ่งคาดว่าจะเป็นการนำเข้าเพื่อส่งต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

(4) ราคา

● ราคาที่เกษตรกรขายได้

จากข้อมูลสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2550 - 2554 ราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.50 ต่อปี สำหรับปี 2554 โคมีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ราคาโลกรัมละ 49.25 บาท สูงขึ้นจากปี 2553 ซึ่งมีราคาโลกรัมละ 43.29 บาท ร้อยละ 13.77 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีการเล็กลี้ยงโคเนื้อและขายโคทิ้ง มีการนำแม่โคและโคเล็กเข้ามาเป็นจำนวนมาก ทำให้ปริมาณการผลิตลดลง ราคาโคเนื้อจึงปรับตัวสูงขึ้น และราคาเนื้อโคชำแหละทั่วไปสูงขึ้นจากปี 2553 ถึงร้อยละ 30.00

● ราคาส่งออก

ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกโคมีชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.40 ต่อปี ส่วนปี 2554 ราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 45.86 สำหรับราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงร้อยละ 9.60 ต่อปี ส่วนปี 2554 ราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปี 2553 ร้อยละ 3.93

● ราคานำเข้า

ปี 2550 - 2554 ราคานำเข้าโคมีชีวิตลดลงร้อยละ 3.65 ต่อปี ส่วนปี 2554 ราคานำเข้าโคมีชีวิตสูงขึ้นจากปี 2553 ร้อยละ 2.26 สำหรับราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงร้อยละ 4.22 ต่อปี โดยเนื้อโคที่นำเข้าจะเป็นเนื้อโคคุณภาพ ซึ่งผลิตในประเทศได้ไม่เพียงพอกับความต้องการเพื่อรองรับผู้บริโภคในตลาดบน และปี 2554 ราคานำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ลดลงจากปี 2553 ร้อยละ 26.60

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2555 กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา คาดว่าการผลิตเนื้อโคจะมีปริมาณ 56.80 ล้านตัน ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 0.09 ผู้ผลิตเนื้อโครายใหญ่ ได้แก่ บราซิล สหภาพยุโรป จีน และอินเดีย โดยคาดว่าผลผลิตเนื้อโคจะลดลง แต่ไม่มากนัก ถึงแม้ว่าบางประเทศมีการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ อินเดีย บราซิล และอาร์เจนตินา จึงส่งผลให้ผลผลิตของโลกลดลงเล็กน้อย

2.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

ปี 2555 คาดว่าจะมีการบริโภคเนื้อโค 55.65 ล้านตัน ลดลงจากปี 2554 ร้อยละ 0.33 โดยประเทศที่มีการบริโภคมากที่สุดยังคงเป็นสหรัฐอเมริกา 11.16 ล้านตัน รองลงมาคือ สหภาพยุโรป 7.91 ล้านตัน และบราซิล 7.86 ล้านตัน

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าจะมีการส่งออกเนื้อโค 8.23 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 4.59 เนื่องจากอินเดียมีการส่งออกเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 16 ในขณะที่ออสเตรเลียและบราซิลก็มีการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.00 - 4.00 ส่วนแคนาดาและอาร์เจนตินาก็มีการส่งออกเพิ่มขึ้นจากปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้น

(3) การนำเข้า

ปี 2555 คาดว่าจะมีการนำเข้าเนื้อโคของโลก 7.10 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 3.47 สหรัฐอเมริกามีการนำเข้าเนื้อโคเพิ่มขึ้น ส่วนประเทศตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือมีการขยายการนำเข้า ส่วนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงเป็นตลาดใหม่ที่เติบโตขึ้น ได้แก่ เวียดนาม และมาเลเซีย นำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.00 - 11.00 สิงคโปร์นำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.00 และฮ่องกงนำเข้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.00 ส่วนสหภาพยุโรปและรัสเซียก็มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่ามีปริมาณการผลิตลดลงเล็กน้อยหรือทรงตัวจากปี 2554 เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนได้เลิกเลี้ยงโคเนื้อและหันไปปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีผลตอบแทนสูงกว่าแทน ถึงแม้ว่าราคาโคเนื้อในปี 2554 ได้ปรับตัวสูงขึ้น แต่จากข้อจำกัดในปีจจ่ายต่างๆ ในการผลิต เช่น พื้นที่การเลี้ยงโคเนื้อ พืชเศรษฐกิจหลายชนิดที่มีผลตอบแทนสูง และประสบการณ์จากที่ผ่านมาราคาโคเนื้อตกต่ำมาเป็นระยะเวลาานาน ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนเริ่มหันกลับมาเลี้ยงโคเนื้อแต่ในปริมาณที่ไม่มากนัก

2.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการบริโภค

โคที่ผลิตได้ในประเทศจะใช้บริโภคเกือบทั้งหมด และมีบางส่วนที่ได้จากการนำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย และลักลอบนำเข้าทั้งในรูปของโคมีชีวิตและเนื้อโคชำแหละ ปี 2555 คาดว่าการบริโภคใกล้เคียงกับปี 2554 หรือมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามการเพิ่มของประชากร

(2) การส่งออก

ปี 2555 คาดว่าการส่งออกโคมีชีวิตและเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ มีแนวโน้มใกล้เคียงกับปี 2554

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

(3) การนำเข้า

ปี 2555 คาดว่าการนำเข้าโคมีชีวิตเพิ่มขึ้นจากปี 2554 เนื่องจากยังคงมีการส่งออกโคมีชีวิตไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลให้แม่โคในประเทศลดลง จึงมีการนำเข้าแม่โคจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มมากขึ้น แต่จะนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2554 เนื่องจากมีความต้องการเพิ่มขึ้น จึงต้องนำเข้าเนื้อโคจากประเทศเพื่อนบ้าน

(4) ราคา

- **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ปี 2555 คาดว่าราคาจะสูงขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากปริมาณการผลิตลดลง ส่วนราคาเนื้อโคภายในประเทศปรับสูงขึ้น

- **ราคาส่งออก และราคานำเข้า** ปี 2555 คาดว่าราคาส่งออกโคมีชีวิตสูงขึ้นจากปี 2554 ส่วนราคาส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ใกล้เคียงกับปี 2554 ส่วนราคานำเข้าโคมีชีวิตเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ คาดว่าจะใกล้เคียงกับปี 2554

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการผลิตของไทย ปี 2555

2.3.1 อุทกภัย

จากภาวะอุทกภัยที่ผ่านมา ซึ่งเกิดในเขตพื้นที่ภาคกลางที่มีจำนวนโคเนื้อคิดเป็นร้อยละ 20.00 ของปริมาณโคเนื้อทั้งประเทศ โดยโคเนื้อที่ได้รับผลกระทบจากภาวะน้ำท่วมมีไม่มากนัก ซึ่งโคเนื้อที่ถูกน้ำท่วมขัง ต้องเคลื่อนย้ายไปยังพื้นที่สูงหรือที่ปลอดภัย แต่อาจหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ได้ยากขึ้น โดยขาดแคลนหญ้า ฟางข้าว สำหรับเลี้ยงโคเนื้อ ทำให้โคเนื้อมีน้ำหนักลดและพอมลง นอกจากนี้การเกิดภาวะน้ำท่วมใหญ่ครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่จำหน่ายเนื้อโค ในเขตภาคกลางและเขตกรุงเทพมหานคร ให้ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้าหลายแห่ง ศูนย์กระจายสินค้า ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ รวมถึงเส้นทางการขนส่งถุกน้ำท่วมสูงและต้องหยุดกิจการ จึงกระทบต่อยอดสั่งซื้อเนื้อโคซึ่งลดลงร้อยละ 10.00 - 95.00 เป็นระยะเวลา 1 - 2 เดือน โดยเฉพาะเนื้อโคคุณภาพสูง แต่คาดว่าจะยอดขายจะเข้าสู่ภาวะปกติในช่วงต้นปี 2555

2.3.2 นโยบายการค้าเสรี

ผลจากการเปิดการค้าเสรีทางการค้า (FTA) โดยเฉพาะกับประเทศออสเตรเลีย ทำให้มีเนื้อโคคุณภาพดีนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น และราคาที่จำหน่ายใกล้เคียงกับราคาเนื้อโคคุณภาพดีในประเทศ จึงส่งผลกระทบต่อโดยตรงเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดี แต่รัฐบาลได้มีกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กองทุน FTA) ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากข้อตกลงเขตการค้าเสรี สำหรับโคเนื้อได้โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ 3 โครงการ ได้แก่ โครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสนเพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ (ระยะเวลาโครงการ 6 ปี งบประมาณ 46.26 ล้านบาท) โครงการจัดตั้งตลาดกลางโคเนื้อพันธุ์กำแพงแสน (ระยะเวลาโครงการ 6 ปี งบประมาณ 14.77 ล้านบาท) และโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านโคเนื้อ (ระยะเวลาโครงการ 5 ปี งบประมาณ 20.24 ล้านบาท)

ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ที่ได้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553

ทำให้มีโอกาสขยายตลาดในกลุ่มประเทศอาเซียน ประกอบกับมีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่จะเริ่มขึ้นในปี 2558 เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยต้องการให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือระหว่างประเทศสมาชิกโดยเสรี ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันและลดช่องว่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตในประเทศกลุ่มสมาชิกมีทางเลือกในการใช้ปัจจัยการผลิตที่หลากหลายด้วยต้นทุนที่ต่ำลง สำหรับสินค้าโคเนื้อประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้านสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูง โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านและประเทศใกล้เคียง ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม ซึ่งประเทศไทยมีโอกาสที่จะขยายตลาดได้ แต่ในปัจจุบันไทยมีปริมาณการผลิตโคเนื้อลดลง และการนำเข้าโคเข้าโรงฆ่าส่วนใหญ่จะเป็นโคเพศเมีย ซึ่งอาจจะส่งผลให้แม่โคในประเทศมีจำนวนลดลง ประกอบกับเกษตรกรเลิกเลี้ยงโคเนื้อ หันไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นทดแทน โดยในอนาคตอาจจะเกิดการขาดแคลนแม่พันธุ์โคเนื้อได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ทั้งเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพดี จะขาดแคลนโคเนื้อเข้าขุน และเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อทั่วไปก็จะขาดแคลนแม่พันธุ์โคเนื้อในการผลิตลูกโค จึงควรมีมาตรการในการจูงใจให้เกษตรกรกลับมาเลี้ยงโคเนื้อกันให้มากขึ้น เพื่อรองรับตลาดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 1 ปริมาณการผลิตเนื้อโคของโลก

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555**
สหรัฐอเมริกา	12,097	12,163	11,891	12,047	12,048	-0.177	11,463
บราซิล	9,303	9,024	8,935	9,115	9,030	-0.494	9,210
สหภาพยุโรป	8,188	8,090	7,913	8,022	8,050	-0.423	8,000
จีน	6,134	6,132	5,764	5,600	5,550	-2.867	5,520
อินเดีย	2,413	2,552	2,514	2,842	3,060	6.000	3,285
อื่นๆ	20,298	20,389	20,131	19,417	19,110	-1.680	19,320
รวม	58,433	58,350	57,148	57,043	56,848	-0.774	56,798

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 2 ปริมาณการบริโภคเนื้อโคของโลก

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555**
สหรัฐอเมริกา	12,830	12,403	12,239	12,039	11,750	-2.036	11,158
สหภาพยุโรป	8,690	8,352	8,262	8,122	7,945	-2.057	7,910
บราซิล	7,144	7,252	7,374	7,592	7,750	2.108	7,885
จีน	6,065	6,080	5,749	5,589	5,532	-2.646	5,500
รัสเซีย	2,509	2,679	2,457	2,450	2,451	-1.352	2,441
อื่นๆ	20,710	20,910	20,404	20,451	20,406	-0.516	20,755
รวม	57,948	57,676	56,485	56,243	55,834	-0.990	55,649

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

ตารางที่ 3 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคของโลก

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555**
สหรัฐอเมริกา	650	905	878	1,043	1,241	15.434	1,250
ออสเตรเลีย	1,400	1,407	1,364	1,368	1,350	-1.003	1,380
บราซิล	2,189	1,801	1,596	1,558	1,325	-10.855	1,375
อินเดีย	678	672	609	917	1,100	13.640	1,275
นิวซีแลนด์	496	533	514	530	501	0.144	504
อื่นๆ	2,214	2,284	2,471	2,336	2,353	1.453	2,447
รวม	7,627	7,602	7,432	7,752	7,870	0.826	8,231

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าเนื้อโคของโลก

หน่วย : พันตันน้ำหนักซาก

ประเทศ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555**
สหรัฐอเมริกา	1,384	1,151	1,191	1,042	911	-8.934	948
รัสเซีย	1,087	1,200	1,005	1,020	1,050	-2.291	1,060
ญี่ปุ่น	686	659	697	721	725	2.025	725
เกาหลีใต้	308	295	315	366	410	8.196	420
สหภาพยุโรป	642	466	497	437	370	-11.010	375
อื่นๆ	3,108	3,191	3,127	3,215	3,396	1.864	3,572
รวม	7,215	6,962	6,832	6,901	6,862	-1.085	7,100

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : Livestock and Poultry : World Markets and Trade USDA Foreign Agricultural Service, October 2011

ตารางที่ 5 ปริมาณการผลิต การส่งออก การนำเข้า และการบริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การผลิต ^{1/} (ล้านตัว)	1.197	1.187	1.173	1.160	1.091	-2.063
(พันตันน้ำหนักซาก)	172.41	170.93	168.96	167.08	161.41	-1.534
ส่งออก ^{2/} (พันตัน)	0.27	0.09	0.61	0.49	4.56	108.505
นำเข้า ^{2/} (พันตัน)	1.92	1.86	2.02	2.98	7.87	38.997
การบริโภค ^{1/} (ล้านตัว)	1.247	1.250	1.252	1.255	1.254	0.152
(พันตันน้ำหนักซาก)	179.57	180.00	180.29	180.72	180.58	0.152

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร^{2/} กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 6 การนำเข้า - ส่งออกโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
การส่งออก						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	6,714	93,986	236,036	254,601	126,452	98.732
มูลค่า (ล้านบาท)	37.28	642.75	1,474.36	1,448.61	1,049.46	111.441
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	267.54	86.01	613.59	497.14	4,563.03	110.168
มูลค่า (ล้านบาท)	27.14	13.82	46.70	43.13	380.31	89.991
การนำเข้า						
โคมีชีวิต						
ปริมาณ (ตัว)	13,253	15,529	9,687	26,479	43,009	33.483
มูลค่า (ล้านบาท)	63.25	75.67	57.42	110.76	183.97	28.613
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์						
ปริมาณ (ตัน)	1,921.09	1,861.55	2,016.65	2,978.94	7,871.62	38.970
มูลค่า (ล้านบาท)	329.01	384.65	391.18	578.18	1,121.36	33.109

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 7 ราคาโคเนื้อที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออก - นำเข้าโคมีชีวิต เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาที่เกษตรกรขายได้ ^{1/} (บาท/กก.)	47.65	44.02	43.51	43.29	49.25	0.495
ราคาส่งออก ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	5,552.57	6,838.78	6,246.38	5,689.73	8,299.28	6.395
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	101.44	160.68	76.11	86.76	83.35	-9.599
ราคานำเข้า ^{2/}						
โคมีชีวิต (บาท/ตัว)	4,772.50	4,872.82	5,927.53	4,182.94	4,277.48	-3.648
เนื้อโคและผลิตภัณฑ์ (บาท/กก.)	171.26	206.63	193.98	194.09	142.46	-4.217

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} จากการคำนวณข้อมูลในตารางที่ 6

18. โคนม

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 จำนวนโคนมในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.33 ต่อปี ซึ่งในปี 2554 ประมาณว่าโคนมที่เลี้ยงในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ มีจำนวน 131.89 ล้านตัว เพิ่มขึ้นจาก 129.72 ล้านตัว ของปี 2553 ร้อยละ 1.67 ประเทศที่มีการเลี้ยงโคนมมากที่สุด คือ ประเทศอินเดีย มีโคนมถึง 44.90 ล้านตัว

ปี 2550 - 2554 ผลผลิตน้ำนมดิบในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.00 ต่อปี โดยผลผลิตน้ำนมดิบในปี 2554 ของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ คาดว่ามีจำนวนรวม 446.66 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 439.21 ล้านตัน ของปี 2553 ร้อยละ 1.67 ประเทศที่มีผลผลิตน้ำนมดิบสูงที่สุด ได้แก่ สหภาพยุโรป มีผลผลิตน้ำนมดิบรวม 136.60 ล้านตัน

อัตราการให้น้ำนมของแม่โคในประเทศที่สำคัญในปี 2554 สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่สามารถเลี้ยงโคนมได้น้ำนมในอัตราต่อตัวสูงที่สุด คือ 9.66 ตันต่อปี รองลงมาได้แก่ ญี่ปุ่น 9.15 ตันต่อปี และแคนาดา 8.52 ตันต่อปี ตามลำดับ

ปี 2550 - 2554 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.01 ต่อปี ประเทศที่ผลิตนมผงขาดมันเนยสูงที่สุดคือ สหรัฐอเมริกา จำนวน 0.885 ล้านตัน

1.1.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2550 - 2554 ความต้องการบริโภคน้ำนมของประเทศต่างๆ รวมกันเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 ต่อปี ซึ่งในปี 2554 มีความต้องการบริโภค 171.46 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 166.89 ล้านตัน ของปี 2553 ร้อยละ 2.74 อินเดียเป็นประเทศที่บริโภคน้ำนมสูงที่สุด คือ 53.24 ล้านตันต่อปี

ความต้องการบริโภคนมผงขาดมันเนยในช่วงปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.35 ต่อปี ซึ่งในปี 2554 มีการบริโภครวม 3.00 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 2.81 ล้านตัน ของปี 2553 ร้อยละ 6.76 ประเทศที่มีการบริโภคสูงสุด คือ สหรัฐอเมริกา มีการบริโภค 0.47 ล้านตัน

(2) **การส่งออก** ผลิตภัณฑ์นมส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ นมผงขาดมันเนย ในช่วงปี 2550 - 2554 การส่งออกนมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.24 ต่อปี ซึ่งในปี 2554 การส่งออกของประเทศต่างๆ รวม 1.51 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.35 ล้านตัน ของปี 2553 ร้อยละ 16.30 ประเทศที่ส่งออกนมผงขาดมันเนยจำนวนสูงที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา ส่งออก 0.41 ล้านตัน

(3) **การนำเข้า** ในช่วงปี 2550 - 2554 การนำเข้านมผงขาดมันเนยของประเทศที่สำคัญเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.18 ต่อปี โดยในปี 2554 ปริมาณนำเข้าของประเทศต่างๆ รวม 0.97 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 0.91 ล้านตัน ของปี 2553 ร้อยละ 6.59 ประเทศที่นำเข้ามากที่สุด คือ อินโดนีเซีย นำเข้า 0.23 ล้านตัน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 จำนวนโคนมเพศเมียเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.08 ต่อปี โดยในปี 2554 (ณ วันที่ 1 มกราคม) ประมาณว่ามีจำนวน 554,668 ตัว เพิ่มขึ้นจากปี 2553 ซึ่งมีจำนวน 523,770 ตัว ร้อยละ 5.90 และจำนวนแม่โคนมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.60 ต่อปี เนื่องจากมีการปรับเพิ่มราคาน้ำนมดิบมาเป็นระยะๆ ทำให้แนวโน้มของจำนวนแม่โคเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยในปี 2554 มีแม่โค 310,522 ตัว เพิ่มขึ้นจาก 301,071 ตัว ของปี 2553 ร้อยละ 3.14 ส่วนผลผลิตน้ำนมดิบในช่วงปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.61 ต่อปี โดยปี 2554 มีผลผลิต 938,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 934,674 ตัน ของปี 2553 ร้อยละ 0.36

1.2.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2550 - 2554 ความต้องการบริโภคคนมพร้อมดื่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.70 ต่อปี โดยในปี 2554 มีปริมาณบริโภค 938,000 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 934,674 ตัน ของปี 2553 ร้อยละ 0.36

(2) **ราคา** ในปี 2554 ราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 16.50 บาท ราคากลางรับซื้อน้ำนมดิบหน้าโรงงานกิโลกรัมละ 18.00 บาท

(3) **การส่งออกผลิตภัณฑ์นม** ไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหลายชนิด แต่ส่วนใหญ่เป็นการ re-export คือนำเข้ามาแล้วส่งออก สินค้าส่งออกส่วนมากมีสภาพเป็นครีมหรือนมผง ในรูปของเหลวหรือข้นเติมน้ำตาล เนยที่ได้จากนม นมผงขาดมันเนย นมข้นหวาน นมเปรี้ยว โยเกิร์ต เป็นต้น และเป็นการส่งไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น สปป.ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ สิงคโปร์ ฮองกง และฟิลิปปินส์ ในปี 2554 คาดว่าจะส่งออกผลิตภัณฑ์นมทั้งหมด 95,500 ตัน มูลค่า 4,741 ล้านบาท สูงกว่าปี 2553 ที่ส่งออก 95,067 ตัน มูลค่า 4,717 ล้านบาท ร้อยละ 0.46 และ 0.51 ตามลำดับ

(4) **การนำเข้าผลิตภัณฑ์นม** ไทยนำเข้านมและผลิตภัณฑ์นมต่างๆ ในแต่ละปีเป็นจำนวนกว่าแสนตัน มูลค่ากว่าหมื่นล้านบาท โดยมีนมผงขาดมันเนยเป็นผลิตภัณฑ์นมนำเข้าที่สำคัญ และยังคงมีสัดส่วนการนำเข้าสูงกว่าผลิตภัณฑ์นมนำเข้าอื่นๆ มากกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณนมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าทั้งหมด ทั้งนี้เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ผลิตนมพร้อมดื่ม นมข้น นมปั่น ไอศกรีม นมข้นหวาน ลูกกวาด ช็อกโกแลต และโยเกิร์ต เป็นต้น สำหรับปี 2554 คาดว่าจะ นำเข้าผลิตภัณฑ์นมทั้งหมด 180,000 ตัน มูลค่า 15,500 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นนมผงขาดมันเนย 55,990 ตัน มูลค่า 5,875 ล้านบาท โดยนำเข้าผลิตภัณฑ์นมทั้งหมดสูงกว่าปี 2553 ซึ่งนำเข้า 178,731 ตัน มูลค่า 15,390 ล้านบาท ร้อยละ 0.71 และ 0.71 ตามลำดับ

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แม้หลายประเทศจะผลิตได้เพิ่มขึ้น แต่ก็มีหลายประเทศที่ประสบกับภัยธรรมชาติและได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้การผลิตและความต้องการบริโภคโคนมและผลิตภัณฑ์นมต่างๆ จะลดตัวตามภาวะเศรษฐกิจโลกด้วย

2.1.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** ปี 2555 คาดว่าการบริโภคน้ำนมและผลิตภัณฑ์นมของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งเป็นแนวโน้มเดียวกับผลผลิตน้ำนมและภาวะเศรษฐกิจของโลก

(2) **การส่งออก - นำเข้า** คาดว่าการส่งออกนมผงขาดมันเนยของโลกจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหรือค่อนข้างคงที่ใกล้เคียงกับปี 2554 เนื่องจากขณะนี้แทบทุกประเทศได้รับผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและภัยธรรมชาติ ทำให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อลดลง เมื่อความต้องการสินค้าในประเทศไม่เพิ่มขึ้น คาดว่าการค้าระหว่างประเทศจะไม่เพิ่มขึ้นหรือเพิ่มเพียงเล็กน้อย

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิต

คาดว่าจำนวนโคนมและผลผลิตน้ำนมดิบจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเกษตรกรรายใหญ่ ซึ่งมีจำนวนโคและผลผลิตน้ำนมดิบจะเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวตามธรรมชาติของฝูงโค ส่วนเกษตรกรรายเล็กมีแนวโน้มจะลดลง

2.2.2 การตลาด

(1) **ความต้องการบริโภค** คาดว่าความต้องการบริโภคโคนมพร้อมดื่มจะค่อนข้างคงที่ เนื่องจากตลาดนมโรงเรียนซึ่งเป็นตลาดหลักมีปริมาณค่อนข้างคงที่ และการบริโภคนมในตลาดนมพาณิชย์ยังคงใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากอุทกภัยที่เกิดขึ้นในประเทศส่งผลให้ผู้บริโภคต้องมีค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและฟื้นฟูที่อยู่อาศัย ทำให้กำลังในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่ไม่จำเป็นลดลง

(2) **การส่งออก - การนำเข้า** คาดว่าการส่งออก - นำเข้าจะมีปริมาณไม่แตกต่างจากปี 2554 มากนัก

2.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบ

(1) **ผลกระทบต่อปริมาณการผลิต** ได้แก่ **พันธุ์โคนม** หากเป็นพันธุ์ดีและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจะทำให้ได้ผลผลิตน้ำนมมาก **จำนวนแม่โครีดนม** ยิ่งมีจำนวนแม่โครีดนมมากจะทำให้ได้ผลผลิตน้ำนมมาก **อาหาร** การให้อาหารที่มีคุณภาพดี เหมาะสม และพอเหมาะแก่โคจะทำให้โคมีสุขภาพดี ผสมติดง่าย ให้น้ำนมที่มีคุณภาพและปริมาณสูง และ**การจัดการฟาร์มที่ดี** จะทำให้อัตราการให้นมสูง

(2) **ผลกระทบต่อต้นทุน** ได้แก่ **ราคาอาหารสัตว์** อาหารสัตว์เป็นสิ่งสำคัญในการเลี้ยงโคนม หากราคาอาหารสัตว์เพิ่มสูงขึ้นต้นทุนก็จะสูงขึ้นอย่างชัดเจน **อัตราการให้น้ำนม** หากอัตรา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การให้น้ำนมของแม่โคแต่ละตัวต่ำจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตน้ำนมต่อกิโลกรัมสูงขึ้น **จำนวนครั้งของการผสมติด**ถ้ามีจำนวนครั้งน้อยค่าใช้จ่ายก็จะน้อย แต่ถ้าต้องผสมหลายครั้งแม่โคจึงจะตั้งท้องจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตลูกโคและผลิตน้ำนมสูงตามไปด้วย

(3) ผลกระทบจากอุทกภัย

(3.1) โรงงานแปรรูปนมต้องปิดตัวหลายแห่ง ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายน้ำนมดิบได้หรือจำหน่ายไม่ได้ทั้งหมด ต้องขอให้หน่วยงานราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยแก้ไขด้วยการหาโรงงานรับซื้อน้ำนมดิบ และช่วยระบายสินค้าให้โรงงานที่ช่วยรับซื้อน้ำนมดิบไปผลิตนมยูเอชที

(3.2) ศูนย์กระจายสินค้าซึ่งเป็นจุดกระจายผลิตภัณฑ์นมด้วย ต้องปิดตัวหลายแห่งรวมทั้งการขนส่งสินค้าเป็นไปโดยลำบาก ทำให้ผลิตภัณฑ์นมค้างอยู่ที่โรงงานจำนวนมาก ส่งผลให้สินค้าออกสู่ตลาดได้น้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการ

(3.3) โรงเรียนไม่สามารถเปิดการเรียนการสอนได้ตามกำหนด แต่ผู้ประกอบการที่ผลิตนมโรงเรียนซึ่งต้องทำการผลิตทุกวันแต่ส่งขายไม่ได้ ต้องรับภาระด้านการผลิตและการจัดเก็บสินค้าจำนวนมากเกินไป

ตารางที่ 1 จำนวนโคนมในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ล้านตัว

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	38.00	38.50	42.60	43.60	44.90	4.69
สหภาพยุโรป	24.18	24.18	24.19	23.65	23.60	-0.71
บราซิล	15.93	16.70	17.20	17.60	18.20	3.24
รัสเซีย	9.91	9.80	9.53	9.00	8.82	-3.13
สหรัฐอเมริกา	9.19	9.32	9.20	9.12	9.19	0.22
จีน	8.76	8.58	7.12	7.35	7.63	-4.22
อื่นๆ	19.20	19.12	19.46	19.40	19.55	0.51
รวม	125.17	126.20	129.30	129.72	131.89	1.33

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

ตารางที่ 2 ปริมาณผลผลิตน้ำมันดิบในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหภาพยุโรป	132.60	133.85	133.70	135.35	136.60	0.71
สหรัฐอเมริกา	84.21	86.17	85.88	87.46	88.77	1.21
อินเดีย	42.89	44.50	48.16	50.30	52.50	5.41
รัสเซีย	32.20	32.50	32.60	31.90	31.20	-0.81
บราซิล	26.75	27.82	28.80	29.95	30.85	3.66
จีน	35.25	34.30	28.45	29.10	30.50	-4.44
อื่นๆ	78.12	73.78	75.08	75.15	76.66	0.83
รวม	428.12	432.92	432.67	439.21	446.66	1.00

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

ตารางที่ 3 อัตราการให้น้ำมันของแมคโค ในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ตัน/ตัว/ปี

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	9.16	9.25	9.33	9.59	9.66	1.43
ญี่ปุ่น	9.19	9.26	9.33	9.30	9.15	-0.04
แคนาดา	8.25	8.40	8.46	8.51	8.52	-0.78

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4 ปริมาณการผลิตนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	0.679	0.859	0.786	0.824	0.885	5.01
อินเดีย	0.320	0.345	0.360	0.375	0.410	5.96
นิวซีแลนด์	0.300	0.252	0.385	0.344	0.375	7.87
ออสเตรเลีย	0.205	0.177	0.203	0.222	0.230	4.67
ญี่ปุ่น	0.173	0.158	0.167	0.156	0.150	-2.94
บราซิล	0.128	0.128	0.125	0.130	0.134	1.08
อื่นๆ	1.407	1.374	1.414	1.303	1.331	-1.63
รวม	3.212	3.293	3.440	3.354	3.515	2.01

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

ตารางที่ 5 ปริมาณการบริโภคนมในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินเดีย	42.68	44.52	48.16	49.14	53.24	5.56
สหภาพยุโรป	33.33	33.74	33.70	33.95	34.00	0.46
สหรัฐอเมริกา	27.71	28.10	28.22	28.25	28.28	0.46
จีน	14.82	14.58	11.79	12.01	12.50	-5.20
รัสเซีย	12.00	12.10	12.11	11.80	11.70	-0.76
บราซิล	10.17	10.68	10.90	11.23	11.50	3.01
อื่น ๆ	19.95	19.90	20.73	20.51	20.24	0.59
รวม	160.66	163.62	165.61	166.89	171.46	1.51

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

ตารางที่ 6 ปริมาณการบริโภคนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	0.396	0.429	0.593	0.427	0.467	3.31
อินเดีย	0.270	0.310	355	0.368	0.415	10.86
อินโดนีเซีย	0.145	0.156	172	0.192	0.220	10.98
เม็กซิโก	0.139	0.176	0.190	0.168	0.168	3.38
ญี่ปุ่น	0.204	0.170	152	0.162	0.160	-5.20
อื่นๆ	1.44	1.47	1.31	1.49	1.57	1.95
รวม	2.594	2.712	2.773	2.811	3.004	3.35

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

ตารางที่ 7 ปริมาณการส่งออกนมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สหรัฐอเมริกา	0.258	0.391	0.248	0.384	0.414	9.72
นิวซีแลนด์	0.281	0.242	0.408	0.344	0.375	9.73
ออสเตรเลีย	0.189	0.175	0.120	0.162	0.170	-2.85
ยูเครน	0.057	0.044	0.027	0.017	0.020	-26.26
อินเดีย	0.040	0.035	0.015	0.010	0.015	-27.49
อื่นๆ	0.26	0.19	0.32	0.430	0.51	24.57
รวม	1.084	1.073	1.140	1.347	1.505	9.24

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 8 ปริมาณการนำเข้านมผงขาดมันเนยในประเทศที่สำคัญของโลก

หน่วย : ล้านตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553*	ปี 2554**	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
อินโดนีเซีย	0.147	0.159	0.178	0.200	0.230	11.90
รัสเซีย	0.050	0.075	0.105	0.180	0.185	41.80
เม็กซิโก	0.121	0.152	0.165	0.155	0.155	5.28
ฟิลิปปินส์	0.093	0.080	0.105	0.095	0.100	3.22
จีน	0.040	0.055	0.070	0.091	0.100	26.32
อื่นๆ	0.156	0.152	0.175	0.186	0.201	7.35
รวม	0.607	0.673	0.798	0.907	0.971	13.18

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : <http://www.fas.usda.gov/currwmt.asp>

ตารางที่ 9 จำนวนโคนมเพศเมียและผลผลิตน้ำนมดิบของไทย

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	2555**
โคนมทั้งหมด ณ 1 ม.ค. (ตัว)	492,304	490,938	492,560	523,770	554,668	3.08	563,900
แม่โคนม ณ 1 ม.ค. (ตัว)	291,965	290,683	293,287	301,071	310,522	1.60	319,840
ผลผลิตน้ำนมดิบ (ตัน)	729,098	786,186	840,691	914,388	930,860	6.61	967,840
การบริโภคนมพร้อมดื่ม (ตัน)	917,360	825,624	912,500	934,674	938,000	1.70	940,000

หมายเหตุ : * ประมาณการ ** คาดคะเน

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 10 ต้นทุนการผลิตน้ำมันดิบ และราคา

ปี	ต้นทุน น้ำมันดิบ (บาท/กก.)	ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ราคา หน้าโรงงาน (บาท/กก.)	ราคา อาหารชั้น (บาท/กก.)	อัตรการให้นม ของแม่โค (กก./ตัว/วัน)
2550*	12.31	12.83	12.50/13.75/14.50	7.83	10.05
2551*	13.40	15.44	14.50/18.00	9.20	11.28
2552*	12.81	15.54	18.00/16.50	8.29	12.32
2553*	13.59	15.43	16.50/17.00	8.87	12.14
2554**	14.40	16.50	17.00/18.00	9.62	12.04

หมายเหตุ : * มีการปรับราคากลางรับซื้อน้ำมันหน้าโรงงานระหว่างปี ** ประมาณการ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมส่งออกของไทย

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2550	1,548	81,630	108,659	4,424,093	110,207	4,505,723
2551	734	94,201	98,796	4,406,930	99,530	4,501,131
2552	1,145	139,969	99,131	4,217,747	100,276	4,357,716
2553	2,161	232,151	92,906	4,484,476	95,067	4,716,627
2554*	3,015	241,200	92,535	4,499,400	95,550	4,740,600
อัตรเพิ่ม (ร้อยละ)	27.29	35.92	-3.76	0.51	-3.26	1.50

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางที่ 12 ปริมาณและมูลค่านมและผลิตภัณฑ์นมนำเข้าของไทย

ปี	นมผงขาดมันเนย		นมและผลิตภัณฑ์นม		รวม	
	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท	ตัน	พันบาท
2550	56,940	7,458,658	105,681	8,736,252	162,621	16,194,910
2551	60,665	7,597,385	101,284	10,300,137	161,949	17,897,522
2552	50,117	3,792,633	99,404	5,869,069	149,521	9,661,702
2553	59,356	5,841,486	119,375	9,548,779	178,731	15,390,256
2554*	55,990	5,875,302	124,010	9,919,530	180,000	15,794,832
อัตรเพิ่ม (ร้อยละ)	-6.55	-7.13	4.96	1.80	3.06	-1.99

หมายเหตุ : * ประมาณการ

ที่มา : กรมศุลกากร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

19. กุ้ง

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ปี 2550 - 2554 ผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.58 ต่อปี สำหรับปี 2554 คาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกรวม 2.10 ล้านตัน ลดลงจาก 2.32 ล้านตันของปีที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละ 9.56 เนื่องจากประเทศผู้ผลิต กุ้งที่สำคัญของโลกมีผลผลิตกุ้งลดลงจากการประมงภัยธรรมชาติในพื้นที่เพาะเลี้ยงบางส่วน ได้แก่ จีน ไทย และเวียดนาม ประกอบกับประเทศในแถบอเมริกาใต้และอินโดนีเซียประสบปัญหา การระบาดของไวรัส IMN ในกุ้งทะเลเพาะเลี้ยง ซึ่งยังไม่สามารถควบคุมการระบาดได้ทั้งหมด ทำให้อัตรารอดของกุ้งต่ำกว่าปีที่ผ่านมา

1.1.2 การตลาด

(1) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.64 และ 7.25 ต่อปี ตามลำดับ สำหรับปี 2554 การส่งออกกุ้ง และ ผลิตภัณฑ์ในตลาดโลกมีปริมาณทั้งสิ้น 2.01 ล้านตัน มูลค่า 15,140 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อ เปรียบเทียบกับปี 2553 ปริมาณการส่งออกลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.11 แต่มูลค่าเพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 3.92 เนื่องจากผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของโลกลดลง ในขณะที่มีความต้องการบริโภค อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะเกิดวิกฤติเศรษฐกิจของตลาดหลัก เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรปและญี่ปุ่น ทำให้ราคากุ้งในตลาดโลกอยู่ในเกณฑ์ดี ประเทศที่ส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์ได้มากเป็นอันดับหนึ่ง ของโลก คือ ไทย คิดเป็นร้อยละ 24.05 ของปริมาณการส่งออกของโลกทั้งหมด รองลงมาได้แก่ จีน เอกวาดอร์ และอินเดีย คิดเป็นร้อยละ 13.04 7.85 และ 7.16 ตามลำดับ

(2) การนำเข้า

ประเทศที่นำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้งที่สำคัญของโลก ได้แก่

1) สหรัฐอเมริกา การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของสหรัฐอเมริกา ปี 2550 - 2554 มีอัตราการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.25 ต่อปี ในปี 2554 เศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาเริ่มฟื้นตัว ขึ้นบ้าง ทำให้มีการนำเข้ากุ้งเพิ่มขึ้นเป็น 637,034 ตัน เพิ่มจาก 613,196 ตัน ของปี 2553 คิดเป็น ร้อยละ 3.89 โดยนำเข้าจากไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 28.52 ของปริมาณการนำเข้า กุ้งทั้งหมด รองลงมานำเข้าจากเอกวาดอร์ อินโดนีเซีย และจีน คิดเป็นร้อยละ 10.61 ร้อยละ 9.96 และร้อยละ 8.03 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมด ตามลำดับ

2) สหภาพยุโรป ปี 2550 - 2554 สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.42 ต่อปี โดยนำเข้าจากเอกวาดอร์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15.65 ของปริมาณ นำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ทั้งหมด รองลงมานำเข้าจาก กรีเนแลนด์ ไทย อินเดีย และเวียดนาม คิดเป็น

ร้อยละ 11.19 10.19 ร้อยละ 9.97 และร้อยละ 7.07 ตามลำดับ ซึ่งสหภาพยุโรปมีแนวโน้มนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์จากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.46 ต่อปี แม้ว่าในปี 2554 ปริมาณนำเข้ากุ้งจากไทยและจากประเทศอื่นๆ จะลดลงบ้าง จากการที่ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปบางประเทศประสบปัญหาเศรษฐกิจภายใน

3) ญีปุ่น ปี 2550 - 2554 การนำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของญี่ปุ่นลดลงร้อยละ 0.43 ต่อปี สำหรับปี 2554 ภาวะเศรษฐกิจยังคงชะลอตัว ประกอบกับเกิดสึนามิครั้งร้ายแรงในช่วงต้น ปี 2554 ซึ่งสร้างความเสียหายแก่เศรษฐกิจญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามความต้องการด้านอาหารสำหรับประชากรก็มีมากด้วยเช่นกัน เนื่องจากความสามารถในการผลิตอาหารลดลงจากการที่พื้นที่และแหล่งผลิตอาหารมีการปนเปื้อนสารกัมมันตรังสี ทำให้ญี่ปุ่นต้องนำเข้าสินค้าอาหารเพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภค ซึ่งปริมาณการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์ลดลงเพียงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 3.32 โดยนำเข้าจากไทยในปริมาณมากเป็นอันดับหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 18.61 ของปริมาณการนำเข้ากุ้งทั้งหมด รองลงมาเป็นการนำเข้าจากเวียดนาม อินโดนีเซียและอินเดีย โดยมีสัดส่วนปริมาณการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 15.66 ร้อยละ 15.28 และ ร้อยละ 14.23 ตามลำดับ

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

ผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมดของไทย ปี 2550 - 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.02 ต่อปี ปัจจุบันผลผลิตกุ้งขาวแวนนาไมจากการเพาะเลี้ยงมีมากถึงร้อยละ 99 ของจำนวนผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงทั้งหมด ที่เหลืออีกเพียงร้อยละ 1 เป็นผลผลิตกุ้งกุลาดำจากการเพาะเลี้ยงเนื่องจากกุ้งขาวแวนนาไมเลี้ยงง่าย มีโรคระบาดน้อยและให้ผลผลิตสูงกว่าเมื่อเทียบกับกุ้งกุลาดำ

ในปี 2554 ปริมาณการผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงมีปริมาณ 510,000 ตัน ลดลงจาก 553,909 ตัน ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 7.93 เนื่องจากในช่วงต้นปี 2554 เกิดอุทกภัยในภาคใต้ซึ่งเป็นพื้นที่เลี้ยงหลักของไทย ทำให้เกษตรกรเร่งจับกุ้งเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายทั้งหมด ทำให้กุ้งมีขนาดและน้ำหนักน้อยกว่าที่ควรจะเป็นและมีพื้นที่บางส่วนที่เสียหายโดยสิ้นเชิง ประกอบกับเกษตรกรมีการวางแผนการผลิตให้ปริมาณกุ้งที่ออกสู่ตลาดในแต่ละช่วงเวลาไม่มากเกินไป ความต้องการเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาราคากุ้งตกต่ำ อันอาจจะทำให้เกษตรกรขายกุ้งได้ในราคาที่ไม่คุ้มกับต้นทุนการผลิตในภาวะที่ปัจจัยการผลิตต่างๆ มีราคาโน้มสูงขึ้น ซึ่งในปี 2554 ต้นทุนการผลิตกุ้งขาวแวนนาไม 99.01 บาทต่อกิโลกรัม ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 0.01

1.2.2 การตลาด

(1) การใช้ในประเทศ

ผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของไทยร้อยละ 85 - 90 ใช้เป็นวัตถุดิบแปรรูปในการผลิตสินค้ากุ้งเพื่อการส่งออก ที่เหลืออีกร้อยละ 10 - 15 ใช้บริโภคภายในประเทศ ในปี 2554 คาดว่ามีปริมาณการบริโภคกุ้งทะเลภายในประเทศประมาณ 75,000 ตัน

(2) การส่งออก

ปี 2550 - 2554 การส่งออกกุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของไทยเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณ

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

และมูลค่าร้อยละ 3.85 และร้อยละ 8.01 ต่อปี ตามลำดับ การส่งออกกุ้งแช่เย็นแช่แข็ง กุ้งปรุงแต่ง และผลิตภัณฑ์กุ้งอื่นๆ ของไทย ปี 2554 มีปริมาณทั้งสิ้น 395,227 ตัน มูลค่า 109,926 ล้านบาท ปริมาณลดลงจาก 427,925 ตัน ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 7.64 ในขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 101,140 ล้านบาท ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 8.69 เนื่องจากปัจจุบันไทยส่งออกกุ้งในสัดส่วนของ กุ้งแปรรูป และกุ้งปรุงแต่งมากกว่ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง ซึ่งกุ้งแปรรูปจะสร้างมูลค่าเพิ่มมากกว่า และมีราคาสูงกว่า อย่างไรก็ตาม ปี 2554 ราคากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งก็อยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากผลผลิต มีน้อย ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยยังคงเป็นตลาดเดิม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรปและญี่ปุ่น

(3) การนำเข้า

ปี 2550 - 2554 ปริมาณการนำเข้ากุ้งของไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.65 ต่อปี สำหรับการนำเข้ากุ้งกุลาดำจะใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบแปรรูปส่งออก เนื่องจากไทยผลิตได้น้อยมาก แต่ผู้ส่งออกต้องการรักษาตลาดไว้โดยเฉพาะตลาดญี่ปุ่น จึงต้องผลิตสินค้าเพื่อส่งมอบตามคำสั่งซื้อ นอกจากนี้มีการนำเข้ากุ้งล็อบสเตอร์เพื่อบริโภคบ้างแต่ไม่มากนัก ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าลดลง ร้อยละ 6.38 ต่อปี ปี 2554 การนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 27,685 ตัน เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 22,104 ตัน ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 25.25 แต่มูลค่าลดลงเหลือ 1,542 ล้านบาทจาก 1,692 ล้านบาท ในปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 8.85 เนื่องจากการแข็งค่าของเงินบาทตั้งแต่ ปี 2553 เป็นต้นมา จึงทำให้มูลค่าการนำเข้าในรูปเงินบาทลดลง

(4) ราคา

1) **ราคาที่เกษตรกรขายได้** ปี 2550 - 2554 ราคากุ้งขาวแวนนาไม ที่เกษตรกรขายได้ (ขนาด 70 ตัวต่อกิโลกรัม) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.52 ต่อปี สำหรับปี 2554 ราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 110 บาท ในปี 2553 เป็นกิโลกรัมละ 129 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.27

2) **ราคาส่งออก เอฟ.โอ.บี** ปี 2550 - 2554 ราคาส่งออกกุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง ในรูปเงินบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.39 ต่อปี และราคาส่งออกในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเช่นกันร้อยละ 6.67 ต่อปี แต่เมื่อเทียบกับปี 2553 ราคาส่งออกทั้งในรูปเงินบาทและเงินดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.90 และร้อยละ 22.59 ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2554 ผลผลิตกุ้งของโลก ลดลง ในขณะที่ความต้องการยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ราคากุ้งโดยทั่วไปสูงขึ้น สำหรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2553 และ 2554 อยู่เพิ่มขึ้นที่ใกล้เคียงกัน

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

2.1.1 การผลิต

ปี 2555 คาดว่าปริมาณผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของโลกโดยรวมจะ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเทียบกับปี 2554 จากการที่ประเทศผู้ผลิตหลักของโลกในแถบอเมริกาใต้และ อินโดนีเซีย สามารถควบคุมการระบาดของโรคกุ้งได้ในระดับหนึ่ง รวมถึงจีนที่มีแนวโน้มจะขยาย การผลิตเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ ซึ่งผู้บริโภคมีย่านจซื้อมากขึ้น จากการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจจีน

2.1.2 การตลาด

ปี 2555 คาดว่าภาวะเศรษฐกิจโลกจะยังคงชะลอตัวต่อไป แต่ความต้องการบริโภคกุ้งจะยังคงมีอยู่ หากแต่ผู้ค้าอาจจะไม่สามารถปรับราคาได้สูงมากนัก เพื่อรักษาตลาดของผู้บริโภคหลักไว้ในภาวะที่เศรษฐกิจของผู้ซื้อหลักไม่ดีนัก แต่ถ้าหากมีภัยธรรมชาติเกิดขึ้นในประเทศผู้ผลิตหลักของโลกจะส่งผลถึงปริมาณผลผลิตกุ้งของโลกน้อยลงตามไปด้วย ราคากุ้งในตลาดโลกอาจสูงกว่าราคาในปี 2554 จึงคาดว่าราคากุ้งและผลิตภัณฑ์น่าจะอยู่ในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกกุ้งก็จะยังคงเผชิญกับการแข่งขันของประเทศผู้นำเข้า จากมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีต่างๆ อยู่ต่อไป ซึ่งต้องอาศัยการเจรจาต่อรองทางการค้าของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2.2 ของไทย

2.2.1 การผลิตและการใช้ในประเทศ

ปี 2555 คาดว่าผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงของไทยจะมีปริมาณ 550,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.84 เมื่อเทียบกับ ปี 2554 เนื่องจากราคากุ้งในปี 2554 อยู่ในเกณฑ์ดี จึงใจให้เกษตรกรเพิ่มการดูแลเอาใจใส่ในการเพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลผลิตกุ้งที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ส่วนความต้องการบริโภคในประเทศมีปริมาณใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา คือ ประมาณ 75,000 ตัน

2.2.2 การตลาด

(1) การส่งออกและการนำเข้า

การส่งออกกุ้งของไทยจะยังคงต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ เช่น ข้อกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้า การพบสารตกค้าง รวมทั้งปัญหาภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ผู้นำเข้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป เป็นต้น ปัจจุบันสินค้ากุ้งของไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพและมาตรฐานความปลอดภัยในการบริโภคสูง เพราะสามารถเข้าสู่ระบบตรวจสอบย้อนกลับได้จนถึงระดับฟาร์ม ประกอบกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปกุ้งของไทยมีกระบวนการผลิตที่ทันสมัย ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตทั้งในและต่างประเทศตามความต้องการของผู้สั่งซื้อ จึงเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคและไทยสามารถส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้สั่งซื้อได้ทันต่อความต้องการ เนื่องจากมีวัตถุดิบในการผลิตต่อเนื่องทั้งปี ดังนั้นการส่งออกสินค้ากุ้งของไทยในปี 2555 จะยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องต่อไปเพิ่มขึ้น การขยายตัวที่ไม่สูงมากนัก

สำหรับการนำเข้าปี 2555 คาดว่าไทยจะนำเข้ากุ้งในปริมาณที่ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา เพื่อรักษาตลาดสินค้าเฉพาะ (Niche Market) ไว้ ซึ่งการนำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นกุ้งกุลาดำ เพื่อเป็นวัตถุดิบแปรรูปอาหารส่งออก เนื่องจากไทยมีการผลิตน้อยมากเมื่อเทียบกับกุ้งขาวแวนนาไม

(2) ราคา

สำหรับราคากุ้งที่เกษตรกรขายได้ในปี 2555 น่าจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หากเกษตรกรไม่เพิ่มปริมาณการลงกุ้งที่หนาแน่นมาก เพื่อให้ได้ขนาดตามความต้องการของตลาด สำหรับราคาส่งออกในรูปเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อาจลดลง เนื่องจากคาดว่าค่าเงินบาทในปี 2555 จะอ่อนค่าลงจากปัญหาเศรษฐกิจภายในของไทยเองภายหลังการเกิดอุทกภัยในปลายปี 2554 อย่างไรก็ตามราคา

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ส่งออกในรูปแบบเงินบาทอาจจะยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากจะยังคงมีความต้องการจากผู้บริโภคในตลาดโลกมากกว่าผลผลิตกึ่งโลกที่ผลิตได้ ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับราคากุ้งของเวียดนามและอินโดนีเซียในตลาดโลกด้วยว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากทั้งสองประเทศเป็นคู่แข่งกับไทยในตลาดโลกโดยเฉพาะสินค้ากุ้งแช่เย็นแช่แข็ง

ตารางที่ 1 ผลผลิตกึ่งจากการเพาะเลี้ยงของโลก

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จีน	480,000	523,000	560,000	600,000	535,000	3.61
ไทย	444,751	446,330	566,976	553,909	510,000	5.02
เวียดนาม	170,000	200,000	200,000	224,000	203,000	4.79
เอกวาดอร์	150,000	150,000	140,000	145,000	131,000	-3.00
อินโดนีเซีย	210,000	230,000	180,000	140,000	126,000	-14.08
อินเดีย	110,000	87,000	100,000	120,000	125,000	5.94
บราซิล	65,000	65,000	65,000	72,000	65,000	1.03
อื่นๆ	420,249	382,670	380,024	467,091	405,000	1.26
รวมทั้งหมด	2,050,000	2,084,000	2,192,000	2,322,000	2,100,000	1.58

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : สมาคมกุ้งไทย

ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์กุ้งในตลาดโลกแยกตามประเทศผู้ส่งออก

ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศ	ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		ปี 2554*		อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไทย	356,766	2,383.01	359,798	2,546.59	399,412	2,745.34	427,925	3,209.89	395,227	3,641.40	3.85	11.40
จีน	259,015	1,279.28	241,106	1,382.51	248,454	1,495.53	275,758	1,808.58	313,532	1,973.71	5.30	12.03
เอกวาดอร์	128,745	619.32	122,951	672.60	172,133	1,316.89	148,985	838.17	188,598	1,188.65	10.03	16.46
อินเดีย	155,437	966.17	145,211	845.84	174,160	1,191.55	188,014	1,130.89	178,474	1,083.51	5.49	5.33
อินโดนีเซีย	140,286	934.24	154,692	1,084.61	145,012	981.83	141,323	1,049.75	150,960	1,256.95	0.56	5.77
ประเทศอื่นๆ	893,175	5,547.99	927,723	5,525.70	857,021	5,801.10	938,492	6,532.60	785,313	5,996.65	-2.43	3.28
รวม	1,933,424	11,730.01	1,951,481	12,057.85	1,996,192	13,532.24	2,120,497	14,569.88	2,012,104	15,140.87	1.64	7.25

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : Global Trade Atlas 2011

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ปริมาณการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของสหรัฐอเมริกา

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	188,867	183,406	192,979	203,383	181,706	0.26
เอกวาดอร์	59,128	56,123	61,633	65,056	71,082	5.29
อินโดนีเซีย	59,141	56,334	69,335	61,092	70,515	4.42
อินเดีย	21,076	15,437	19,921	30,172	56,450	30.22
เวียดนาม	39,392	48,301	42,187	48,393	51,569	5.55
จีน	48,618	48,144	44,650	49,243	44,588	-1.49
เม็กซิโก	40,559	34,494	41,134	23,627	28,184	-10.47
มาเลเซีย	22,833	30,133	18,419	24,344	24,789	-0.49
ประเทศอื่นๆ	113,322	94,114	106,970	107,886	108,151	0.43
รวม	592,936	566,486	597,228	613,196	637,034	2.25

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา : Southwest Regional office, National Marine Fisheries Service (NMFS) 2011

ตารางที่ 4 ปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์กุ้งของสหภาพยุโรป

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เอกวาดอร์	64,875	75,024	69,219	77,804	97,022	8.78
กรีนแลนด์	84,375	77,232	71,673	70,739	69,394	-4.67
ไทย	28,762	38,687	51,125	65,908	63,196	23.46
อินเดีย	53,179	57,544	61,956	56,015	61,823	2.78
เวียดนาม	17,916	29,193	33,976	38,617	43,834	22.99
จีน	41,016	38,207	26,364	39,891	42,037	0.93
บังคลาเทศ	30,407	29,776	33,415	35,362	39,979	7.46
แคนาดา	62,167	32,956	32,118	37,428	35,994	-9.20
อินโดนีเซีย	26,474	28,388	24,958	21,641	23,394	-5.05
ประเทศอื่นๆ	218,409	189,800	187,955	194,560	143,340	-7.85
รวม	627,580	596,807	592,759	637,965	620,014	0.42

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา : Global Trade Atlas 2011

ตารางที่ 5 ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของญี่ปุ่น

หน่วย : ตัน

ประเทศ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ไทย	26,380	24,957	32,081	37,653	36,937	11.46
เวียดนาม	40,041	42,167	39,890	40,457	31,096	-5.32
อินโดนีเซีย	37,080	37,421	34,799	31,992	30,339	-5.43
อินเดีย	27,025	24,007	24,322	28,335	28,253	2.58
จีน	23,977	16,790	14,881	13,839	17,191	-8.23
ประเทศอื่นๆ	52,754	51,284	51,601	53,069	54,705	1.07
รวม	207,257	196,626	197,574	205,345	198,521	-0.43

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา : Southwest Regional office, National Marine Fisheries Service (NMFS) 2011

ตารางที่ 6 ต้นทุนและราคากุ้งขาวแวนนาไม

ปี	ต้นทุนการเพาะเลี้ยง กุ้งขาว (บาท/กก.)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ กุ้งขาว (ขนาด 70 ตัว/กก.)	ราคาตลาดกลาง กุ้งขาว (ขนาด 70 ตัว/กก.)	ราคาส่งออก (F.O.B) กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง (บาท/กก.)	ราคาส่งออก (F.O.B) กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง (ดอลลาร์/กก.)
2550	96.09	100	101	219.26	6.38
2551	105.27	107	106	215.37	6.50
2552	98.09	106	105	211.64	6.21
2553	99.02	110	113	218.24	6.95
2554*	99.01	129	135	257.30	8.52
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-0.01	5.52	6.65	3.39	6.67

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์กุ้งของประเทศไทย

รายการ	2550		2551		2552		2553		2554*		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ส่งออก	356,766	81,858.09	359,798	84,397.22	399,412	93,612.46	427,925	101,140.59	395,227	109,926.33	3.85	8.01
1. กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง	195,520	42,526.71	197,063	42,782.98	219,308	46,089.77	241,740	52,973.31	197,103	50,714.06	2.23	5.72
2. กุ้งปรุงแต่ง	158,304	38,734.97	161,291	41,283.77	178,959	47,190.67	184,960	47,812.36	193,913	58,302.23	5.58	10.13
3. ผลิตภัณฑ์กุ้งอื่นๆ	1,240	323.99	783	169.64	956	194.38	1,066	235.55	1,836	484.46	11.55	12.00
4. กุ้งมีชีวิต	1,702	272.42	661	160.83	189	137.64	159	119.37	2,375	425.57	-7.30	6.12
นำเข้า	15,994	1,546.68	20,123	3,254.34	19,709	1,902.56	22,104	1,692.04	27,685	1,542.37	12.65	-6.38
1. กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง	7,727	1,384.00	10,906	3,006.05	8,344	1,575.54	8,333	1,335.24	6,516	1,220.66	-5.92	-10.08
2. กุ้งปรุงแต่ง	3,929	56.15	3,413	155.38	3,780	197.72	5,319	223.84	7,602	151.36	19.29	26.47
3. ผลิตภัณฑ์กุ้งอื่นๆ	4,184	52.05	5,745	48.35	7,495	63.46	8,365	69.06	13,446	95.08	31.13	16.90
4. กุ้งมีชีวิต	153	54.48	59	44.56	90	65.84	87	63.90	121	75.26	-0.81	10.59

ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท

หมายเหตุ : กุ้ง หมายถึงกุ้งก้ามกราม และล็อบสเตอร์

* ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรโดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

20. ปลาบูน

1. สถานการณ์ปี 2554

1.1 ของโลก

1.1.1 การผลิต

ผลผลิตปลาบูนของโลกปี 2550 - 2554 มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.18 ต่อปี เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ทำให้อุณหภูมิของน้ำทะเลสูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณปลาที่ใช้เป็นวัตถุดิบบางภูมิภาคของโลกมีมากขึ้นและบางภูมิภาคลดลง ประกอบกับเปรูซึ่งเป็นผู้ผลิตปลาบูนรายใหญ่ของโลกมีการกำหนดโควตาและช่วงฤดูการจับปลาในแต่ละปี สำหรับปี 2554 ผลผลิตปลาบูนของโลกเพิ่มขึ้นจาก 4.62 ล้านตันของปี 2553 เป็นปริมาณ 4.93 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.71 ประเทศผู้ผลิตปลาบูนที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ได้แก่ เปรู ชิลี เดนมาร์ก นอร์เวย์ และไอซ์แลนด์ สำหรับชิลีมีผลผลิตปลาบูนลดลงจากบริเวณพื้นที่อุตสาหกรรมปลาบูนได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและโรงงานอุตสาหกรรมบางส่วนอยู่ระหว่างการปรับปรุง สำหรับประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียมีประสิทธิภาพในการจับปลามากขึ้น จึงมีวัตถุดิบแปรรูปเป็นปลาบูนได้มากขึ้น

1.1.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

การใช้ปลาบูนของโลก ปี 2550 - 2554 มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.81 ต่อปี เนื่องจากราคาปลาบูนที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้มีการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ชนิดอื่นมาทดแทนการใช้ปลาบูนเป็นส่วนผสมในอาหารสัตว์มากขึ้น ความต้องการใช้ปลาบูนเป็นวัตถุดิบหลักในส่วนผสมอาหารสัตว์จึงมีการใช้ตามความจำเป็นเพื่อลดต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ ประเทศที่มีการใช้ปลาบูนมากที่สุดในโลกคือ จีน โดยมีการนำเข้าปลาบูนมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณปลาบูนที่ส่งออกของโลก รองลงมาคือ เยอรมนี และไต้หวัน

(2) การส่งออก

ปริมาณการส่งปลาบูนของโลก ปี 2550 - 2554 มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 2.27 ต่อปี ประเทศผู้ส่งออกสำคัญ คือ เปรู ชิลี และเดนมาร์ก ประเทศเหล่านี้สามารถผลิตปลาบูนคุณภาพดีซึ่งมีโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 และมีผลพลอยได้สำคัญจากอุตสาหกรรมปลาบูน คือน้ำมันปลา (Fish oil) ซึ่งเป็นอาหารเสริมสำหรับผู้รักสุขภาพและใช้ผสมอาหารสัตว์บางส่วน

(3) การนำเข้า

ปัจจุบันปริมาณการนำเข้าปลาบูนของโลกมีแนวโน้มลดลง โดยการนำเข้าปลาบูนของโลก ปี 2550 - 2554 ลดลงร้อยละ 3.49 ต่อปี โดย จีน เป็นผู้นำเข้าหลัก เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคปศุสัตว์และประมงจากการเพาะเลี้ยงของจีนที่ขยายตัวอย่างมาก จากความต้องการปลาบูนในสัดส่วนที่มากของจีนประกอบกับราคาน้ำมันโลกที่โน้มสูงขึ้น ทำให้ราคาปลาบูนมีแนวโน้มสูงขึ้นตามไปด้วย ปี 2554 ราคาส่งออกปลาบูน

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คุณภาพสูงกว่า 60 โปรตีน (F.O.B Hamburg) เดือนมกราคม 2554 เมตริกตันละ 1,631 ดอลลาร์สหรัฐ ลดลงเหลือเมตริกตันละ 1,490 ดอลลาร์สหรัฐ ในเดือนกรกฎาคม 2554 เนื่องจากจีนมีคำสั่งซื้อลดลงจากปัญหาภัยธรรมชาติ ทำให้ไม่สามารถขยายการเพาะเลี้ยงได้มากนัก

1.2 ของไทย

1.2.1 การผลิต

อุตสาหกรรมปลาแป้นของไทยในปัจจุบันมีการพัฒนามากขึ้น โดยเฉพาะในด้านขบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานและคุณภาพปลาแป้นที่เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้หรืออุตสาหกรรมอาหารสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ในปี 2553 มีโรงงานอุตสาหกรรมปลาแป้นที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP แล้วจำนวน 48 โรงงานและโรงงานที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน HACCP จำนวน 24 โรงงาน และโรงงานผลิตปลาแป้นในประเทศของไทยสามารถผลิตปลาแป้นคุณภาพสูงได้คิดเป็นร้อยละ 25 ของผลผลิตปลาแป้น ทั้งหมดที่เหลือเป็นปลาแป้นคุณภาพโปรตีนต่ำ สำหรับปริมาณผลผลิตในช่วง ปี 2550 - 2554 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.05 ต่อปี เนื่องจากปัจจุบันโรงงานอุตสาหกรรมปลาแป้นบางส่วนได้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตที่เข้าสู่มาตรฐานสากลได้มากขึ้นและโรงงานบางส่วนได้ปรับสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในขบวนการผลิตที่ไม่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากปลาเบ็ดเพียงอย่างเดียวมาเป็นการใช้เศษเหลือจากอุตสาหกรรมปลากระป๋องและเศษเหลือจากอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลต่างๆ เป็นวัตถุดิบในการผลิตด้วย ประกอบกับอุตสาหกรรมประมงของไทยสามารถเพิ่มศักยภาพในการจับปลาได้กว้างขวางมากขึ้นจากการทำความเข้าใจความร่วมมือต่างๆ ด้านการประมงกับต่างประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศที่เป็นสมาชิกอาเซียนด้วยกัน ทำให้ในปี 2554 ไทยสามารถผลิตปลาแป้นได้เพิ่มขึ้นจาก 0.520 ล้านตันของปี 2553 เป็นปริมาณ 0.550 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.77

1.2.2 การตลาด

(1) ความต้องการใช้

การใช้ปลาแป้นในประเทศที่ผ่านมาจะมีปริมาณใกล้เคียงกับความสามารถในการผลิตของประเทศ คือระหว่าง 0.40 -0.48 ล้านตัน โดยมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.41 ต่อปี ส่วนใหญ่ใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์น้ำ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไม และสัตว์น้ำเพาะเลี้ยงประเภทปลาต่างๆ และใช้เป็นส่วนผสมในอาหารสำหรับปลาสัตว์น้ำบางแต่ไม่มากนัก

(2) การส่งออก

ปี 2554 ไทยสามารถส่งออกปลาแป้นคุณภาพโปรตีนสูงและคุณภาพโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 ได้ในปริมาณ 0.036 ล้านตัน ลดลงจากปริมาณ 0.047 ล้านตัน ของปี 2553 คิดเป็นร้อยละ 23.40 เนื่องจากมีคำสั่งซื้อจากจีนและญี่ปุ่นลดลงมากจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับทั้งสองประเทศ ทำให้มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำลดลง ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ เวียดนาม จีน และได้หวัน อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 79.04 ต่อปี

(3) การนำเข้า

ปลาแป้นเป็นสินค้าควบคุมการนำเข้าตาม พ.ร.บ.การส่งออกป็นอกและ

การนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำเข้าสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 72) พ.ศ. 2533 ให้การนำเข้าปลาป่นเฉพาะชนิดคุณภาพต่ำกว่า 60 โปรตีน เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ สำหรับปลาป่นคุณภาพ 60 โปรตีนขึ้นไป ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำเข้าสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 74) พ.ศ. 2533 ปัจจุบันการกำหนดนโยบายและมาตรการนำเข้าปลาป่น อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการนโยบายอาหาร ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและนำเข้าได้โดยไม่จำกัดปริมาณและช่วงเวลานำเข้าจากมติคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2554 กำหนดให้การนำเข้าปลาป่น ระหว่างปี 2555 - 2557 ต้องเสียอากรขาเข้าตามกรอบความตกลงต่างๆ ดังนี้

- (1) นำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียน อัตราอากรนำเข้าร้อยละ 0
- (2) การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี ไทย - ออสเตรเลีย อัตราอากรนำเข้าร้อยละ 0
- (3) การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี ไทย - นิวซีแลนด์ อัตราอากรนำเข้าร้อยละ 0
- (4) การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี อาเซียน - จีน อัตราอากรนำเข้าร้อยละ 0
- (5) การนำเข้าตามความตกลงการค้าเสรี อาเซียน - เกาหลี อัตราอากรนำเข้าร้อยละ 10 ทุกระดับโปรตีน
- (6) การนำเข้าตามความตกลงเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น
 - นำเข้าระหว่าง 1 มกราคม - 31 มีนาคม 2555 อัตราอากรนำเข้าร้อยละ 1.67 ทุกระดับโปรตีน
 - นำเข้าระหว่าง 1 เมษายน - 31 ธันวาคม 2555 อัตราอากรนำเข้าร้อยละ 0 ทุกระดับโปรตีน
- (7) การนำเข้าทั่วไป ปลาป่นโปรตีนสูงกว่าร้อยละ 60 กำหนดอัตราอากรนำเข้า ร้อยละ 10 และอัตราอากรพิเศษอีกร้อยละ 50 ของอากรนำเข้า (รวมเป็นอัตราอากรนำเข้าทั้งสิ้น ร้อยละ 15 สำหรับปลาป่นโปรตีนต่ำกว่าร้อยละ 60 กำหนดอัตราอากรนำเข้าร้อยละ 6

ปัจจุบันการนำเข้าปลาป่นมีแนวโน้มลดลงมากโดยในช่วงปี 2550 - 2554 ปริมาณการนำเข้าลดลงร้อยละ 24.21 ต่อปี เนื่องจากมีจำนวนฟาร์มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำลดลงมากเหลือเพียงร้อยละ 1 ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งทะเลทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งอาหารกุ้งกุลาดำจะใช้ปลาป่นคุณภาพ 60 โปรตีนขึ้นไป เป็นวัตถุดิบในส่วนผสมอาหาร ทำให้ปี 2554 มีการนำเข้าปลาป่นคุณภาพ 60 โปรตีนขึ้นไป เท่ากับปีที่ผ่านๆ มา คือปริมาณ 0.001 ล้านตันเท่านั้น ประกอบกับปัจจุบันโรงงานผลิตปลาป่นของไทยมีการปรับปรุงเข้าสู่มาตรฐานสากลมากขึ้นและสามารถผลิตปลาป่นคุณภาพ 60 โปรตีนขึ้นไปได้มากขึ้น จึงสามารถทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศได้ส่วนหนึ่ง ตลาดนำเข้าหลักของไทย ได้แก่ เดนมาร์ก เปรูและออสเตรเลีย

(4) ราคาในประเทศ

ราคาปลาป่นในประเทศกำหนดโดยใช้ราคาอ้างอิงตลาดต่างประเทศ คือ ตลาดเปรู ตามการแบ่งชั้นคุณภาพเป็นร้อยละของโปรตีนในปลาป่น นอกจากนี้การค้าปลาป่น

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในประเทศยังแบ่งชั้นคุณภาพตามกลิ่นและความสดของปลาป่นอีกด้วย โดยบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์รายใหญ่ของประเทศ จะประกาศรับซื้อปลาป่นในแต่ละช่วงระยะเวลาเป็นราคาซื้อขายในตลาด ซึ่งผู้ผลิตปลาป่นจะใช้ราคาตามประกาศนี้เป็นฐานราคาในการรับซื้อปลาป่นเปิดจากชาวประมงอีกทอดหนึ่งในอัตราแปลง ปลาเปิด 4 ส่วน เป็นปลาป่น 1 ส่วน อย่างไรก็ตามจากการที่ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้นทุนในการออกจับปลาของชาวประมงสูงขึ้น และบางช่วงเวลาทำให้ราคาปลาเปิดที่ขายได้ไม่คุ้มกับการออกจับปลา ประกอบกับทรัพยากรประมงเสื่อมโทรมลง ปริมาณปลาที่จับได้น้อยลงกว่าที่ควร ชาวประมงส่วนหนึ่งจึงหยุดออกทำการประมงทำให้ราคาปลาเปิดมีแนวโน้มสูงขึ้นร้อยละ 8.65 ต่อปี ในขณะที่ราคาปลาป่นคุณภาพต่ำกว่า 60 โปรตีน เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.02 ต่อปี และราคาปลาป่นคุณภาพสูงกว่า 60 โปรตีน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.69 ต่อปี

2. แนวโน้มปี 2555

2.1 ของโลก

ประมาณการผลผลิตปลาป่นของโลกในปี 2555 จะมีปริมาณใกล้เคียงกับปี 2554 จากการที่เปรูและชิลี มีนโยบายอนุรักษ์สัตว์น้ำเพื่อการประมงที่ยั่งยืน จึงมีการกำหนดช่วงเวลาและโควตาการจับสัตว์น้ำ เพื่อให้ห่วงโซ่ชีวิตของสัตว์น้ำได้มีโอกาสฟื้นตัวเพิ่มขึ้นและมีปริมาณสัตว์น้ำที่เพียงพอแก่การใช้เป็นวัตถุดิบผลิตปลาป่นในระยะยาว ในขณะที่ประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียสามารถจับปลา เพื่อเป็นวัตถุดิบผลิตปลาป่นได้เพิ่มขึ้นจากภาวะที่อุณหภูมิน้ำทะเลอุ่นขึ้น ทำให้มีปริมาณปลาชุกชุม อย่างไรก็ตาม เปรูยังคงเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกปลาป่นเป็นอันดับหนึ่งของโลกอยู่ต่อไป

สำหรับการใช้ปลาป่นของโลก จีนยังคงเป็นผู้ใช้ปลาป่นรายใหญ่ของโลก จากการที่มีการพัฒนาและขยายการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างกว้างขวางเพื่อทดแทนปริมาณการจับจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีแนวโน้มลดลง จึงยังคงมีความต้องการใช้อย่างต่อเนื่อง ปริมาณความต้องการและปริมาณสต็อกปลาป่นของจีนจึงเป็นตัวกำหนดราคาปลาป่นของโลก โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2555 คาดว่าราคาปลาป่นจะโน้มลดลงจากการที่จีนมีปริมาณสต็อกอยู่ค่อนข้างมาก จากการที่มีภัยธรรมชาติเกิดขึ้นในแหล่งเพาะเลี้ยงในปี 2554 ทำให้ไม่สามารถขยายปริมาณการเพาะเลี้ยงได้ตามเป้าหมาย จึงยังไม่มีคำสั่งซื้อเพิ่มเติมมากนัก เมื่อสต็อกลดลงหรือถูกใช้ไปหมดแล้วและมีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น ราคาปลาป่นอาจโน้มสูงขึ้นตั้งแต่ช่วงกลางปี 2555 เป็นต้นไป

2.2 ของไทย

สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทยประมาณการว่าผลผลิตปลาป่นของไทยจะมีใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมาเนื่องจากข้อจำกัดด้านวัตถุดิบและราคาน้ำมันที่สูงขึ้นอันเป็นอุปสรรคต่อการทำประมงสำหรับด้านราคาปลาป่นในปี 2555 คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีตามราคาปลาป่นในตลาดโลก ส่วนความต้องการใช้ในประเทศมีปริมาณที่ไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมามากนัก สำหรับการส่งออกประมาณการว่าจะส่งออกได้มากขึ้น เนื่องจากประสิทธิภาพโรงงานผลิตและคุณภาพของผลผลิตปลาป่นไทยได้มาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ โดยเฉพาะตลาดอาเซียนและจีน

ตารางที่ 1 ผลผลิต การค้าและการใช้ปลาบ่นของโลก

หน่วย : ล้านตัน

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
สต็อกต้นปี	0.31	0.34	0.23	0.20	0.17	-15.90
ผลผลิต	5.24	5.10	4.31	4.62	4.93	-2.18
นำเข้า	3.03	3.11	2.62	2.59	2.78	-3.49
ใช้ในประเทศ	5.40	5.36	4.71	4.74	4.98	-2.81
ส่งออก	2.84	2.95	2.26	2.52	2.74	-2.27
สต็อกปลายปี	0.34	0.23	0.20	0.17	0.17	-15.54

ที่มา : USDA Foreign Agricultural Service (November 2011)

ตารางที่ 2 ราคาปลาบ่นคุณภาพ 65 โปรตีน F.O.B ตลาดต่างประเทศ

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐ/ตัน

เดือน	2550	2551	2552	2553	2554
ม.ค.	1,045.48	869.55	839.29	1,681.00	1,631.00
ก.พ.	1,096.00	909.63	890.00	1,627.00	1,793.00
มี.ค.	1,115.00	954.90	899.55	1,672.00	1,796.00
เม.ย.	1,125.00	990.56	920.71	1,874.00	1,776.00
พ.ค.	1,104.00	1,020.00	944.47	1,821.00	1,621.00
มิ.ย.	1,006.39	1,033.57	967.05	1,747.00	1,547.00
ก.ค.	866.25	1,055.00	1,038.04	1,715.00	1,490.00
ส.ค.	831.36	1,019.00	1,083.10	1,629.00	
ก.ย.	845.00	942.50	1,181.82	1,645.00	
ต.ค.	823.41	857.17	1,283.57	1,710.00	
พ.ย.	837.95	820.00	1,357.86	1,609.00	
ธ.ค.	855.00	834.09	1,513.50	1,520.00	
เฉลี่ย	962.57	942.16	1,076.58	1,687.00	1,664.86

ที่มา : Foreign Agricultural Service/USDA

สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2555

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิต การใช้ การนำเข้าและส่งออกปลาป่นของไทย

หน่วย : ล้านตัน

รายการ	2550	2551	2552	2553	2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ผลผลิต	0.523	0.426	0.443	0.520	0.550	3.05
ความต้องการใช้	0.521	0.422	0.438	0.475	0.481	-0.41
นำเข้า ^{1/}	0.004	0.001	0.002	0.001	0.001	-24.21
ส่งออก ^{1/}	0.006	0.005	0.007	0.047	0.036	79.04

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{1/}ไม่รวมสัตว์น้ำอื่นๆ ป่น

ที่มา : สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยความร่วมมือของสมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทยและกรมศุลกากร

ตารางที่ 4 ราคาเฉลี่ย ปลาเบ็ดและปลาป่นในประเทศ ณ ระดับตลาดต่างๆ และราคาปลาป่นตลาดต่างประเทศ

หน่วย : บาท/กก.:

รายการ	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
ราคาปลาเบ็ดคละ ^{1/}	5.79	8.36	7.86	8.69	8.60	8.65
ขายส่งปลาป่นคุณภาพต่ำกว่า 60 โปอร์ติน เบอร์ 2 ^{2/}	20.81	28.15	31.09	29.69	28.44	7.02
ขายส่งปลาป่นคุณภาพสูงกว่า 60 โปอร์ติน เบอร์ 2 ^{2/}	23.25	29.22	32.09	30.59	28.57	4.69
F.O.B. เปรู ^{3/}	30.88	28.58	32.63	43.87	36.82	8.12

หมายเหตุ : * ประมาณการโดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ที่มา : ^{1/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

^{2/} สมาคมผู้ผลิตปลาป่นไทย

^{3/} www.hammersmithltd.blogspot.com